

WERKGEVERS ENQUÊTE ARBEID 2010

Methodologie en beschrijvende resultaten

TNO innovation
for life

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Drs. Peter R.A. Oeij
Dr. Ernest M.M. de Vroome
Drs. Karolus Kraan
Drs. Seth van den Bossche
Dr. Anneke Goudswaard

Werkgevers Enquête Arbeid 2010

Methodologie en beschrijvende resultaten

Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek TNO

Rapport opgesteld door

Drs. Peter R.A. Oeij

Dr. Ernest M.M. de Vroome

Drs. Karolus Kraan

Drs. Seth van den Bossche

Dr. Anneke Goudswaard

WERKGEVERS ENQUÊTE ARBEID 2010

Methodologie en beschrijvende resultaten

TNO

Innovatiegebied Arbeid

Polarisavenue 151

Postbus 718

2130 AS Hoofddorp

088 866 6100

www.tno.nl/arbeid

Deze publicatie is te bestellen bij TNO via Receptie-hd@tno.nl

Prijs EUR 19,- excl. BTW

Deze publicatie is gratis te downloaden via www.tno.nl/wea

ISBN 978-90-5986-387-3.

© 2011 TNO

Auteurs

Drs. Peter R.A. Oeij

Dr. Ernest M.M. de Vroome

Drs. Karolus Kraan

Drs. Seth van den Bossche

Dr. Anneke Goudswaard

Met dank aan

Drs. Hein Kroft (Ministerie van SZW)

Drs. Camiel Jansen (Ministerie van SZW)

Drs. Peter Slegers (Ministerie van SZW)

Drs. Piet Venema (Ministerie van SZW)

Kees Brammer (Stratus Marktonderzoek B.V.)

Drukwerk Zalsman Zwolle

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TNO.

› Inhoud

1	Inleiding	7
1.1	Wat is de WEA?	7
1.2	Doel van de WEA	7
1.3	Achtergrond en aanleiding	7
1.4	Openbaarmaking en gebruik	8
1.5	Opbouw van dit rapport	8
2	Verantwoording van de vragen uit de WEA	11
2.1	Inleiding	11
2.2	Onderwerpen en samenhang	11
2.3	Overzicht en herkomst van onderwerpen	12
2.4	Beschrijving van de items in de WEA	16
2.4.1	<i>Bedrijfskenmerken</i>	16
2.4.2	<i>Arbeidsomstandigheden, arbeidstijden, IGM en sociale zekerheid</i>	17
2.4.3	<i>Arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden</i>	18
2.4.4	<i>Bedrijfsbeleid</i>	19
2.4.5	<i>Personeel</i>	20
3	Dataverzameling	25
3.1	Populatie en steekproefkader	25
3.2	Gestratificeerde steekproeftrekking	25
3.3	Vragenlijst	31
3.4	Pilot	31
3.5	Veldwerk	31
3.5.1	<i>Introductiebrief</i>	32
3.5.2	<i>Telefonische screening</i>	32
3.5.3	<i>Respondenten</i>	32
3.5.4	<i>Rappels</i>	32
3.5.5	<i>Invultijd</i>	33
3.6	Data-invoer en dataverwerking	33
3.7	Respons	34
3.8	Netto responspercentage	39
3.9	Weging	40
3.10	Steekproeffractie	44

4	Tabellenboek WEA2010	45
5	Meerjarentabel WEA2008 – WEA2010	67
6	Literatuur	77
A	Wijzigingen WEA2008 – WEA2010	81
B	Schriftelijke vragenlijst WEA2010	89
C	Lijst van afkortingen	109
D	Aankondigingsbrief	111
E	Publicaties op basis van WEA-data	113
F	Summary	115

Tabellenoverzicht

Tabel 1.	Overzicht onderwerpen in 2010.	14
Tabel 2.	Populatieaantallen naar sector en grootteklasse in 2010.	29
Tabel 3.	Steekproefverantwoording telefonische screening in 2010.	34
Tabel 4.	Netto steekproefaantallen naar sector en grootteklasse in 2010.	35
Tabel 5.	Bruto respons naar sector en grootteklasse in 2010.	37
Tabel 6.	Populatie- en steekproefaantallen per hoofdsector in 2010.	39
Tabel 7.	Netto responspercentage in 2010.	40
Tabel 8.	Proportionele weegfactor naar sector en grootteklasse in 2010.	41
Tabel 9.	Resultaten WEA2010 naar vestigingsgrootte, aard van het bedrijf (profit of non-profit) en sector.	47
Tabel 10.	Meerjarentabel WEA2008 – WEA2010.	68

1 Inleiding

1.1 Wat is de WEA?

De Werkgevers Enquête Arbeid (WEA) is een tweejaarlijks onderzoek in Nederland naar het arbeidsbeleid van Nederlandse bedrijven en instellingen. De WEA is onderdeel van het Deelproject Monitoring van Arbeid¹. De WEA wordt uitgevoerd in overleg met het Ministerie van SZW en in samenwerking met Stratus Marktonderzoek B.V. De resultaten van de WEA zijn bedoeld voor sociale partners, beleidsmakers en wetenschappers.

De WEA2010 betreft de tweede meting die plaatsvond eind 2010. De eerste WEA-meting vond plaats eind 2008 met een overloop naar het begin van 2009 (WEA2008).

1.2 Doel van de WEA

De WEA beoogt trends en ontwikkelingen in het arbeidsbeleid van bedrijven en instellingen te monitoren, evenals het effect van dat arbeidsbeleid op bedrijfsresultaten en ziekteverzuim.

De belangrijkste subdoelen van de WEA zijn:

- De WEA fungeert als bron voor beleidsmatige en wetenschappelijke kennisontwikkeling op het terrein van arbeidsbeleid.
- De WEA vergaart periodieke informatie (in tweejaarlijkse metingen) over het arbeidsbeleid onder een grote en representatieve steekproef van vestigingen van bedrijven en instellingen in Nederland.
- De WEA is van algemeen maatschappelijk belang doordat SZW, sociale partners en andere stakeholders hiermee worden voorzien van beleidsrelevante informatie over het arbeidsbeleid van bedrijven en instellingen.

1.3 Achtergrond en aanleiding

Het TNO- KennisInvesteringsProgramma 'Monitoring, Methoden & Modelontwikkeling (MMM)' waarvan het Deelproject Monitoring van Arbeid onderdeel uitmaakt, wordt door de overheid gefinancierd en betreft kennisontwikkeling voor de middellange termijn. Het Ministerie van SZW is regievoerder van dit programma en heeft naast een financiële bijdrage aan de dataverzameling van de WEA, nauw met TNO samengewerkt

---

1 Dit is op haar beurt onderdeel van het TNO- KennisInvesteringsProgramma 'Monitoring, Methoden & Modelontwikkeling (MMM)', van de Propositie 'Gezond, Vitaal en Veilig Werken' welke ressorteert binnen het Innovatiegebied 'Gezond, Veilig en Productief Werken' dat valt binnen het Thema Gezond Leven.

bij het opzetten van het WEA-onderzoek. Hiervoor is in 2007 een haalbaarheidsstudie uitgevoerd (Oeij *et al.*, 2007), waarna in 2008 de eerste meting is uitgevoerd (Oeij *et al.*, 2009).

De belangrijkste aanleiding voor de WEA is de wens om gegevens over arbeidsbeleid beschikbaar te krijgen die op nog geen enkele andere wijze door al bestaande onderzoeken worden verzameld (Kraan & Bakhuis Roozeboom, 2008), maar die wel relevant zijn voor zowel beleid als wetenschap.

Een andere aanleiding voor de WEA is het terugdringen van de enquêtedruk onder bedrijven en instellingen door enkele bestaande onderzoeken (monitors) te integreren. Dit betreft vooral:

- De Werkgeversmonitor Arbeidsomstandigheden (Bos & Engelen, 2005; 2007), en:
- De AVON-monitor (MuConsult, 2002; Van Sloten *et al.*, 2005a, 2005b; Ten Have *et al.*, 2007a, 2007b).

1.4 Openbaarmaking en gebruik

De WEA-resultaten worden openbaar gemaakt via diverse media, onder meer online via www.tno.nl/wea. Op deze website bevindt zich de meest recente WEA Brochure met 10 'highlights' uit de laatste meting.

Er worden verschillende publicaties geschreven, zoals onderzoeksrapporten, pers- en nieuwsberichten, en wetenschappelijke- en vaktijdschriftartikelen. De WEA-gegevens worden ook gebruikt door het Ministerie van SZW, onder meer via de Arbobalans (vergelijkbaar met Bakhuis Roozeboom *et al.*, 2008).

Vanaf 2010 is het WEA2008-gegevensbestand ten behoeve van niet-commerciële onderzoeksdoeleinden beschikbaar gesteld aan derden. Het WEA2010 bestand zal vanaf 2012 beschikbaar komen. Daarbij gelden enkele voorwaarden, vooral rond de privacy van de deelnemende bedrijven en instellingen.

1.5 Opbouw van dit rapport

De WEA wordt in dit rapport nader toegelicht. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de verantwoording van de vragen (Hoofdstuk 2) en de dataverzameling (Hoofdstuk 3). In Hoofdstuk 4 worden de belangrijkste beschrijvende resultaten van de tweede meting van de WEA in 2010 gepresenteerd, uitgesplitst naar enkele belangrijke doelgroepen (vestigingsgrootte, al dan geen profit-organisatie en sector, Tabel 9). In Hoofdstuk 5 worden de items die in de WEA2008 en in de WEA2010 (vrijwel) hetzelfde waren geformuleerd in een meerjarentabel statistisch geanalyseerd op ontwikkelingen tussen 2008 en 2010 (Tabel 10). Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de gebruikte

literatuur, en als bijlagen zijn opgenomen het wijzigingenoverzicht WEA2008 - WEA2010 (A), de schriftelijke WEA2010-vragenlijst (B), een lijst van gebruikte afkortingen (C), de aankondigingsbrief (D), een overzicht van publicaties op basis van de WEA-data (E) en een Engelstalige 'Summary' (F).

2 Verantwoording van de vragen uit de WEA

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de WEA-vragenlijst (Tabel 1 en Bijlage B). Achtereenvolgens belichten de onderwerpen en hun samenhang (2.2), de herkomst van de vragen (2.3), en een beschrijving van de items (2.4).

2.2 Onderwerpen en samenhang

In de WEA kan onderscheid worden gemaakt tussen twee typen vragen over feiten en meningen en over theoretische constructen. Enerzijds zijn er vragen over feiten en meningen over beleid, zoals over arbeidsomstandigheden, sociale zekerheid en arbeidsverhoudingen. Dit zijn veelal vragen of de betrokken bedrijven en instellingen bekend zijn met bepaalde maatregelen, of zij actief zijn op deze beleidsterreinen en hoe zij deze onderwerpen beoordelen. Anderzijds bevat de WEA vragen over theoretische constructen zoals sociale innovatie. Doel van deze vragen is om op basis van de meningen en de oordelen van de respondenten meer grip te krijgen op de aard van werkgeversgedrag, onder meer op het vlak van het hoe en waarom van het bedrijfsbeleid.

Over het algemeen hebben de vragen het monitoren van 'werkgeversgedrag' als hoofddoel. Dat wil zeggen dat wordt geprobeerd om een beeld te krijgen van wat werkgevers doen op het thema 'arbeid', en hoe vaak zij dat doen (prevalentie). Daarnaast kunnen de eventuele effecten van beleid worden geëvalueerd. De verkregen resultaten kunnen vervolgens aanleiding geven tot meer verdiepende en mogelijk verklarende vervolgstudies.

In de WEA komen de volgende thema's rond het arbeidsbeleid van bedrijven en instellingen aan de orde:

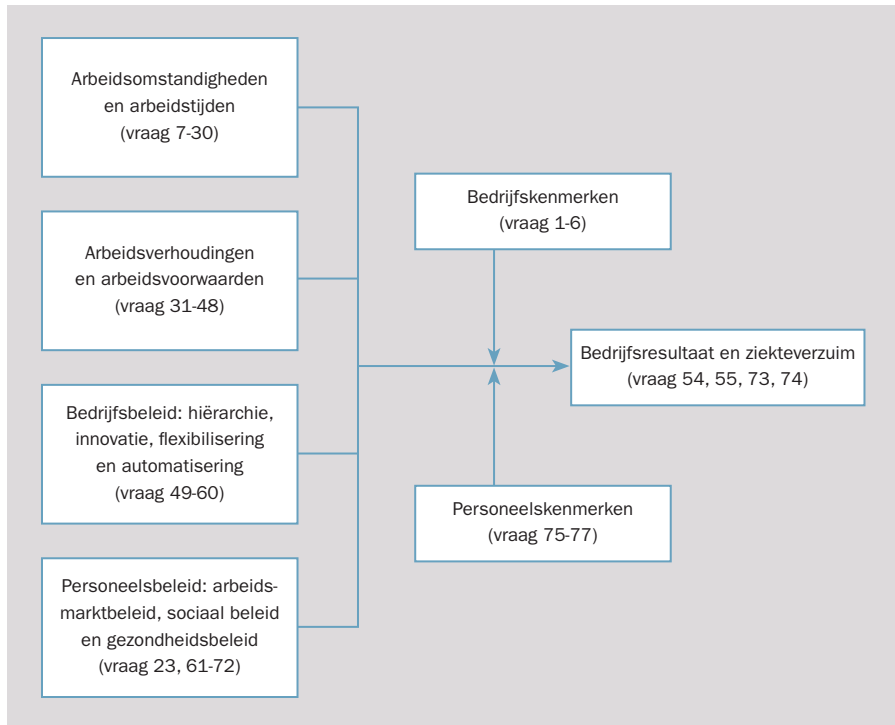
- Arbeidsomstandigheden en Arbeidstijden.
- Arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden.
- Bedrijfsbeleid (innovatie, sociale innovatie, hiërarchie, flexibilisering en automatisering).
- Personeel (arbeidsmarktbeleid, sociaal beleid/ondernemerschap, Integraal Gezondheids Management (IGM), en kenmerken en opbouw personele bestand).
- Bedrijfsresultaten (productiviteit, omzet en winst, en ziekteverzuim).

In Figuur 1 worden deze thema's geordend. Het weergegeven model is niet causaal van aard, maar is een kader om de mogelijk relevante verbanden voor nader onder-

zoek inzichtelijk te maken. Een soortgelijk model heeft TNO eerder toegepast bij de publicaties van Trends in Arbeid (Houtman *et al.*, 2004, p. 3 en p. 16). In deze figuur zijn de vraagnummers uit de vragenlijst toegevoegd, en corresponderen met het overzicht in Tabel 1).

FIGUUR 1

Denkkader voor de WEA-monitor.

2.3 Overzicht en herkomst van onderwerpen

Aan de WEA2008 en de WEA2010 liggen de volgende ontwikkelingen ten grondslag. In 2008 waren zowel de Werkgeversmonitor Arbeidsomstandigheden (WA; zie Bijlage C voor lijst van afkortingen) als de AVON-monitor een belangrijke basis voor de WEA. Doel was destijds beide monitoren te integreren. Een algemene wens was om de onderwerpen die onderdeel zijn van de NEA onder werknemers (Van den Bossche *et al.*, 2006, 2008; Koppes *et al.*, 2009, 2010), tevens zo veel mogelijk onderdeel te maken van de WEA. Daarmee werd de mogelijkheid geopend om de resultaten van werknemers (NEA) en werkgevers (WEA) onderling met elkaar te vergelijken. Vanuit de kennisprogramma's van TNO was het de wens inzicht te verkrijgen over innovatie & sociale innovatie, sociaal ondernemerschap, gezondheidsbeleid, flexibilisering en productiviteit.

Om enerzijds dubbel werk te vermijden en anderzijds bedrijven en instellingen zo minimaal mogelijk te belasten, is er bij de ontwikkeling van de WEA naar gestreefd zo min mogelijk overlap te hebben met bestaand en regelmatig terugkerend onderzoek onder werkgevers in Nederland, zoals dat bijvoorbeeld wordt verricht door het CBS en de OSA. Hiervoor is voorafgaand aan de opstelling van de WEA-vragenlijst een inventarisatie uitgevoerd onder nationale en internationale werkgeversonderzoeken en -monitors (zie o.a. Kraan & Bakhuis Roozeboom, 2008; Oeij *et al.*, 2007).

In Tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de onderwerpen in de WEA2010-vragenlijst en waaraan deze zijn ontleend. De vragen over arbeidsomstandigheden (inclusief sociale zekerheid), en over arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden (inclusief arbeidsrelaties) zijn nagenoeg alle afkomstig van SZW. De vragen over het bedrijfsbeleid (sociale innovatie, hiërarchie, flexibilisering en automatisering), personeel (arbeidsmarktbeleid, sociaal beleid/ondernemerschap, IGM, en kenmerken en opbouw personele bestand), en over de bedrijfsresultaten (productiviteit, omzet en winst, en ziekteverzuim), zijn nagenoeg alle afkomstig van TNO. Met deze vragen wil TNO kennis verzamelen voor (nader) onderzoek en advisering van bedrijven, instellingen, brancheorganisaties, sociale partners en overheid, op het brede terrein van arbeid en organisatie.

TABEL 1

Overzicht onderwerpen in 2010

Module	Items (aantal)	Herkomst	
1. Bedrijfs-kenmerken	1. Functie respondent (1)	Ontwikkeld door TNO	
	2. Structuur (1)	PASO (aangepast)	
	3. Profit/non-profit (1)	PASO (aangepast)	
	4. Hoofdactiviteit (1)	OSA Arbeidsvraagpanel	
	5. Oprichtingsjaar (1)	PASO (aangepast)	
	6. Aantal werknemers (1)	PASO (aangepast)	
2. Arbeids-omstandigheden en Arbeids-tijdenwet	7. Arbeidsrisico's (17)	WA (aangepast)	
	8. Maatregelen arbo en verzuim (13)	WA (aangepast)	
	9. Maatregelen niet in loondienst (5)	Ontwikkeld door SZW	
	10. RI&E aanwezig (1)	WA (aangepast)	
	11. RI&E plan van aanpak (1)	WA (aangepast)	
	12. Preventiemedewerker (1)	Ontwikkeld door SZW	
	13. Bedrijfsarts / arbodienstverlener (1)	Ontwikkeld door SZW	
	14. Tevredenheid diensten arbodienst (5)	WA (aangepast)	
	15. Wijzigingen Arbowet (4)	WA (aangepast)	
	16. Stellingen Arbowet (8)	WA (aangepast)	
	17. Arbeidstijdenwet (4)	Ontwikkeld door SZW	
	18. Brancheorganisatie (1)	WA (aangepast)	
	19. Arbocatalogus (1)	Ontwikkeld door SZW	
	20. Arbocatalogus gebruikt (1)	Ontwikkeld door SZW	
	21. Diensten brancheorganisatie (10)	WA (aangepast)	
	22. Oordeel brancheorganisatie (1)	WA	
	23. Stellingen arbobeleid en IGM (8)	(ten dele) WA (aangepast)	
	24. Premiekorting verzekeraar (1)	WA (aangepast)	
	25. Eisen veiligheid en gezondheid (1)	WA (aangepast)	
	26. Looninhouding / ontslag re-integratie (1)	WA (aangepast)	
	27. Regelingen ouderen bekend (2)	Ontwikkeld door SZW	
	28. Regelingen arbeidsongeschikten bekend (7)	Ontwikkeld door SZW	
	29. Regelingen arbeidsongeschikten gebruikt (1)	Ontwikkeld door SZW	
	30. Arbeidsinspectie controle (1)	Ontwikkeld door SZW	
	3. Arbeids-verhoudingen en arbeids-voorwaarden	31. OR/PvT aanwezig (1)	AVON (aangepast)
		32. Tevredenheid OR/PvT (1)	AVON (aangepast)
		33. Lid werkgeversvereniging (1)	AVON
		34. Tevredenheid werkgeversorganisatie (1)	AVON (aangepast)
		35. Valt onder CAO (1)	AVON (aangepast)
		36. Tevredenheid CAO (1)	AVON (aangepast)
37. O&O-fonds (16)		Ontwikkeld door SZW	
38. Tevredenheid O&O-fonds (1)		Ontwikkeld door SZW	
39. Werkoverleg (1)		AVON (aangepast)	
40. Klachtenregeling (1)		AVON (aangepast)	

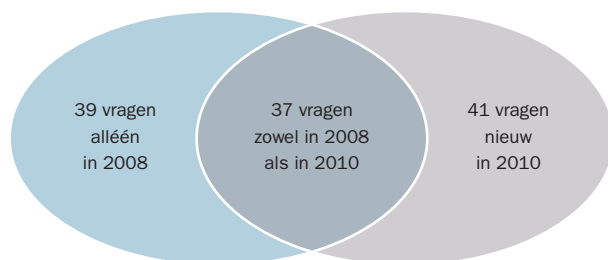
	41. Tevredenheid arbeidsvoorwaarden (13)	AVON (aangepast)
	42. Belang instituties (5)	AVON (aangepast)
	43. Tevredenheid werknemersbehartiging (4)	AVON (aangepast)
	44. Ruimte maatwerk arbeidsrelaties (5)	AVON (aangepast)
	45. Gebruik ruimte maatwerk arbeidsrelaties (5)	AVON (aangepast)
	46. Arbeidsovereenkomsten beëindigd (1)	Ontwikkeld door SZW
	47. Manieren van beëindiging (9)	Ontwikkeld door SZW
	48. Reden van beëindiging (1)	Ontwikkeld door SZW
4. Bedrijfsbeleid	49. Hiërarchie (6)	PASO (aangepast)
	50. Teamwerk belang	ECS
	51. Teamwerk beslissen	ECS
	52. Sociale innovatie (8)	Ontwikkeld door TNO/ ERIM aangepast
	53. Innovatie	CIS IV
	54. Bedrijfsprestaties (5)	Ontwikkeld door TNO
	55. Arbeidsproductiviteit (1)	MEADOW
	56. Flexibilisering arbeid (5)	FLIPO
	57. Flexibele werktijden (2)	Ontwikkeld door TNO
	58. Onregelmatige werktijden (2)	Ontwikkeld door TNO
	59. Flexibele contracten (4)	Ontwikkeld door TNO
	60. Automatisering (5)	Ontwikkeld door TNO
5. Personeel	61. Vacatures (1)	Ontwikkeld door TNO
	62. Vacatures aantal (1)	Ontwikkeld door TNO
	63. Vacatures aantal moeilijk vervulbaar (1)	Ontwikkeld door TNO
	64. Percentage voldoende gekwalificeerd personeel (1)	OSA Arbeidsvraagpanel
	65. Gekwalificeerdheid (4)	Ontwikkeld door TNO
	66. Kwetsbare groepen in missie (1)	Ontwikkeld door TNO
	67. Kwetsbare groepen aangenomen (1)	Ontwikkeld door TNO
	68. Aantal werknemers kwetsbare groepen (1)	Ontwikkeld door TNO
	69. Belemmeringen kwetsbare groepen (9)	Ontwikkeld door TNO
	70. Doorwerken tot 65 jaar (1)	NEA (aangepast)
	71. Doorwerken na 65 jaar (1)	NEA (aangepast)
	72. Voorzieningen langer doorwerken (13)	Ontwikkeld door TNO
	73. Ziekteverzuimpercentage (1)	OSA Arbeidsvraagpanel
	74. Tevreden over personeel (6)	Ontwikkeld door TNO
	75. Werknemersaantallen onderverdeeld (6)	PASO (aangepast)
	76. Flexibele werknemers (4)	Ontwikkeld door TNO
	77. Totaal aantal werknemers totale organisatie binnen Nederland (1)	Ontwikkeld door TNO
	78. Opmerkingen onderzoek (open vraag)	Ontwikkeld door TNO
	79. Benaderen vervolgonderzoek	Ontwikkeld door TNO
	80. Gegevens noteren	Ontwikkeld door TNO
	81. Attendering WEA2010 brochure	Ontwikkeld door TNO

NOOT: Zie Bijlage C voor lijst van afkortingen.

In bijlage A is een overzicht opgenomen van de wijzigingen van de WEA2010 ten opzichte van de WEA2008. Daaruit blijkt dat 37 vragen geheel of grotendeels of na enkele transformaties in beide jaren op dezelfde manier zijn gevraagd, en dus in één ‘combi’-bestand kunnen worden opgenomen. In enkele gevallen werden items pas gelijk na een hercodering of door enkele items samen te voegen, en ook de voorwaarde bij sommige items in 2008 dat een vestiging ten minste 10 werkende personen moest hebben, is ‘doorgeprogrammeerd’ in 2010 om items vergelijkbaar te maken. De voorwaarde ‘ten minste 10 werkende personen’ is echter alléén in het ‘combi’-bestand en de daarop gebaseerde ‘combi’-Tabel 10 ook in 2010 doorgevoerd, dus niet in Tabel 9, die alleen betrekking heeft op de 2010-gegevens. Een overzicht van de aantallen vragen/items die in 2008 en/of in 2010 zijn gevraagd is te zien in Figuur 2.

FIGUUR 2

Overzicht van items (vragen) die alleen in 2008, alleen in 2010, dan wel in beide jaren zijn gevraagd

In Figuur 2 is te zien dat hoewel een redelijk aantal items (vragen) vergelijkbaar was (of vergelijkbaar kon worden gemaakt) (37), er van 2008 naar 2010 ongeveer een even groot aantal items is ‘verdwenen’ (39), en er in 2010 ook een ongeveer even groot aantal ‘nieuwe’ items is bijgekomen (41). Hoewel sommige items terecht zijn verdwenen op grond van de ervaringen ermee in 2008, en sommige items terecht zijn toegevoegd vanwege een veranderde (politieke) context, is het voor monitoringdoeleinden van groot belang dat een relatief groot aantal items van meting tot meting hetzelfde blijft.

2.4 Beschrijving van de items in de WEA

In deze paragraaf wordt zowel toegelicht wat de herkomst is van elke vraag, als wat wordt beoogd om ermee te meten.

2.4.1 Bedrijfskenmerken

In deze module worden de ‘demografische’ kenmerken van de betrokken organisaties vastgesteld. Hoewel we hier spreken van ‘bedrijfskenmerken’, betreft het WEA-onder-

zoek zowel vestigingen van bedrijven, organisaties als instellingen, die zowel een profit- als een non-profit karakter kunnen hebben. De onderwerpen die onder 'bedrijfskenmerken' aan de orde komen zijn:

- 1. Functie respondent
- 2. Structuur
- 3. Profit/non-profit
- 4. Hoofdactiviteit
- 5. Oprichtingsjaar
- 6. Aantal werknemers
- 77. Totaal aantal werknemers van de organisatie waartoe de vestiging behoort

Vraag 1 en 77 zijn door TNO ontwikkeld, vragen 2, 3, 5, en 6 zijn ontleend aan de PASO, en vraag 4 is ontleend aan het OSA Arbeidsvraagpaneel (zie Bijlage C voor lijst van afkortingen). Vanuit het steekproefkader (het LISA-vestigingenbestand) zijn de SBI-codering (versie 2008) en het KvK-nummer van het bedrijf hieraan toegevoegd. Het KvK-nummer is echter niet van toepassing indien het bedrijf niet verplicht is om ingeschreven te staan bij de KvK.

Vraag 77 is bedoeld om vast te stellen of de vestiging onderdeel is van een groter geheel en wat dan de omvang is van de totale organisatie, bijvoorbeeld om te bepalen of het totaal wel of geen MKB-onderneming is.

2.4.2 *Arbeidsomstandigheden, arbeidstijden, IGM en sociale zekerheid*

Arbeidsomstandigheden

Vragen over onderstaande onderwerpen hebben ten doel om het bedrijfsbeleid over arbeidsomstandigheden en arbeidstijden nader in beeld te krijgen:

- 7. Arbeidsrisico's
- 8. Maatregelen arbo en verzuim
- 9. Maatregelen niet in loondienst
- 10. RI&E aanwezig
- 11. RI&E plan van aanpak
- 12. Preventiemedewerker
- 13. Bedrijfsarts / arbodienstverlener
- 14. Tevredenheid diensten arbodienst
- 15. Wijzigingen Arbowet
- 16. Stellingen Arbowet
- 17. Arbeidstijdenwet
- 18. Brancheorganisatie
- 19. Arbocatalogus
- 20. Arbocatalogus gebruikt
- 21. Diensten brancheorganisatie
- 22. Oordeel brancheorganisatie
- 23. Stellingen arbobeleid en IGM

Deze vragen zijn grotendeels afkomstig uit de WA (Werkgeversmonitor Arbeidsomstandigheden; Bos & Engelen, 2005, 2007), die in opdracht van SZW is uitgevoerd door Research voor Beleid. Vraag 7 is in overeenstemming met de wijze waarop dit is gevraagd in de NEA (Van den Bossche et al., 2006, 2008; Koppes et al., 2009, 2010).

Integraal Gezondheids Management (IGM)

Deze module (# 23) beoogt oordelen over gezondheidsbeleid te meten. Het betreft, naast items over arbobeleid, twee door TNO ontwikkelde items. Voorheen waren de stellingen over arbobeleid en IGM in aparte vragen ondergebracht.

- 23. Stellingen arbobeleid en IGM

Sociale Zekerheid

De WEA besteedt aandacht aan de volgende aspecten van het sociale zekerheidsbeleid binnen bedrijven en instellingen:

- 24. Premiekorting verzekeraar
- 25. Eisen veiligheid en gezondheid
- 26. Looninhouding / ontslag re-integratie
- 27. Regelingen ouderen bekend
- 28. Regelingen arbeidsongeschikten bekend
- 29. Regelingen arbeidsongeschikten gebruikt

Deze vragen gaan over aspecten van het sociale zekerheidsbeleid, zoals de rol van verzekeraars, re-integratie, loon- en subsidieregelingen voor ouderen en arbeidsongeschikten, en betreft het vergroten van de arbeidsparticipatie. De vragen zijn deels ontleend aan de WA (aangepast). De overige vragen zijn door SZW ontwikkeld en ten dele afgeleid van eerder onderzoek naar de bekendheid met regelgeving (Bolhuis & van Petersen, 2007).

2.4.3 Arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden

In de WEA zijn vragen opgenomen over het beleid in bedrijven en instellingen op het terrein van arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden, over de arbeidsrelatie en over beëindiging van de arbeidsovereenkomst:

- 33. Lid werkgeversvereniging
- 34. Tevredenheid werkgeversorganisatie
- 35. Valt onder CAO
- 36. Tevredenheid CAO
- 37. O&O-fonds
- 38. Tevredenheid O&O-fonds
- 39. Werkoverleg
- 40. Klachtenregeling
- 41. Tevredenheid arbeidsvoorwaarden
- 42. Belang instituties

- 43. Tevredenheid werknemersbehartiging
- 44. Ruimte maatwerk arbeidsrelaties
- 45. Gebruik ruimte maatwerk arbeidsrelaties
- 46. Arbeidsovereenkomsten beëindigd
- 47. Manieren van beëindiging
- 48. Reden van beëindiging

Deze vragen zijn grotendeels afkomstig uit de AVON-monitor die in opdracht van SZW drie keer is uitgevoerd (MuConsult, 2002; Van Sloten *et al.*, 2005a, 2005b; Ten Have *et al.*, 2007a, 2007b). De AVON was een vragenlijstonderzoek onder zowel een steekproef van werknemers als een steekproef van leidinggevendenden. De WEA is echter een onderzoek onder werkgevers en daarmee is de respondent een persoon op een hoger aggregatieniveau binnen de organisatie dan de (direct) leidinggevende. In de NEA (Van den Bossche *et al.*, 2006, 2008; Koppes *et al.*, 2009, 2010) wordt een aantal vergelijkbare vragen voorgelegd aan werknemers, namelijk over CAO's, arbeidvoorwaarden en instituties. Deze thematiek heeft raakvlakken met het TNO-onderzoek naar maatwerk in arbeidsrelaties (Nauta *et al.*, 2007).

In 2010 zijn vragen toegevoegd over het al of niet beëindigen van arbeidsovereenkomsten en welke redenen daaraan ten grondslag liggen.

2.4.4 Bedrijfsbeleid

Onder 'bedrijfsbeleid' valt een aantal thema's rond management en besturing ter realisering van bedrijfsdoelen.

Hiërarchie

De WEA2010 bevat één module met 4 items over de hiërarchie in de besturings- of managementstructuur binnen het betrokken bedrijf (# 49). Gevraagd wordt naar de mate in hoeverre medewerkers zelf beslissen over aspecten van het werk ofwel over hun autonomie. Deze module is afkomstig uit de PASO (aangepast) en heeft ten doel om indicaties op te leveren over de invloed van werknemers op de besluitvorming.

Teamwerk

In de WEA2010 zijn twee vragen over teamwerk opgenomen (#50, 51) waarin gevraagd wordt naar het belang van teamwerk en of teams zelf beslissingen nemen. De vragen zijn overgenomen uit de *European Company Survey (ECS)* van de *European Foundation on Living and Working Conditions* (Eurofound; Riedmann *et al.*, 2010).

Sociale innovatie en innovatie

De WEA2010 bevat vragen over sociale innovatie. Sociale innovatie is het vernieuwen van arbeidsorganisaties en het maximaal benutten van competenties (Taskforce Sociale Innovatie, 2005; Volberda *et al.*, 2005). De items van sociale innovatie zijn verspreid over meer vragen (namelijk # 44, 52 en 56). De betrokken items zijn deels door TNO ontwikkeld en deels afgeleid van de ERIM-monitor (Jansen *et al.*, 2006a,

2006b). Het construct is ontwikkeld op basis van empirische analyses op het WEA2008-databestand (Oeij, Kraan & Vaas, 2009).

De WEA2010 kent ook een vraag over innovaties die het bedrijf in de afgelopen twee jaar heeft doorgevoerd op het vlak van producten/diensten, werkprocessen, marketing-methoden en / of organisatorische veranderingen (#53). Deze vraag komt uit de *Community Innovation Survey* van de OECD en Eurostat en is gebaseerd op de *Oslo Manual* (OECD & Eurostat, 2005; Eurostat, 2008) (zie verder: Kraan & De Jong, 2011).

Bedrijfsprestaties en arbeidsproductiviteit

In de WEA-vragenlijst wordt in module # 54 aandacht besteed aan de prestaties van bedrijven en instellingen. Dit onderwerp valt uiteen in arbeidsproductiviteit, product/dienstkwaliteit, klanttevredenheid, en omzet en winst. Deze vraag is bedoeld als afhankelijke variabele, met andere woorden als uitkomstmaat van de maatregelen die bedrijven en instellingen nemen op de thema's 'sociale innovatie', 'flexibilisering', en 'ICT- en technologiebeleid'. Deze vragen zijn ten behoeve van dit onderzoek door TNO ontwikkeld.

In 2010 is een vraag over arbeidsproductiviteit van het eigen bedrijf toegevoegd (#55), die is afgeleid van de *MEADOW Guidelines* (Meadow consortium, 2010).

Flexibilisering van arbeid

De WEA2010 besteedt aandacht aan flexibilisering van de arbeid en de rol daarin van flexibele werktijden, onregelmatige werktijden en flexibele contracten (#56, 57, 58). De vragen over flexibilisering zijn specifiek voor de WEA opgesteld dan wel aangepast. Deze zijn ten dele gebaseerd op de FLIPO aanpak van flexibiliteit van personeel in organisaties, en op de balansgedachte van werknemers- en werkgeversbelangen bij flexibilisering, de zogenaamde 'gebalanceerde flexibiliteit' (De Leede *et al.*, 2002; De Leede & Goudswaard, 2008). Deze vragen hebben ten doel om te meten in hoeverre bedrijven en instellingen flexibilisering van arbeid toepassen en gaan over aspecten van de kwaliteit van flexibele arbeid.

Automatisering en ICT

In de WEA is een vraag opgenomen over de automatiseringssituatie in het bedrijf (#60). Doel van deze vraag is vast te stellen in hoeverre computers/ICT zijn doorgedrongen in de bedrijfsprocessen. Deze vraag is door TNO ontwikkeld.

2.4.5 *Personeel*

De WEA bevat een aantal vragen over het personeelsbestand in de betrokken bedrijven en instellingen. Deelonderwerpen zijn arbeidsmarktbeleid, sociaal beleid en sociaal ondernemerschap, doorwerken na het 65e levensjaar, ziekteverzuim, duurzame inzetbaarheid, en de 'demografische' kenmerken van het personeelsbestand.

Arbeidsmarkt: vacatures en gekwalificeerdheid

De WEA2010 biedt ruimte aan arbeidsmarktfragen over vacatures en moeilijk vervulbare vacatures (#61, 62, 63). Deze vragen zijn door TNO ontwikkeld en hebben ten doel om de vacatureontwikkeling vast te stellen om deze te kunnen plaatsen tegen de achtergrond van conjuncturele ontwikkelingen tijdens WEA-metingen.

In de WEA zitten enkele vragen over gekwalificeerdheid van het personeel (#64, 65), om na te gaan wat het percentage van voldoende gekwalificeerd personeel bedraagt en of de kennis en vaardigheden van medewerkers 'up-to-date' is. Vraag 64 is afkomstig uit het OSA Arbeidsvraagpanel, aangepast aan de huidige doeleinden. Vraag 65 is door TNO ontwikkeld.

Sociaal beleid/ondernemerschap: kwetsbare groepen

De WEA gaat in op sociaal beleid en/of sociaal ondernemerschap, dat wil zegen op de vraag in hoeverre werkgevers aandacht hebben voor mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie c.q. een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dat betreft bijvoorbeeld mensen die aan het werk zijn gegaan vanuit langdurige werkloosheid (Wwb), via een re-integratiebedrijf, UWV (Wajong, arbeidsgehandicapten), zorg, of via de Wsw. De volgende onderdelen worden hierbij aan de orde gesteld:

- 66. Kwetsbare groepen in missie
- 67. Kwetsbare groepen aangenomen
- 68. Aantal werknemers kwetsbare groepen
- 69. Belemmeringen kwetsbare groepen

Deze vragen hebben ten doel om te onderzoeken welke mogelijkheden bedrijven en instellingen hebben en benutten bij mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie, en hoe bedrijven en instellingen hierin kunnen worden gestimuleerd.

Doorwerken tot en na 65 jaar

Er zijn in de WEA enkele vragen gesteld over het doorwerken van oudere werknemers:

- 70. Doorwerken tot 65 jaar
- 71. Doorwerken na 65 jaar
- 72. Voorzieningen langer doorwerken

Deze vragen zijn opgenomen om de vergelijking met de NEA (Van den Bossche *et al.*, 2006, 2008; Koppes *et al.*, 2009, 2010) mogelijk te maken, waarin soortgelijke vragen zijn gesteld aan werknemers. Het doel van deze module is om de komende jaren te monitoren hoe het verschijnsel 'doorwerken tot en na het 65e levensjaar' zich qua omvang en karakter zal ontwikkelen, en om na te gaan welk beleid kan worden gevoerd om langer doorwerken te faciliteren.

Uitkomsten: Ziekteverzuim en tevredenheid

In de WEA wordt met één vraag (# 73), afkomstig van het OSA Arbeidsvraagpanel, het ziekteverzuimpercentage in kaart gebracht. Gevraagd wordt naar het ziekteverzuimpercentage in het kalenderjaar voorafgaand aan de meting, exclusief het zwangerschaps- en bevallingsverlof. Dit gegeven kan worden vergeleken met het landelijk

ziekteverzuimpercentage op individueel niveau zoals gemeten met de NEA (Van den Bossche *et al.*, 2006, 2008; Koppes *et al.*, 2009, 2010).

In vraag #74 wordt gevraagd hoe tevreden het bedrijf is over het personeel op aspecten als inzetbaarheid, betrokkenheid, flexibiliteit in werktijd, bereidheid te leren, kwaliteit van het geleverde werk en arbeidsproductiviteit. Deze is ontwikkeld door TNO.

Het doel van deze verzuim- en tevredenheidsvraag is om daarmee naast andere bedrijfsresultaten (#54, 55) uitkomstmaten te hebben op basis waarvan het arbeidsbeleid van bedrijven en instellingen kan worden geëvalueerd.

Duurzame inzetbaarheid

Bij SZW is de behoefte ontstaan duurzame inzetbaarheid te monitoren met vragen uit de WEA en de NEA. Daarbij is gekeken welke bestaande vragen voor dit doel kunnen dienen en welke aanpassingen mogelijk zijn in de WEA2010. De vragen in de WEA2010 die raakvlakken hebben met (bedrijfsbeleid over) duurzame inzetbaarheid zijn de volgende:

- 7. over arborisico's
- 8. over arbomaatregelen
- 10. over RI&E
- 11. over RI&E plan van aanpak
- 12. over preventiemedewerker
- 13. over bedrijfsarts/arbodienstverlener
- 14. over diensten arbodienstverlener
- 19. over arbocatalogus
- 23. over arbobeleid, arbeidstijden en IGM
- 31. over OR / PvT vertegenwoordiging
- 32. over tevredenheid met OR / PvT vertegenwoordiging
- 35. over CAO
- 36. over tevredenheid met CAO
- 37. over O&O en duurzame inzetbaarheid
- 40. over klachtenregeling
- 41. over arbeidsvoorwaarden
- 44. over maatwerk in de arbeidsrelatie
- 45. over gebruik van maatwerk in de arbeidsrelatie
- 56. over flexibilisering van arbeid
- 57. over flexibele werktijden
- 59. over flexibele contracten
- 65. over (obsolete) kwalificaties
- 70. over doorweken tot 65 jaar
- 71. over doorwerken na 65 jaar
- 72. over maatregelen voor langer doorwerken
- 73. over ziekteverzuim
- 75. over demografische kenmerken
- 76. over flexibele werknemers

Kenmerken personeelsbestand

In module # 75 en 76 wordt gedetailleerd naar de onderverdeling van werknemers in de volgende categorieën gevraagd: man-vrouw, leeftijd in vier klassen, opleiding in drie klassen, allochtoon, en deeltijder. Ook wordt naar een verdeling van de flexibele werknemers gevraagd in vier categorieën. Deze vragen zijn onder meer gebaseerd op de PASO en door TNO aangepast aan de huidige doeleinden. Het doel van deze informatie is het kunnen verdelen van bedrijven en instellingen naar personele achtergrondvariabelen, en mogelijke verklaringen te vinden voor werkgeversgedrag tegen de achtergrond van het personele bestand.

Resterende vragen

- 77. Totaal aantal werknemers (zie opmerking bij par. 2.4.1)
- 78. Opmerkingen onderzoek (open vraag)
- 79. Bereidheid tot vervolgonderzoek
- 80. NTE-gegevens (naam, telefoonnummer, e-mailadres)
- 81. Interesse in attendering op WEA2010 brochure

In de WEA-vragenlijst worden ter afsluiting van het 'interview' gevraagd naar opmerkingen die respondenten kunnen hebben op- en naar aanleiding van het onderzoek zelf. Deze vragen hebben ten doel om van de respondenten feedback te krijgen over voor hen relevante thema's waar SZW en TNO in de nabije toekomst mogelijk op kunnen inspelen. Daarnaast wordt gepolst of bedrijven benaderd mogen worden voor vervolgonderzoek en of zij geattendeerd willen worden op het verschijnen van de WEA2010 brochure met enkele centrale uitkomsten ('highlights').

3 Dataverzameling

3.1 Populatie en steekproefkader

De populatie van de WEA wordt gevormd door alle Nederlandse vestigingen van profit en non-profit bedrijven en instellingen met ten minste twee werkzame personen. De WEA bevat daarmee géén zogenaemde ZZP'ers (hoewel wel vragen worden gesteld naar de mate waarin bedrijven en instellingen ZZP'ers voor hun bedrijf inzetten).

Om uit een populatie een representatieve steekproef te kunnen trekken, is een registratiebestand noodzakelijk waaruit *at random* potentiële deelnemers kunnen worden getrokken. Dit '*at random*' selecteren van potentiële deelnemers garandeert in principe dat de uiteindelijke steekproef representatief is, voor zover de non-respons aselectief is. Elk registratiebestand kent ten opzichte van de oorspronkelijke doelpopulatie bovendien enkele hiaten.

Er bestaan in Nederland ten minste drie bedrijfsregisters: het Algemeen Bedrijfsregister (ABR) van het CBS, het Handelsregister van de Vereniging van Kamers van Koophandel (VVK), en het Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen en Vestigingen (LISA). Elk van deze registers is met een ander doel opgezet en zij verschillen in hun definities van 'bedrijf' als zijnde een 'vestiging', dan wel 'juridische' of 'economische eenheid' (Van Wissen, 2003). Daarnaast zijn er verschillen in hun definities van 'werknemer' of 'werkzame persoon', en bovendien verschillen ze in de mate waarin specifieke sectoren als de landbouw worden 'gedekt'. Deze registers geven dan ook verschillende informatie over bijvoorbeeld het aantal vestigingen in Nederland.

Overeenkomstig de conclusie in de WEA-haalbaarheidsstudie (Oeij et al., 2007, pp. 6-7), is voor het WEA-onderzoek zowel in 2008 als in 2010 gekozen om bij de steekproeftrekking uit te gaan van het LISA-vestigingenbestand. Het LISA-register is relatief het meest toegankelijk, het is het meest actuele register met een goede dekkingsgraad, en het sluit ten slotte ook het beste aan bij onze definiëring van zowel 'werkzame personen' als 'registratie-eenheid' (de fysieke vestiging van een bedrijf of instelling). Ook het eerder verrichte ZARA-werkgeverspanel maakte voor de steekproeftrekking gebruik van het LISA-register (Veerman et al., 1996).

3.2 Gestratificeerde steekproeftrekking

De steekproeftrekking is in nauwe samenwerking met de 'Stichting LISA' (zie: <http://www.lisa.nl/>) verricht door Stratus marktonderzoek (Brammer, 2009, 2011).

Bij deze steekproeftrekking is 'gestratificeerd' naar 205 'cellen', die worden gevormd door 41 sectoren en 5 grootteklassen. In 2008 en in 2010 zijn hiervoor *dezelfde* 41 sectoren en 5 grootteklassen gebruikt, ondanks dat de 'Stichting LISA' in 2008 gebruik maakte van de SBI codering volgens versie '93' (CBS, 1993), en in 2010 volgens versie '2008' (CBS, 2008). In beide jaren zijn bij *dezelfde* 41 sectoren de overeenkomstige SBI93- respectievelijk SBI2008-codes gezocht, en is de stratificatie vervolgens op de overeenkomstige SBI93- respectievelijk SBI2008-codes gebaseerd. De indeling van alle bedrijfstakken in 41 inhoudelijk relevant geachte sectoren is in overleg tussen TNO, SZW en Stratus marktonderzoek tot stand gekomen.

Gestratificeerde steekproeftrekking (sampling) houdt in dat *niet* zoals bij *simple at random sampling* de bedrijven en instellingen telkens uit het *gehele* LISA-bestand worden getrokken, maar dat het LISA-bestand eerst wordt opgedeeld in bovengenoemde 205 cellen, en vervolgens *binnen elk van die cellen afzonderlijk* een steekproef wordt getrokken. Daarmee wordt gegarandeerd dat de deelnemende bedrijven en instellingen over deze 205 cellen worden verdeeld.

Bij gestratificeerd samplen kan vervolgens onderscheid worden gemaakt in:

- 'Proportioneel' gestratificeerd samplen: zijn er weinig (respectievelijk veel) respondenten (bedrijfsvestigingen) in een cel in de *populatie*, dan komen er ook weinig (respectievelijk veel) bedrijfsvestigingen in die cel in de *steekproef*, en:
- 'Gelijke cellen' gestratificeerd samplen: er wordt zo gesampled dat er in de *steekproef* in elke cel exact evenveel respondenten komen, dus los van de vraag of er in die cel in de *populatie* nu weinig of veel respondenten (bedrijfsvestigingen) voorkomen.

'*Proportioneel*'-gestratificeerd samplen is ten opzichte van *simple at random* samplen verhoudingsgewijs 'effectief': de standaardfout van percentages en/of gemiddeldes wordt verhoudingsgewijs kleiner. Dat resulteert vervolgens in nauwkeurigere schattingen (smallere 95%-betrouwbaarheidsintervallen). De zogenaamde '*designfactor*' is bij zuiver 'proportioneel' gestratificeerd samplen *kleiner* dan één (hetgeen 'gunstig' is).

'*Gelijke cellen*'-gestratificeerd samplen heeft als voordeel dat de cijfers in elke cel (sector-grootteklassese combinatie) gedetailleerd onder de loep kunnen worden genomen, er zijn dan in elke cel 'zo veel mogelijk' waarnemingen. 'Gelijke cellen'-gestratificeerd samplen is echter minder 'effectief' dan *simple at random* samplen, de standaardfout wordt daarmee groter in vergelijking tot *simple at random* samplen. De '*designfactor*' wordt dan ongunstiger, groter dan één, je hebt door het steekproefdesign dan méér respondenten nodig dan onder *simple at random* sampling (onder overigens gelijkblijvende condities).

Bij 'proportioneel'-gestratificeerd samplen telt in de steekproef elke cel automatisch even zwaar mee als die cel in de populatie mee zou tellen bij het berekenen van percentages en/of gemiddelden. 'Proportioneel' gestratificeerde steekproeven worden dan ook wel *zelfwegend* genoemd, de cases hoeven niet te worden gewogen om van de steekproefpercentages en -gemiddelden de populatiepercentages en -gemiddelden af te leiden.

Bij 'gelijke cellen'-gestratificeerd samplen, echter, is weging ter correctie van de onevenredige verdeling over de cellen ten opzichte van die verdeling in de populatie wel noodzakelijk. In dat geval kunnen er zelfs ongewenst grote variaties optreden tussen de cellen in hun wegingsfactor ter correctie voor de wijze van sampling.

In het WEA-onderzoek is nu getracht om een gunstige balans te vinden tussen de voordelen van 'gelijke cellen'-gestratificeerd samplen en 'proportioneel'-gestratificeerd samplen. In elke cel diende een minimaal aantal cases voor te komen om ook voor afzonderlijke sectoren en/of grootteklassen voldoende nauwkeurige percentages en/of gemiddeldes af te kunnen leiden. Maar tegelijkertijd is ernaar gestreefd om de steekproef enigszins naar proportie te samplen, en daarmee de uiteindelijke wegingsfactoren zo dicht mogelijk bij één te houden.

Bij de berekening van de streefgetallen die in de uiteindelijke steekproefcellen zouden moeten zitten, zijn de volgende uitgangspunten in acht genomen:

- Indien mogelijk hebben we in elke sector (elke 'regel' in Tabel 2) getracht ten minste ongeveer 125 cases te realiseren (125 is een minimum om enigszins nauwkeurige 95%-betrouwbaarheidsintervallen te kunnen berekenen).
- Indien mogelijk hebben we getracht om in elke cel (41 sectoren * 5 grootteklassen) ten minste 10 cases te realiseren.
- De steekproeffractie (het aantal cases in de steekproef in een cel, ten opzichte van het overeenkomstige aantal cases in die cel in de populatie) mocht in principe niet hoger zijn dan 20%. Dat was enerzijds om de enquêtedruk in specifieke bedrijfstakken tegen te gaan, anderzijds omdat we een respons verwachtten van ongeveer 20%, en we uiteraard niet meer dan 100% van de populatie in een 'cel' konden benaderen.
- Binnen dit kader hebben we getracht om de uiteindelijke (verwachte) gewichten zo dicht mogelijk bij één te houden. Met andere woorden, er waren wel bepaalde 'minima' en 'maxima' van kracht, maar afgezien daarvan is geprobeerd de verdeling over de steekproefcellen procentueel bezien zo veel mogelijk te laten lijken op de verdeling over de populatiecellen.

Gezien deze overwegingen en enkele logistieke randvoorwaarden is zowel in 2008 als in 2010 als doelstelling gekozen om in totaal ten minste 5.100 waarnemingen te realiseren. Aangezien het veldwerkbureau uitging van een respons van ongeveer 21% (inclusief steekproefvervuiling e.d.), was het het doel om in totaal 23.900 adressen te

benaderen voor een absolute respons van 5.100 (21%). Op grond van dit aantal en rekening houdend met bovenstaande randvoorwaarden zijn vervolgens de 'gewenste' steekproefaantallen per cel berekend.

In Tabel 2 laten we de uitgangstabel zien voor het steekproefdesign; de LISA-populatie-aantallen uitgesplitst naar sector (hoofdgroep, sector en SBI code) en grootteklasse (aantal werkzame personen). Ter verduidelijking van de overgang van SBI93 (steekproef 2008) naar SBI2008 (steekproef 2010) worden beide indelingen weergegeven; de aantallen zijn echter alleen die van de situatie in 2010.

TABEL 2
 Populatieaantallen naar sector en grootteklasse in 2010

Sector	SBI93	SBI2008	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Totaal
1. Landbouw, bosbouw en visserij totaal	01, 02, 05	01, 02, 03	2.113	842	546	20	15	3.536
2.1. Aardolie en chemische industrie	11, 23, 24	06, 09, 19, 20, 21	191	124	338	114	156	923
2.2. Voedings- en genotmiddelenindustrie	15, 16	10, 11, 12	1.390	966	991	225	228	3.800
2.3. Textiel en leerindustrie	17, 18, 19	13, 14, 15	726	265	278	36	18	1.323
2.4. Uitgeverijen	22	18, 58	2.123	964	972	109	88	4.256
2.5. Metaal(producten) en machine-industrie	27, 28, 29	24, 25, 28, 33	2.818	1.914	2.972	452	326	8.482
2.6. Elektronische industrie	30, 31, 32, 33	26, 27	489	280	465	89	94	1.417
2.7. Ander type industrie	10, 14, 20, 21, 25, 26, 34, 35, 36, 37, 40, 41	08, 16, 17, 22, 23, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 38	4.675	2.082	2.829	502	652	10.740
2. Industrie totaal			12.412	6.595	8.845	1.527	1.562	30.941
3.1.. Bouwbedrijven	451, 452	41, 42, 431	6.834	2.511	3.117	446	258	13.166
3.2.. Bouwinstallatiebedrijven	453	432	3.004	1.585	1.985	285	143	7.002
3.3. Afwerking van gebouwen	454, 455	433, 439	8.169	2.453	2.138	143	45	12.948
3. Bouwrijverheid totaal			18.007	6.549	7.240	874	446	33.116
4.1.. Autohandel en -reparatie	50	45, 473	9.365	4.459	3.069	149	46	17.088
4.2.. Groothandel	51	46	19.509	7.502	7.400	840	513	35.764
4.3. Warenhuizen en supermarkten	521	471	1.284	1.107	2.753	309	74	5.527
4.4.. Detailhandel overig	522, 523, 524, 525, 526, 527	472, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 95	46.762	15.647	5.284	181	84	67.958
4. Handel totaal			76.920	28.715	18.506	1.479	717	126.337
5.1. Logiesverstrekking	551, 552	55	2.415	770	842	94	62	4.183
5.2. Maaltijden- en drankenverstrekking	553, 554, 555	56	18.212	6.130	2.817	88	26	27.273
5. Horeca totaal			20.627	6.900	3.659	182	88	31.456
6.1. Vervoer over de weg	602	493, 494	3.285	1.393	2.228	445	327	7.678
6.2. Dienstverlening voor het vervoer	63	52, 79	2.880	1.224	1.150	195	164	5.613
6.3. Post en telecommunicatie	64	53, 61	1.248	459	542	140	135	2.524
6.4. Ander type vervoer en communicatie	601, 603, 61, 62	491, 492, 495, 50, 51	2.108	394	219	41	73	2.835
6. Wegvervoer en communicatie totaal			9.521	3.470	4.139	821	699	18.650

Sector	SBI93	SBI2008	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Totaal
7.1. Banken en verzekeraars	65,66	64,65	2.554	951	914	236	319	4.974
7.2. Overige financiële instellingen	67	66	3.446	1.266	718	76	41	5.547
7. Financiële instellingen totaal			6.000	2.217	1.632	312	360	10.521
8.1. Verhuur (on)roerende goederen	70,71	68,77	6.029	1.743	1.120	219	104	9.215
8.2. Computerservice en informatietechnologie	72	62,63	5.695	1.599	1.673	187	159	9.313
8.3. Juridische en economische dienstverlening	741	69,70	14.015	4.217	4.048	435	273	22.988
8.4. Architecten en ingenieursbureaus	742	711	4.567	1.591	1.734	206	134	8.232
8.5. Uitzendwezen	745	78	3.680	1.399	1.351	229	145	7.004
8.6. Ander type zakelijke dienstverlening	73, 743, 744, 746, 747, 748	712, 72, 73, 74, 80, 81, 82	13.108	3.646	3.289	477	418	20.938
8. Zakelijke dienstverlening totaal			47.094	14.395	13.215	1.753	1.233	77.690
9.1. Openbaar bestuur	751, 7521, 753	841, 8421, 843	182	169	427	307	716	1.801
9.2. Defensie/ justitie/ politie/ brandweer	7522, 7523, 7524, 7525	8422, 8423, 8424, 8425	140	95	363	237	340	1.175
9. Overheid totaal			322	264	790	544	1056	2976
10.1. Basis en speciaal onderwijs	801	852	313	1.630	6.503	263	48	8.757
10.2. Voortgezet onderwijs	802	853	194	137	844	556	538	2.269
10.3. Hoger onderwijs	803	854	69	60	199	104	169	601
10.4. Ander type onderwijs	804	855, 856	3.576	643	584	77	63	4.943
10. Onderwijs totaal			4.152	2.470	8.130	1.000	818	16.570
11.1. Ziekenhuizen	8511	861	81	73	204	49	250	657
11.2. Ander type gezondheidszorg	8512, 8513, 8514, 8515, 8516, 8517, 852	75, 862, 869	12.816	5.461	2.763	223	211	21.474
11.3. Verpleeg en verzorgingshuizen	85311, 85313	871, 873	74	54	495	489	576	1.688
11.4. Ander type welzijnszorg	85312, 85314, 85315, 85316, 8532, 8533, 8534	872, 879, 88	6.323	3.629	5.750	661	600	16.963
11. Gezondheids en welzijnszorg totaal			19.294	9.217	9.212	1.422	1.637	40.782
12.1. Cultuur, sport en recreatie	92	59, 60, 90, 91, 92, 93	8.402	2.113	1.783	157	136	12.591
12.2. Ander type cultuur en overige dienstverlening	90, 91, 93, 95, 99	37, 39, 94, 96, 97, 98, 99	9.445	3.097	1.468	167	94	14.271
12. Overige dienstverlening totaal			17.847	5.210	3.251	324	230	26.862
TOTAAL			234.309	86.844	79.165	10.258	8.861	419.437

BRON: LISA, september 2010.

3.3 Vragenlijst

De door SZW en TNO samengestelde vragenlijst is in overleg met het veldwerkbureau Stratus Marktonderzoek BV (Brammer, 2009, 2011) verder ontwikkeld op basis van praktijkervaringen met eerder onderzoek onder bedrijven en instellingen.

Er is zowel een digitale als schriftelijke versie van de WEA ontwikkeld, die om methode-effecten te voorkomen zowel qua inhoud als opmaak zo veel mogelijk identiek zijn. De definitieve schriftelijke lijst van 2010 is opgenomen als Bijlage D. Vooral de doorverwijzingen daarin (bijvoorbeeld: *'Als geen Risico Inventarisatie en Evaluatie ga dan door naar vraag 12'*), waren in de digitale versie van de vragenlijst niet door de gebruikers te zien, maar in de internetsoftware geïntegreerd. Anders dan in 2008 was er in 2010 geen enkele doorverwijzing met: *'Indien minder dan 10 werknemers sla de volgende vraag dan over'*.

In de schriftelijke versie van de vragenlijst werden na een korte uitleg alle bedrijven en instellingen verder aangeduid als 'bedrijf'. In de digitale versie werden alle instellingen die zichzelf kenmerkten als non-profit verder geadresseerd als 'organisatie'.

In de introductietekst van zowel de schriftelijke- als de internetenquête en bij alle overige mondelinge en schriftelijke communicatie met de respondenten is benadrukt dat in dit onderzoek de privacywetgeving wordt nageleefd en verslaglegging anoniem zal zijn en niet herleidbaar tot concrete bedrijven en instellingen.

3.4 Pilot

De vragenlijsten zijn door zowel TNO als Stratus getest. Als pilot is de internetvragenlijst door vijf ondernemers ingevuld. Een belangrijk aandachtspunt daarbij was de benodigde invultijd, zowel wat betreft de totale tijd, als wat betreft welke specifieke modules. Na invulling door de ondernemers is bovendien gevraagd naar onduidelijkheden en verbeterpunten. Op basis van de bevindingen is de vragenlijst verder ontwikkeld en verbeterd.

3.5 Veldwerk

Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 4 oktober 2010 – 19 januari 2011 door veldwerkbureau Stratus Marktonderzoek BV (Brammer, 2009, 2011). De vragenlijsten die na 19 januari 2011 zijn binnengekomen worden niet meer opgenomen in de dataset. Anders dan in 2008, zijn de gegevens in 2010 in één fase of 'tranche' verzameld.

3.5.1 *Introductiebrief*

De in aanmerking komende potentiële respondenten (vertegenwoordigers van bedrijfsvestigingen met ten minste twee werkzame personen) zijn in 2010 allereerst schriftelijk aangeschreven met een aankondigingsbrief ter introductie van het onderzoek (Bijlage B).

3.5.2 *Telefonische screening*

Vervolgens zijn de eerder aangeschreven bedrijfsvestigingen binnen een week telefonisch 'gescreend', en nogmaals uitgenodigd aan het WEA-onderzoek mee te werken. In dit gesprek vielen alle bedrijven en organisaties af die geen werknemers hadden (zoals ZZP'ers).

Indien zij mee wilden werken, kregen zij de mogelijkheid de vragenlijst te ontvangen via een internetlink (indien de respondent aangaf de lijst digitaal in te willen vullen), of via de post (als zij aangaven de lijst liever schriftelijk in te willen vullen). De link naar de internetvragenlijst werd direct na beëindiging van het gesprek via email verstuurd; de schriftelijke vragenlijst met begeleidende brief binnen 2 tot 3 dagen.

3.5.3 *Respondenten*

Binnen iedere organisatie is die persoon ondervraagd, die het meest te maken heeft met de onderwerpen die in de vragenlijst aan bod komen. In de kleine bedrijven (tot 10 werknemers) was dat meestal de directeur, in de middelgrote bedrijven (10 tot 100 werknemers) de directeur of een manager HRM/P&O en in het grootbedrijf (100 of meer werknemers) de manager HRM/P&O. Deze persoon fungeerde als bedrijfswoordvoerder en wordt verder aangeduid als 'respondent'.

Het gesprek met de respondent is gevoerd op *vestigingsniveau*. Het door laten verwijzen naar een andere vestiging of naar de hoofdvestiging was niet toegestaan. Ook de vragenlijst betreft consequent het *vestigingsniveau*. Om te benadrukken dat we niet zozeer de persoonlijke mening van de respondent wilden hebben maar juist het bedrijfsbeleid in kaart wilden brengen, werd dat soms benadrukt met een toevoeging als: *'Geredeneerd vanuit het belang van uw bedrijf'*.

3.5.4 *Rappels*

Na twee weken werden degenen die de internetvragenlijst nog niet hadden ingevuld via een email gerappelleerd. Deze procedure werd na nog eens twee weken herhaald. Degenen die de schriftelijke lijst niet retourneerden werden na 3 tot 4 weken schriftelijk gerappelleerd. Tot slot werden alle toezeggers die na deze rappels de vragenlijst nog steeds niet hadden ingevuld telefonisch gerappelleerd (zie Brammer, 2011). In de tijd bezien was dit ongeveer 6 weken na de eerste telefonische screening.

3.5.5 Invultijd

Bij de open vraag naar opmerkingen over dit onderzoek komt relatief vaak de lengte van de vragenlijst en de invultijd aan de orde, bijvoorbeeld: *“Duurt erg lang om in te vullen. Er was aangegeven dat het enkele minuten zou duren.”* of: *“Ik vond het een zeer intensieve lijst. Ben er meer dan 25 minuten mee bezig geweest om alles nauwkeurig te kunnen invullen”*. Deze invultijd kan een negatieve rol hebben gespeeld in de motivatie om de vragenlijst te beginnen en af te maken.

3.6 Data-invoer en dataverwerking

Vanwege de voorgeprogrammeerde data checks, waren de internetenquêtes bij voorbaat vrijwel ‘schoon’. De schriftelijke enquêtes zijn handmatig door medewerkers van het veldwerkbureau ingevoerd, en dat deel was daarmee bijna per definitie niet ‘schoon’. Van elke invoerder zijn de eerste vijf vragenlijsten gecontroleerd op invoerfouten. Eventuele fouten zijn gecorrigeerd, en de invoerder is op deze fouten geattendeerd. Vervolgens is van elke invoerder elke tiende enquête gecontroleerd. In deze laatste controles bleek het aantal fouten te verwaarlozen te zijn.

Vervolgens zijn de internetenquêtes en de schriftelijke dataset samengevoegd, en zijn alle gegevens nog eens systematisch ‘opgeschoond’ in SPSS. Zo is in alle gevallen de ‘routing’ nog eens systematisch doorlopen: als men op grond van een bepaald antwoord één of meer andere vragen ‘moest’ overslaan, dan zijn die ‘andere’ vragen voor de betrokken respondenten systematisch op ‘missing’ gezet.

Bij de vragen naar de personeelsopbouw kon men zowel in absolute aantallen antwoorden als in percentages. Ook hierin zijn inconsistenties zo veel mogelijk verwijderd, bijvoorbeeld als het aantal mannen en het aantal vrouwen samen niet optelden tot het opgegeven totaal, of het percentage mannen en het percentage vrouwen samen niet optelden tot 100%. In het laatste geval namen we aan de *verhoudingen* wel goed waren en zijn deze herberekend naar 100%. Bijvoorbeeld 70% man en 25% vrouw werd herberekend naar $70\% / 95\% = 74\%$ man en $25\% / 95\% = 26\%$ vrouw.

Sommige respondenten gaven zowel aantallen als percentages, maar gaven in de percentages een ander ‘beeld’ dan in de aantallen. In dat geval zijn de percentages herberekend op basis van de aantallen. Percentages zijn ook berekend in de gevallen waarin de respondent geen percentages had opgegeven. Aantallen zijn alsnog berekend in de gevallen waarin de respondent juist alléén percentages had opgegeven. Het resultaat daarvan is dat bij elke respondent nu zowel absolute aantallen als percentages staan, en dat deze informatie op afrondingsfouten na consistent is.

Het databestand is tevens verrijkt met enkele gegevens afkomstig van het LISA-vestigingenbestand (vooral de SBI93-sectorcode in 2008, en de SBI2008-sectorcode

in 2010), en met enkele gegevens afkomstig van het dataverzamelingsproces (bijvoorbeeld van een respondent de vragenlijst per internet dan wel schriftelijk heeft geretourneerd).

3.7 Respons

In praktijk zijn uit het populatiebestand (i.c. het LISA-vestigingenbestand) in totaal 23.910 bedrijfsvestigingen benaderd om voor deze enquête mee te doen, en hebben er 5.518 daadwerkelijk meegedaan (23,1%; dit was in 2008: 5.387 / 23.910 = 22,5%).

TABEL 3

Steekproefverantwoording telefonische screening in 2010

Benaderde bedrijfsvestigingen	Aantal	Percentage
Zegt toe mee te willen doen aan het WEA-onderzoek	9.212	39%
Weigering	5.731	24%
Buiten inclusiecriteria, onbereikbaar en/of anderszins onbruikbaar	8.967	38%
TOTAAL	23.910	100%

Specificatie 'Zegt toe mee te willen doen aan het WEA-onderzoek'	Aantal	Percentage
Respondeert (direct of na één of meer rappels) vervolgens wel	5.518	60%
Respondeert vervolgens niet (ook niet na meerdere rappels)	3.694	40%
TOTAAL	9.212	100%

Specificatie 'Buiten inclusiecriteria, onbereikbaar en/of anderszins onbruikbaar'	Aantal	Percentage
Niet ten minste twee werkzame personen	2.526	28,2%
Meer dan vijf belpogingen	1.473	16,4%
Infotoon	1.290	14,4%
Fout adres	913	10,2%
Geen gehoor	691	7,7%
Om andere redenen niet bruikbaar	608	6,8%
Niet aanwezig tijdens onderzoeksperiode	306	3,4%
Bedrijf is inmiddels opgeheven	283	3,2%
Antwoordapparaat	267	3,0%
In gesprek	252	2,8%
Onoverkomelijk taalprobleem	128	1,4%
Nummer blijkt faxnummer te zijn	118	1,3%
Dubbel adres	96	1,1%
Geen telefoonnummer in adresgegevens	16	0,2%
TOTAAL	8.967	100%

In Tabel 3 wordt uitgesplitst hoeveel bedrijfsvestigingen voor de WEA2010 zijn benaderd, hoeveel bedrijfsvestigingen daarbij toezegden aan de WEA mee te zullen doen, en hoe vaak en om welke redenen de telefonische screeners geen toezegging tot medewerking konden verkrijgen.

Uit Tabel 3 blijkt dat 24% expliciet weigerde om aan het onderzoek deel te nemen (was 25% in 2008). De méést voorkomende oorzaak van het niet verkrijgen van 'toezeggingen' was het niet voldoen aan het inclusiecriteria van ten minste twee werkzame personen, het onbereikbaar zijn van een bedrijf en/of het op een andere wijze onbereikbaar zijn van een adres (38% van alle benaderden; was 36% in 2008). Hoewel in het LISA-bestand een selectie was gemaakt op ten minste twee werkende personen, werd toch vaak niet aan dit inclusiecriteria voldaan, en leidde bij 2.526 bedrijven tot uitsluiting. Dat het bedrijf of de instelling ten tijde van de screening niet ten minste twee werkzame personen telde kan zowel aan 'vervuiling' van het LISA-vestigingenbestand liggen als aan recente veranderingen in het personeelsbestand van (kleine) ondernemingen. Bovendien kan de ondervraagde impliciet van een andere juridische, economische of geografische indeling uitgaan dan waar in LISA van wordt uitgegaan.

In Tabel 4 staan de WEA2010 netto steekproefaantallen en in Tabel 5 de *bruto* responspercentages per sector- en grootteklasse (de steekproefaantallen ten opzichte van het *totale* aantal benaderde bedrijven, dus inclusief 'buiten inclusiecriteria, onbereikbaar en/of anderszins onbereikbaar'). Zowel de sectorindeling als de grootteindeling in Tabel 4 en Tabel 5 zijn afkomstig van de LISA-gegevens (*i.e.* niet op basis van zelfrapportage).

TABEL 4

Netto steekproefaantallen naar sector en grootteklasse in 2010

Sector	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Totaal
1. Landbouw, bosbouw en visserij totaal	23	29	34	6	3	95
2.1. Aardolie en chemische industrie	23	17	33	26	32	131
2.2. Voedings- en genotmiddelenindustrie	12	29	33	31	36	141
2.3. Textiel en leerindustrie	27	27	33	16	5	108
2.4. Uitgeverijen	18	26	32	26	22	124
2.5. Metaal(producten) en machine-industrie	11	30	56	30	24	151
2.6. Elektronische industrie	17	24	28	39	25	133
2.7. Ander type industrie	27	23	39	27	27	143
2. Industrie totaal	135	176	254	195	171	931
3.1. Bouwbedrijven	20	34	43	28	29	153
3.2. Bouwinstallatiebedrijven	23	28	50	21	29	151
3.3. Afwerking van gebouwen	22	33	41	28	4	128
3. Bouwnijverheid totaal	65	95	134	77	62	432
4.1. Autohandel en -reparatie	40	50	38	16	10	154
4.2. Groothandel	57	47	55	33	35	227

Sector	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Totaal
4.3. Warenhuizen en supermarkten	7	20	47	28	15	117
4.4. Detailhandel overig	163	76	19	28	17	303
4. Handel totaal	267	193	159	105	77	801
5.1. Logiesverstrekking	30	20	35	29	23	137
5.2. Maaltijden en drankenverstrekking	46	35	20	22	8	131
5. Horeca totaal	76	55	55	51	31	268
6.1. Vervoer over de weg	15	28	39	22	30	134
6.2. Dienstverlening voor het vervoer	24	19	29	31	19	122
6.3. Post en telecommunicatie	26	26	16	9	14	91
6.4. Ander type vervoer en communicatie	29	24	23	5	16	97
6. Wegvervoer en communicatie totaal	94	97	107	67	79	444
7.1. Banken en verzekeraars	17	10	27	15	21	90
7.2. Overige financiële instellingen	38	27	31	19	6	121
7. Financiële instellingen totaal	55	37	58	34	27	211
8.1. Verhuur (on)roerende goederen	42	20	17	30	23	132
8.2. Computerservice en informatietechnologie	36	23	30	20	18	127
8.3. Juridische en economische dienstverlening	47	28	46	29	27	177
8.4. Architecten en ingenieursbureaus	37	42	39	23	26	167
8.5. Uitzendwezen	30	24	27	21	22	124
8.6. Ander type zakelijke dienstverlening	29	32	30	26	21	138
8. Zakelijke dienstverlening totaal	221	169	189	149	137	865
9.1. Openbaar bestuur	7	22	19	19	36	103
9.2. Defensie/ justitie/ politie/ brandweer	9	19	20	20	29	97
9. Overheid totaal	16	41	39	39	65	200
10.1. Basis en speciaal onderwijs	20	18	77	26	9	150
10.2. Voortgezet onderwijs	11	22	26	18	16	93
10.3. Hoger onderwijs	7	8	31	21	30	97
10.4. Ander type onderwijs	34	21	21	12	17	105
10. Onderwijs totaal	72	69	155	77	72	445
11.1. Ziekenhuizen	4	10	30	5	41	90
11.2. Ander type gezondheidszorg	41	37	24	23	24	149
11.3. Verpleeg en verzorgingshuizen	3	8	23	39	35	108
11.4. Ander type welzijnszorg	22	32	60	19	29	162
11. Gezondheids en welzijnszorg totaal	70	87	137	86	129	509
12.1. Cultuur, sport en recreatie	39	28	34	28	32	161
12.2. Ander type cultuur en overige dienstverlening	46	32	29	21	29	156
12. Overige dienstverlening totaal	85	60	63	49	61	317
TOTAAL	1.179	1.107	1.383	935	914	5.518

TABEL 5

Bruto respons naar sector en grootteklasse in 2010

Sector	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Totaal
1. Landbouw, bosbouw en visserij totaal	10%	21%	34%	21%	20%	18%
2.1. Aardolie en chemische industrie	24%	22%	31%	36%	42%	30%
2.2. Voedings en genotmiddelenindustrie	11%	26%	27%	40%	49%	29%
2.3. Textiel en leerindustrie	15%	23%	25%	55%	29%	23%
2.4. Uitgeverijen	13%	27%	30%	31%	32%	25%
2.5. Metaal(producten) en machine industrie	13%	25%	35%	34%	31%	29%
2.6. Elektronische industrie	14%	30%	26%	45%	45%	30%
2.7. Ander type industrie	17%	20%	27%	32%	34%	25%
2. Industrie totaal	15%	25%	29%	37%	38%	27%
3.1. Bouwbedrijven	8%	23%	28%	32%	35%	22%
3.2. Bouwinstallatiebedrijven	16%	29%	36%	25%	33%	28%
3.3. Afwerking van gebouwen	8%	26%	39%	31%	31%	21%
3. Bouwnijverheid totaal	10%	26%	34%	30%	34%	23%
4.1. Autohandel en reparatie	15%	30%	27%	22%	32%	23%
4.2. Groothandel	13%	27%	32%	38%	45%	24%
4.3. Warenhuizen en supermarkten	7%	21%	23%	32%	22%	21%
4.4. Detailhandel overig	15%	21%	15%	31%	31%	18%
4. Handel totaal	14%	25%	25%	31%	33%	21%
5.1. Logiesverstrekking	14%	28%	31%	45%	45%	27%
5.2. Maaltijden en drankenverstrekking	9%	18%	20%	27%	38%	15%
5. Horeca totaal	11%	20%	26%	35%	43%	19%
6.1. Vervoer over de weg	12%	32%	26%	30%	34%	25%
6.2. Dienstverlening voor het vervoer	17%	20%	29%	36%	26%	25%
6.3. Post en telecommunicatie	18%	26%	13%	11%	16%	17%
6.4. Ander type vervoer en communicatie	11%	29%	26%	23%	25%	18%
6. Wegvervoer en communicatie totaal	14%	27%	23%	25%	25%	21%
7.1. Banken en verzekeraars	10%	12%	23%	17%	23%	16%
7.2. Overige financiële instellingen	17%	20%	34%	28%	16%	22%
7. Financiële instellingen totaal	14%	17%	28%	22%	21%	19%
8.1. Verhuur (on)roerende goederen	19%	18%	29%	33%	29%	24%
8.2. Computerservice en informatietechnologie	16%	24%	35%	29%	26%	24%
8.3. Juridische en economische dienstverlening	15%	29%	33%	35%	30%	25%
8.4. Architecten en ingenieursbureaus	22%	46%	36%	26%	31%	31%
8.5. Uitzendwezen	23%	23%	23%	30%	29%	25%
8.6. Ander type zakelijke dienstverlening	10%	24%	29%	31%	25%	20%
8. Zakelijke dienstverlening totaal	17%	27%	31%	31%	28%	24%
9.1. Openbaar bestuur	10%	26%	25%	30%	33%	26%
9.2. Defensie/ justitie/ politie/ brandweer	15%	24%	13%	19%	23%	18%
9. Overheid totaal	12%	25%	17%	23%	28%	22%

Sector	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Totaal
10.1. Basis en speciaal onderwijs	25%	33%	42%	29%	28%	34%
10.2. Voortgezet onderwijs	14%	29%	24%	23%	24%	23%
10.3. Hoger onderwijs	17%	16%	22%	21%	21%	20%
10.4. Ander type onderwijs	13%	30%	25%	40%	44%	22%
10. Onderwijs totaal	16%	27%	30%	26%	26%	25%
11.1. Ziekenhuizen	12%	20%	24%	14%	25%	22%
11.2. Ander type gezondheidszorg	18%	22%	26%	27%	31%	23%
11.3. Verpleeg en verzorgingshuizen	8%	24%	26%	33%	32%	28%
11.4. Ander type welzijnzorg	15%	25%	33%	22%	33%	25%
11. Gezondheids en welzijnzorg totaal	16%	23%	28%	26%	29%	24%
12.1. Cultuur, sport en recreatie	14%	26%	40%	43%	49%	27%
12.2. Ander type cultuur en overige dienstverlening	17%	24%	38%	41%	36%	26%
12. Overige dienstverlening totaal	16%	25%	39%	42%	42%	27%
TOTAAL	14%	24%	28%	30%	31%	23%

NOOT: Non-respons is hier zowel: 'Weigert deel te nemen' als: 'Valt buiten inclusiecriteria, onbereikbaar en/of anderszins onbruikbaar'.

In Tabel 5 is te zien dat het bruto responspercentage bij de kleine bedrijfsvestigingen (2-4) met 14% beduidend kleiner is dan bij de grotere bedrijfsvestigingen. De antwoorden bij de open vraag naar 'opmerkingen' op het einde van de vragenlijst geven echter duidelijk weer waarom de respons onder de kleine bedrijfsvestigingen achterbleef. Typerende opmerkingen waren:, en: "Ik vond sommige vragen moeilijk juist te beantwoorden voor ons bedrijf. Kreeg bij meerdere vragen het gevoel dat ze meer van toepassing waren op een grote onderneming", en: "Ons bedrijf is een VOF met 2 eigenaren, dus 2 medewerkers...". Het bruto responspercentage is in 2010 met 55% het hoogste in de sector 'Textiel- en leerindustrie', in de grootteklasse 50-99 werkzame personen. Het laagste bruto responspercentage vinden we met 7% in de sector 'Warenhuizen en supermarkten' met 2-4 werkzame personen. In het LISA-vestigingenbestand zijn er daarvan in Nederland 1284, daarvan zijn er 101 benaderd om aan dit onderzoek mee te werken, maar daarvan hebben er uiteindelijk slechts 7 meegedaan ($7 / 101 = 7\%$).

In Tabel 6 wordt per hoofdsector een samenvatting gegeven van het populatieaantal, het aantal benaderde bedrijfsvestigingen, en het aantal bedrijfsvestigingen in de uiteindelijke steekproef. Ook het procentuele aandeel van elke bedrijfstak in het uiteindelijke databestand van zowel 2010 als ter vergelijking van 2008 wordt weergegeven. Op enkele fluctuaties na is de verdeling over de hoofdsectoren in beide jaren identiek, ondanks dat het LISA is overgegaan van SBI versie 93 naar SBI versie 2008.

TABEL 6

Populatie- en steekproef aantallen per hoofdsector in 2010.

Hoofdsector	LISA-vestigingsbestand (populatie) in 2010	Percentage van populatie in 2010	Aantal benaderde vestigingen in 2010	Aantal bereikte vestigingen binnen inclusie-criteria in 2010	Aantal deelname (steekproef) in 2010	Netto responspercentage in 2010	Percentage van steekproef in 2010	Percentage van steekproef in 2008
1. Landbouw, bosbouw en visserij	3.536	1%	524	287	95	33%	2%	2%
2. Industrie	30.941	7%	3.459	2.508	931	37%	17%	17%
3. Bouwnijverheid	33.116	8%	1.869	1.189	432	36%	8%	7%
4. Handel	126.337	30%	3.906	2.569	801	31%	15%	14%
5. Horeca	31.456	7%	1.404	797	268	34%	5%	5%
6. Wegvervoer en communicatie	18.650	4%	2.096	1.154	444	38%	8%	7%
7. Financiële instellingen	10.521	3%	1.105	655	211	32%	4%	3%
8. Zakelijke dienstverlening	77.690	19%	3.541	2.228	865	39%	16%	16%
9. Overheid	2.976	1%	927	451	200	44%	4%	4%
10. Onderwijs	16.570	4%	1.797	1.068	445	42%	8%	9%
11. Gezondheids en welzijnszorg	40.782	10%	2.087	1.287	509	40%	9%	11%
12. Overige dienstverlening	26.862	6%	1.195	750	317	42%	6%	5%
TOTAAL	419.437	100%	23.910	14.943	5.518	37%	100%	100%

Grootteklasse								
2-4	234.309	56%	8.383	3.809	1.179	31%	21%	23%
5-9	86.844	21%	4.531	3.270	1.107	34%	20%	21%
10-49	79.165	19%	4.908	3.652	1.383	38%	25%	24%
50-99	10.258	2,4%	3.107	2.213	935	42%	17%	16%
100+	8.861	2,1%	2.981	1.999	914	46%	17%	16%
TOTAAL	419.437	100%	23.910	14.943	5.518	37%	100%	100%

NOOT: De percentages in de kolom 'Percentage van steekproef' zijn ongewogen. Door middel van weging worden in de uiteindelijke analyses de 'Percentages in de steekproef' echter weer gelijkgesteld aan de 'Percentages in de populatie'. Daarmee wordt zowel gecorrigeerd voor de ongelijke trekkingkansen per stratum, als voor selectieve non-respons.

3.8 Netto responspercentage

In 2010 zijn er in totaal 23.910 bedrijven en instellingen benaderd om aan de WEA deel te nemen, en er zijn in praktijk in totaal 5.518 respondenten, wat neerkomt op een *bruto* responspercentage van 23%. In het *netto* responspercentage echter, worden de respondenten die niet aan de inclusiecriteria voldoen, onbereikbaar en/of om andere redenen onbruikbaar waren, buiten de berekening gehouden.

In totaal zijn 14.943 bedrijven en instellingen benaderd die binnen het inclusie criterium van minimaal twee werkzame personen lagen én aan wie de vraag kon worden voorge-

legd of zij aan dit onderzoek deel wilden nemen (Tabel 7). Van deze 14.943 bedrijfsvestigingen weigerden 5.731 respondenten bij de screening om aan dit onderzoek deel te nemen, en nog eens 3.694 zeiden weliswaar toe om deel te nemen, maar hebben nooit de digitale of schriftelijke vragenlijst geretourneerd, hetgeen in totaal 9.425 non-responders en 5.518 wel-responders in deze 'succesvol' benaderde subgroep geeft. Het netto responspercentage van de WEA2010 dat uiteindelijk in publicaties kan worden gebruikt is daarmee 37% (5.518 / 14.943; in 2008 was dit 35%).

TABEL 7

Netto responspercentage in 2010.

	Aantal	Percentage
Bruto steekproef	23.910	100%
Non-respons		
– Bij screening	5.731	(61%)
– Na toezegging alsnog geen respons	3.694	(39%)
– TOTAAL	9.425	39%
Bruikbare respons		
Schriftelijk	670	(12%)
Internet	4.848	(88%)
TOTAAL (bruto responspercentage)	5.518	23%
STEEKPROEFVERVUILING (met name minder dan twee werkzame personen)	8.967	38%
Netto steekproef	14.943	100%
BRUIKBARE RESPONS (netto responspercentage, na correctie voor steekproefvervuiling)	5.518	37%

3.9 Weging

Door de geplande gestratificeerde steekproef (41 sectoren * 5 grootteklassen) zijn de relatieve groottes van de steekproefcellen ongelijk aan de overeenkomstige relatieve groottes van die cellen in de populatie. Om voor deze ongelijke verhoudingen te corrigeren en tot de 'juiste' randtotalen te komen, moeten de gegevens worden gewogen. Een ongelijke verhouding tussen een sector/grootteklasse in de *steekproef* versus die sector/grootteklasse in de *populatie* kan naast het gestratificeerde samplen overigens ook door een lage of juist hoge respons worden veroorzaakt. Hiervoor wordt in dezelfde stap gecorrigeerd.

Voor alle afwijkingen tussen een sector/grootteklasse in de *steekproef* ten opzichte van de *populatie* kan tegelijkertijd worden gecorrigeerd. Bijvoorbeeld, er zijn in het LISA-vestigingenbestand 2.113 vestigingen in de 'Land-, bosbouw en visserij met 2-4 werkzame personen', ten opzichte van 419.437 in aanmerking komende vestigingen in totaal, en dat is: $2.113 / 419.437 = 0,504\%$.

In de ongewogen dataset zijn dat er echter 23 van de 5.518 (0,417%). Hierbij wordt voor de bedrijfsgrootte echter niet de *LISA-bedrijfsgrootte* gehanteerd, maar de *zelfge-rapporteerde* bedrijfsgrootte. Om een totaalpercentage of gemiddelde nu correct te berekenen, wordt elke vestiging in deze specifieke cel gewogen met de wegingsfactor $0,504\% / 0,417\% = 1,21$. De wegingsfactor voor de '*Land-, bosbouw en visserij*' in de grootteklasse 100+ daarentegen, is gelijk aan $(15 / 419.437) / (4 / 5.518) = 0,0493$. In het eerste geval is de wegingsfactor *groter* dan één omdat we in die cel in praktijk verhoudingsgewijs hebben *ondersampled*, in het tweede geval is de wegingsfactor *kleiner* dan één omdat we in die cel in praktijk hebben *oversampled*. In Tabel 8 wordt de proportionele wegingsfactor voor elke cel weergegeven.

TABEL 8

Proportionele weegfactor naar sector en grootteklasse in 2010

Sector	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Totaal
1. Landbouw, bosbouw en visserij totaal	1,21	0,48	0,18	0,07	0,05	0,49
2.1. Aardolie en chemische industrie	0,16	0,10	0,11	0,09	0,05	0,09
2.2. Voedings en genotmiddelenindustrie	3,66	0,71	0,26	0,12	0,07	0,35
2.3. Textiel en leerindustrie	0,34	0,18	0,10	0,03	0,03	0,16
2.4. Uitgeverijen	1,12	0,58	0,44	0,09	0,04	0,45
2.5. Metaal(producten) en machine-industrie	2,47	1,14	0,70	0,21	0,15	0,74
2.6. Elektronische industrie	0,31	0,23	0,20	0,04	0,04	0,14
2.7. Ander type industrie	2,93	1,44	0,87	0,31	0,22	0,99
2. Industrie totaal	1,25	0,65	0,41	0,13	0,09	0,44
3.1. Bouwbedrijven	4,09	1,57	0,87	0,21	0,10	1,13
3.2. Bouwinstallatiebedrijven	1,72	0,83	0,56	0,20	0,05	0,61
3.3. Afwerking van gebouwen	3,71	1,34	0,74	0,09	0,04	1,33
3. Bouwnijverheid totaal	3,20	1,23	0,72	0,17	0,07	1,01
4.1. Autohandel en -reparatie	3,00	1,50	0,94	0,25	0,03	1,46
4.2. Groothandel	4,84	2,35	1,80	0,36	0,14	2,07
4.3. Warenhuizen en supermarkten	2,82	1,46	1,21	0,16	0,02	0,62
4.4. Detailhandel overig	4,49	2,57	1,88	0,15	0,03	2,95
4. Handel totaal	4,27	2,21	1,48	0,24	0,06	2,07
5.1. Logiesverstrekking	1,44	0,48	0,31	0,04	0,03	0,40
5.2. Maaltijden en drankenverstrekking	5,70	2,88	1,16	0,07	0,03	2,74
5. Horeca totaal	4,24	1,85	0,71	0,05	0,03	1,54
6.1. Vervoer over de weg	2,06	0,96	0,84	0,37	0,10	0,75
6.2. Dienstverlening voor het vervoer	1,99	1,15	0,41	0,15	0,06	0,61
6.3. Post en telecommunicatie	0,66	0,46	0,25	0,23	0,11	0,36
6.4. Ander type vervoer en communicatie	0,89	0,37	0,10	0,07	0,06	0,38
6. Wegvervoer en communicatie totaal	1,30	0,76	0,42	0,22	0,08	0,55
7.1. Banken en verzekeraars	6,72	1,39	0,45	0,26	0,11	0,73
7.2. Overige financiële instellingen	1,16	0,83	0,26	0,08	0,04	0,60
7. Financiële instellingen totaal	1,79	1,01	0,34	0,17	0,09	0,66

Sector	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Totaal
8.1. Verhuur (on)roerende goederen	2,27	0,96	0,92	0,10	0,05	0,92
8.2. Computerservice en informatietechnologie	2,68	0,75	0,67	0,14	0,10	0,96
8.3. Juridische en economische dienstverlening	4,19	1,85	1,30	0,32	0,08	1,71
8.4. Architecten en ingenieurbureaus	1,54	0,60	0,49	0,15	0,06	0,65
8.5. Uitzendwezen	1,21	0,88	0,51	0,33	0,12	0,74
8.6. Ander type zakelijke dienstverlening	5,75	2,09	1,08	0,37	0,20	2,00
8. Zakelijke dienstverlening totaal	2,87	1,15	0,82	0,22	0,10	1,18
9.1. Openbaar bestuur	0,40	0,28	0,28	0,25	0,18	0,23
9.2. Defensie/ justitie/ politie/ brandweer	0,37	0,12	0,30	0,18	0,09	0,16
9. Overheid totaal	0,39	0,19	0,29	0,22	0,14	0,20
10.1. Basis en speciaal onderwijs	--	1,50	0,90	0,13	0,06	0,77
10.2. Voortgezet onderwijs	0,28	0,26	0,36	0,49	0,23	0,32
10.3. Hoger onderwijs	0,13	0,10	0,12	0,10	0,05	0,08
10.4. Ander type onderwijs	1,68	0,45	0,27	0,11	0,04	0,62
10. Onderwijs totaal	1,15	0,72	0,61	0,20	0,10	0,49
11.1. Ziekenhuizen	0,53	0,11	0,12	0,16	0,06	0,10
11.2. Ander type gezondheidszorg	3,92	2,57	1,30	0,18	0,08	1,90
11.3. Verpleeg en verzorgingshuizen	0,49	0,18	0,36	0,27	0,13	0,21
11.4. Ander type welzijnszorg	5,94	2,65	1,26	0,48	0,15	1,38
11. Gezondheids en welzijnszorg totaal	4,16	2,06	0,95	0,30	0,11	1,05
12.1. Cultuur, sport en recreatie	3,25	1,46	0,51	0,08	0,05	1,03
12.2. Ander type cultuur en overige dienstverlening	3,36	1,23	0,57	0,16	0,03	1,20
12. Overige dienstverlening totaal	3,31	1,32	0,53	0,11	0,04	1,11
TOTAAL	2,87	1,30	0,69	0,18	0,09	1,00

Noot. Deze wegingsfactor weegt 'terug naar de grootte van de steekproef, en staat standaard op 'aan' in de WEA2010 SPSS-dataset.

Deze wegingsfactor is centraal berekend en maakt deel uit van de WEA2010 dataset (variabele: 'Proportionele_Weegfactor'). Bij het opvragen van de betrokken SPSS-dataset staat deze weging standaard op 'aan'. De gemiddelde wegingsfactor over alle cellen samen is (ongewogen) gelijk aan één. De totale steekproefgrootte blijft met deze proportionele weging 'intact'. Er wordt kortom herwogen naar steekproef-aantallen, niet naar populatieaantallen; de 'N' is ook na weging gelijk aan 5.518.

De spreiding in de gewichten over de cellen is niet onacceptabel groot, met name niet in de zin dat enkele respondenten (bedrijfsvestigingen) een onevenredig hoge wegingsfactor hebben gekregen. De grootste wegingsfactor vinden we in de sector 'Banken en verzekeraars met 2-4 werkzame personen', en is daar 6,72. Hier wordt elke respondent met andere woorden bijna zeven keer 'meegeteld' bij het berekenen van de rand-totalen. De kleinste wegingsfactor is 0,02, en vinden we in de sector 'Warenhuizen en supermarkten' in de grootteklasse 100+. In deze sector is met andere woorden in sterke mate oversampled, hetgeen wordt 'gecompenseerd' met een lage wegingsfactor.

Met deze wegingsfactor worden de gemiddelden en percentages gecorrigeerd voor het gestratificeerde sampling design en tegelijkertijd de selectieve non-respons. Doordat de gemiddelde wegingsfactor gelijk is aan één, is ook het aantal vrijheidsgraden bij statistische toetsing correct en kunnen statistische toetsen en betrouwbaarheidsintervallen worden berekend (deze benadering is zowel in Tabel 9 als in Tabel 10 gevolgd). Statistiek zou uiteraard *niet* kunnen worden uitgevoerd als zou worden herwogen naar populatieaantallen, met andere woorden naar 419.437 in plaats van naar 5.518 bedrijven en instellingen.

Met de wijze van weging die in de dataset standaard op 'aan' staat, wordt in SPSS echter niet gecorrigeerd voor de '*designfactor*'. Als het gewenst is om voor specifieke doelen ook de '*designfactor*' te verdisconteren, dan kan dat worden verricht met behulp van de SPSS-module '*Complex Samples*' (en de wegingsfactor in de variabele '*Populatie_Weegfactor*').

De gegevens worden met deze wegingsfactor voor alle duidelijkheid 'teruggewogen' naar het bestand waarop tevens de stratificatie heeft plaatsgevonden, *i.c.* het LISA-vestigingenbestand. Zoals eerder weergegeven zijn er in Nederland meerdere bedrijfsregistraties (LISA, VVK Handelsregister, CBS Algemeen Bedrijfsregister). Door de eerder gesignaleerde verschillen tussen deze registraties in functie, dekking, en definities (economische, juridische of geografische eenheid, vestiging of bedrijf *e.d.*), is het niet zinnig of mogelijk om de wegingsfactoren mede op het Handelsregister, het Algemeen Bedrijfsregister of eventuele andere registraties te baseren. Na boven beschreven herweging wordt met andere woorden geëxtrapoleerd naar het LISA-vestigingenbestand, met alle voor- en nadelen die dat bestand in zich heeft. Deze benadering, stratificeren op het LISA-vestigingenbestand en ook wegen op basis van datzelfde bestand, is de strategie die ook in het eerder verrichte ZARA-werkgeverspanel is gebruikt (Veerman *et al.*, 1996, p. 158).

De doelstelling van stratificeren was echter om per sector en/of grootteklasse *afzonderlijk* voldoende cases te verzamelen om ook voor elke sector en/of grootteklasse *afzonderlijk* voldoende nauwkeurige uitspraken te kunnen doen. Wordt vanuit die doelstelling gewerkt, en wordt gefocust op uitspraken in individuele sectoren en/of grootteklassen, dan kan het gewicht (tijdelijk) worden uitgezet (SPSS: '*weight off*'). Percentages, gemiddelden en vooral de bijbehorende 95%-betrouwbaarheidsintervallen worden in dat geval zonder weging berekend, met het 'optimale' aantal respondenten. Weging is in principe alleen van belang als percentages, gemiddelden en of andere analyses worden berekend over de *gehele* steekproef. Met andere woorden, bij analyses binnen een stratum kan de weging (tijdelijk) worden uitgezet, voor randtotalen dient deze op 'aan' te staan.

3.10 Steekproef fractie

De steekproef fractie is het percentage van de bedrijfsvestigingen in de populatie dat uiteindelijk in de *steekproef* terecht is gekomen. Om de enquêtedruk in enkele kleine maar onder onderzoeksbureaus 'populaire' sectoren en grootteklassecombinaties te beperken, is er bij aanvang voor gekozen om in principe niet meer dan 20% van de bestaande bedrijven en instellingen in een cel in het WEA-onderzoek te betrekken.

De totale steekproef fractie is relatief klein, van de 419.437 in aanmerking komende bedrijven en instellingen zijn er 'slechts' 5.518 (1,3%) in het WEA-onderzoek terecht gekomen. De steekproef fractie is het kleinste in de sector '*Ander type zakelijke dienstverlening met 2-4 werkzame personen*', daar zijn 'slechts' 29 van de 13.108 mogelijke bedrijven in dit onderzoek betrokken (0,2%). De steekproef fractie is het grootste in de sector '*Textiel- en leerindustrie met 50-99 werkzame personen*', waarin 16 respondenten zijn opgenomen. Aangezien er in Nederland (volgens het LISA-vestigingenbestand) slechts 36 van deze bedrijven (én met deze grootte) zijn, is de steekproef fractie hier zeer groot en gelijk aan $16 / 36 = 44\%$. Het risico op enquêtedruk in deze subgroep is met andere woorden relatief hoog.

Als de steekproef fractie relatief hoog is (hoger dan 10%, Kahn & Sempos, 1989) dan zou daar in principe bij de berekening van 95%-betrouwbaarheidsintervallen en/of bij het verrichten van statistische tests rekening mee kunnen worden gehouden. De benodigde 'N' kan in dat geval naar beneden worden bijgesteld, c.q. bij gelijke 'N' kan het 95%-betrouwbaarheidsinterval dan smaller ofwel nauwkeuriger worden ingeschat, en/of zijn statistische vergelijkingen tussen groepen 'eerder' significant. In wezen wordt de '*designfactor*' daarmee kleiner (gunstiger). Om dat aspect daadwerkelijk in de statistiek tot uiting te laten komen zou eveneens de SPSS-module '*Complex Samples*' moeten worden gebruikt, waarin uit kan worden gegaan van een zogeheten '*eindige*' steekproef (wat neerkomt op '*steekproeftrekken zonder terugleggen*'). Aangezien de steekproef fractie in het WEA-onderzoek ruim onder genoemde 10% valt (de steekproef fractie is alles bij elkaar slechts 1,3%), corrigeren we in de WEA-context niet voor de steekproef fractie.

4 Tabellenboek WEA2010

Toelichting. De steekproef is gestratificeerd 'gesampled', naar 41 sectoren en 5 grootteklassen (2-4, 5-9, 10-49, 50-99, en 100+ werkzame personen), met het LISA-vestigingenbestand (september 2010) als steekproefkader

In Tabel 9 is elke case volgens dat stratificatieschema proportioneel gewogen naar rato van het LISA-vestigingenbestand. Proportioneel houdt in dat sommige bedrijfsvestigingen meer en andere minder worden meegewogen in de percentages en gemiddelden. Het *totale* aantal cases voor en na weging is bij proportionele weging echter exact hetzelfde ('N' = 5.518 als er geen 'missings' zijn). Het ongewogen gemiddelde van de wegingsfactor is met andere woorden één.

De percentages betreffen als gevolg van deze weging het percentage van het aantal *bedrijfsvestigingen* in Nederland, volgens het LISA-vestigingenbestand. Het gaat hier met andere woorden nadrukkelijk niet om het percentage *werknemers*: de vestigingsgrootte zelf is géén wegingsfactor.

Een voorbeeld ter toelichting. In de ongewogen steekproef is het percentage bedrijven in de handel gelijk aan $801 / 5.518 = 14,5\%$; volgens het LISA-bestand is dat percentage in de populatie gelijk aan $126.337 / 419.437 = 30,1\%$. De cases in de dataset zijn nu zodanig gewogen, dat het percentage 'handel' gelijk is aan het populatiepercentage: $30,1\%$ ($1.662 / 5.518$; zie Tabel 9, tweede regel van boven). De (gemiddelde) wegingsfactor voor bijvoorbeeld de handel is daarbij $30,1\% / 14,5\% = 2.08$. In praktijk heeft elke combinatie tussen sector (41 categorieën) en de *zelfgerapporteerde* vestigingsgrootte (5 categorieën) zijn eigen wegingsfactor. Deze wegingsfactor is actief bij de berekening van alle percentages en gemiddelden, en ook bij de toetsen die in Tabel 9 zijn weergegeven met de symbolen ($\blacktriangle$, $\blacktriangledown$, $\triangle$ en ∇).

In Tabel 9 zijn alle percentages *kolompercentages* die in principe *verticaal* optellen tot 100%, en zijn getoetst met de *Pearson Chi-kwadraat* test. Alleen bij vragen waarbij meerdere antwoorden konden worden gegeven tellen de percentages op tot boven de 100%. Gemiddelden zijn getoetst met de *t-test*. Het contrast is zowel bij percentages als gemiddelden telkens: 'subgroep' vs 'overige cases', bijvoorbeeld alle respondenten in de landbouw vs alle respondenten die niet in de landbouw zitten.

De symbolen ' $\blacktriangle$ ' en ' $\blacktriangledown$ ' staan voor:

Statistisch significant op 5% ($p < 0,05$), en tegelijkertijd:

Cohen's $d \geq 0,20$; dat wil zeggen dat het om een relatief *groot* verschil gaat.

Driehoekjes naar boven duiden op verhoudingsgewijs hoge percentages en/of gemiddelden, driehoekjes naar beneden op verhoudingsgewijs lage percentages en/of

gemiddelden. ‘Verhoudingsgewijs’ is hier altijd ten opzichte van de *overige* respondenten (bedrijfsvestigingen) Alle toetsen en symbolen hebben betrekking op *horizontale* vergelijkingen.

Verhoudingsgewijs *kleine* maar ‘toch’ significante verschillen tussen een subgroep en de overige cases worden weergegeven met *open* driehoekjes (Δ en ∇). De grens tussen ‘*kleine*’ en ‘*grote*’ verschillen is gelegd bij een Cohen’s *d* effectgrootte van 0,20 (Cohen, 1977). De grootste verschillen worden met deze conventie dus extra geaccentueerd met ‘ $\blacktriangle$ ’ en ‘ $\blacktriangledown$ ’, maar voor de volledigheid worden óók alle kleinere verschillen getoond (als ze significant zijn!), maar dan met de iets minder nadrukkelijke symbolen ‘ $\triangle$ ’ en ‘ $\triangledown$ ’).

Aangezien deze driehoekjes uitsluitend zijn gebaseerd op statistische toetsen kunnen exact *dezelfde* percentages en/of gemiddeldes soms wel en soms geen driehoekje krijgen. *Hetzelfde* verschil in percentages is soms niet significant (en krijgt dus geen driehoekje) als de subgroep waarop dat percentage (of gemiddelde) is gebaseerd relatief klein is. Bovendien zijn in praktijk twee percentages die beide dicht bij nul liggen (bijvoorbeeld 4% en 8%) eerder significant verschillend van elkaar, dan twee percentages die beide dicht bij 50% liggen (bijvoorbeeld 44% en 48%).

‘Missings’ zijn in alle gevallen buiten de berekening van percentages, gemiddelden, en toetsingen gehouden. Dit geldt alleen niet bij de vragen waarbij het antwoord ‘Weet niet’ expliciet als mogelijk antwoord werd aangeboden, en het percentage ‘Weet niet’ inhoudelijk relevant is (‘Heeft uw bedrijf een RI&E?’). In Tabel 9 wordt dat in alle gevallen waar dat relevant is expliciet weergegeven.

De omschrijvingen bij de vragen zijn (vrijwel) letterlijk overgenomen van de schriftelijke- en/of de internetenquête, maar voor de precieze *context* van elke vraag wordt verwezen naar Bijlage D, waarin de originele schriftelijke vragenlijst is opgenomen.

Ten opzichte van de originele vragenlijst (Bijlage D) zijn enkele items in Tabel 9 ‘omgepoold’ of ‘omgeschaald’, om de interpretatie van de resultaten te vereenvoudigen. Dit wordt bij de betrokken vragen expliciet vermeld. Bijvoorbeeld bij vraag 14, ‘*In hoeverre bent u tevreden of ontevreden met de volgende diensten van uw aanbieder van arbo-diensten*’, was het eerste van de vijf antwoordalternatieven ‘*Helemaal tevreden*’, en het vijfde antwoordalternatief ‘*Helemaal niet tevreden*’. In de dataset en in Tabel 9 is het antwoord ‘*Helemaal niet tevreden*’ echter gecodeerd als ‘1’, en ‘*Helemaal tevreden*’ als ‘5’. Een *hoog* gemiddelde op de ontstane schaal duidt daarmee op *hoge* tevredenheid. Dit omcoderen wordt weerspiegeld in de variabelenamen (‘*om*’).

De eerste gegevens die worden weergegeven in Tabel 9 zijn niet direct afkomstig van de respondenten, maar komen uit het LISA-bestand, of hebben betrekking op weringsinformatie, afkomstig van het veldwerkbureau Stratus.

TABEL 9

Resultaten WEA2010 naar vestigingsgrootte, aard van het bedrijf (profit of non-profit) en sector.

N:	VESTIGINGSGROOTE (zelfgerapporteerd)					SECTOR															
	Totaal	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig
5518	2.818	1.127	1.037	135	116	4.374	556	575	47	407	436	1.662	414	245	138	1.022	39	218	537	353	
100%	54%	22%	20%	2,6%	2,2%	79%	10%	10%	0,9%	7,4%	7,9%	30%	7,5%	4,4%	2,5%	19%	0,7%	4,0%	9,7%	6,4%	
4%	3%▽	4%	4%	6%	5%	3%▽	6%△	3%	6%	4%	2%▽	3%	1%▽	4%	7%△	5%△	8%	3%	4%	1%▽	
4%	4%	4%	4%	3%	4%	5%△	4%	4%	7%	6%	5%	4%	5%	6%	3%	4%	3%	2%	2%	0,4%▼	
3%	2%	3%	3%	1%	4%	3%	2%	3%	5%	2%	2%	3%	3%	2%	2%	3%	5%	5%	3%	2%	
8%	8%	8%	8%	7%	7%	7%▽	12%△	8%	7%	9%	8%	8%	10%	8%	9%	7%	3%	9%	10%	5%▽	
11%	11%	13%	12%	12%	11%	11%	11%	11%	15%	12%	17%▲	11%	11%	6%▽	9%	4%▼	11%	9%	12%	14%△	
7%	7%	7%	7%	10%	9%	7%	7%	8%	4%	6%	4%▽	7%	9%	5%	9%	8%	10%	8%	8%	7%	
17%	19%△	17%	15%▽	16%	12%	18%△	17%	14%▽	4%	13%▽	14%	16%	19%	20%	30%▲	19%	16%	14%	15%	25%▲	
19%	18%	19%	20%	21%	21%	17%▽	19%	27%▲	15%	16%	23%△	18%	16%	24%△	11%▼	18%	23%	20%	22%△	18%	
2%	2%△	2%	3%△	1%	3%	2%	2%	3%	5%	2%	1%	2%	5%▲	2%	7%▲	1%▽	2%	4%	1%▽	3%	
16%	16%	14%	15%	15%	15%	17%△	11%▽	11%▽	19%	20%	18%△	15%	18%△	10%▽	13%	15%	12%	12%	12%▽	14%	
7%	7%	6%	6%	6%	7%	7%	6%	6%	4%	6%	3%▽	7%	8%	9%	5%	7%	8%	7%	8%	8%	
3%	3%	3%	3%	2%	2%	3%▽	5%△	2%	8%▲	4%	4%△	2%	1%	1%	1%	4%△	2%	4%	2%	2%	
84%	84%▽	83%▽	88%△	93%▲	91%	84%▽	85%	88%▲	65%▼	86%	81%	80%▽	84%	87%	90%	91%▲	88%	90%△	83%	85%	
16%	16%△	17%△	12%▽	7%▼	9%	16%△	15%	12%▽	35%▲	14%	19%	20%△	16%	13%	10%	9%▼	12%	10%▽	17%	15%	
MODULE 1. BEDRIJFSKENMERKEN																					
1. Functie van respondent in dit bedrijf (N=5.07)																					
68%	78%▲	70%△	48%▼	17%▼	6%▼	72%▲	70%	38%▼	72%	64%	75%△	69%	86%	58%▼	65%	69%	8%▼	70%	56%▼	64%	
9%	3%	5%▽	17%▲	55%▲	77%▲	9%▽	4%	19%▲	10%	17%	10%	5%	4%	12%	16%	13%▲	52%▲	8%	7%▽	12%	
13%	11%▽	14%	19%▲	16%	8%	12%▽	18%△	15%	7%	8%▽	8%▼	20%▲	5%	23%▲	12%	7%▽	17%	5%	18%△	9%▽	
10%	8%▽	11%	16%▲	12%	9%	8%▼	9%	28%▲	11%	11%	11%	6%	5%▼	7%	7%	10%	23%	17%	20%▲	15%△	
2. Structuur van dit bedrijf (N=5.12)																					
71%	81%	74%△	52%▼	29%▼	19%▼	76%▲	71%	39%▼	86%▲	72%	87%	70%	82%	62%▼	63%▼	80%▲	28%▼	43%▼	59%▼	73%	
5%	2%▼	4%	9%▲	17%▲	29%▲	5%	4%	6%	1%	5%	2%▽	5%	5%	7%	7%	7%	7%	3%	7%	5%	
0,4%	0,1%▽	1%	1%	2%	2%	0,5%	0,5%	0,1%	0,1%	1%	0%	1%▲	0,1%	0,4%	1%	0,4%	0%	0%	0%	0,4%	
14%	11%▼	14%	25%▲	31%▲	26%▲	14%▽	14%	20%▲	9%	15%	8%	19%△	7%	16%	18%	11%▼	23%	16%	19%△	8%▽	
2%	1%▽	2%	4%▲	11%▲	10%▲	3%	0,1%▽	3%	5%▲	1%▼	1%▼	4%▲	0,4%▽	9%	4%	1%▽	0%	0%▽	0,0%▽	1%	
6%	5%▽	5%▽	10%△	11%	13%	2%▼	7%	34%▲	0%	3%▽	2%▽	2%▼	5%	5%	7%	2%▼	43%	38%▲	16%	12%▲	
79%	83%▲	84%△	71%▼	65%▼	51%▼	100%	0%	0%	89%	91%	90%▲	94%	86%△	87%△	93%	88%	3%	25%▼	29%▼	59%▼	
10%	11%▲	8%▽	9%	4%▽	6%	0%▼	100%	0%▼	11%	9%	10%	5%▼	12%	11%	3%	9%	2%	6%▽	30%▲	10%	
10%	6%▼	8%▽	21%▲	31%▲	43%▲	0%▼	0%▼	100%	0,1%▼	13%▼	0,1%▼	0,5%▼	2%▼	2%▼	3%▼	3%▼	95%	69%▲	41%▲	31%▲	

MODULE 0. DATAVERZAMELINGSKENMERKEN

Provincie (N=5.518)

· 1 Groningen	4%	3%▽	4%	4%	6%	5%	3%▽	6%△	3%	6%	4%	2%▽	3%	1%▽	4%	7%△	5%△	8%	3%	4%	1%▽
· 2 Friesland	4%	4%	4%	4%	3%	4%	5%△	4%	7%	6%	5%	4%	5%	6%	3%	4%	3%	4%	2%	2%	0,4%▼
· 3 Drenthe	3%	2%	3%	3%	1%	4%	3%	2%	5%	2%	2%	3%	3%	2%	2%	3%	5%	5%	3%	2%	
· 4 Overijssel	8%	8%	8%	8%	7%	7%	7%▽	12%△	8%	7%	8%	8%	10%	8%	9%	7%	3%	9%	10%	5%▽	
· 5 Gelderland	11%	11%	13%	12%	12%	11%	11%	11%	15%	12%	17%▲	11%	11%	6%▽	9%	4%▼	11%	9%	12%	14%△	
· 6 Utrecht	7%	7%	7%	7%	10%	9%	7%	7%	4%	6%	4%▽	7%	9%	5%	9%	8%	10%	8%	8%	7%	
· 7 Noord-Holland	17%	19%△	17%	15%▽	16%	12%	18%△	17%	4%	13%▽	14%	16%	19%	20%	30%▲	19%	16%	14%	15%	25%▲	
· 8 Zuid-Holland	19%	18%	19%	20%	21%	21%	17%▽	19%	15%	16%	23%△	18%	16%	24%△	11%▼	18%	23%	20%	22%△	18%	
· 9 Zeeland	2%	2%△	2%	3%△	1%	3%	2%	2%	5%	2%	1%	2%	5%▲	2%	7%▲	1%▽	2%	4%	1%▽	3%	
· 10 Noord-Brabant	16%	16%	14%	15%	15%	17%△	11%▽	11%▽	19%	20%	18%△	15%	18%△	10%▽	13%	15%	12%	12%	12%▽	14%	
· 11 Limburg	7%	7%	6%	6%	6%	7%	7%	6%	4%	6%	3%▽	7%	8%	9%	5%	7%	8%	7%	8%	8%	
· 12 Flevoland	3%	3%	3%	3%	2%	2%	3%▽	5%△	2%	8%▲	4%	4%△	2%	1%	1%	4%△	2%	4%	2%	2%	
Methode van afname (N=5.518)																					
· 1 Internet	84%	84%▽	83%▽	88%△	93%▲	91%	84%▽	85%	65%▼	86%	81%	80%▽	84%	87%	90%	91%▲	88%	90%△	83%	85%	
· 2 Schriftelijk	16%	16%△	17%△	12%▽	7%▼	9%	16%△	15%	35%▲	14%	19%	20%△	16%	13%	10%	9%▼	12%	10%▽	17%	15%	

MODULE 1. BEDRIJFSKENMERKEN

1. Functie van respondent in dit bedrijf (N=5.07)

· 1 Directeur / eigenaar	68%	78%▲	70%△	48%▼	17%▼	6%▼	72%▲	70%	38%▼	72%	64%	75%△	69%	86%	58%▼	65%	69%	8%▼	70%	56%▼	64%
· 2 Hoofd / medewerker P&O / HRM	9%	3%	5%▽	17%▲	55%▲	77%▲	9%▽	4%	19%▲	10%	17%	10%	5%	4%	12%	16%	13%▲	52%▲	8%	7%▽	12%
· 3 Bedrijfsleider / vestigingsmanager	13%	11%▽	14%	19%▲	16%	8%	12%▽	18%△	15%	7%	8%▽	8%▼	20%▲	5%	23%▲	12%	7%▽	17%	5%	18%△	9%▽
· 4 Anders	10%	8%▽	11%	16%▲	12%	9%	8%▼	9%	28%▲	11%	11%	6%	5%▼	7%	7%	10%	23%	17%	20%▲	15%△	
2. Structuur van dit bedrijf (N=5.12)																					
· 1 Standig	71%	81%	74%△	52%▼	29%▼	19%▼	76%▲	71%	39%▼	86%▲	72%	87%	70%	82%	62%▼	63%▼	80%▲	28%▼	43%▼	59%▼	73%
· 2 Hoofdkantoor	5%	2%▼	4%	9%▲	17%▲	29%▲	5%	4%	6%	1%	5%	2%▽	5%	5%	7%	7%	7%	7%	3%	7%	5%
· 3 Hoofdkantoor buitenlands bedrijf met meerdere vestigingen	0,4%	0,1%▽	1%	1%	2%	2%	0,5%	0,5%	0,1%	0,1%	1%	0%	1%▲	0,4%	1%	0,4%	0%	0%	0%	0%	0,4%
· 4 Vestiging Nederlands bedrijf	14%	11%▼	14%	25%▲	31%▲	26%▲	14%▽	14%	20%▲	9%	15%	8%	19%△	7%	16%	18%	11%▼	23%	16%	19%△	8%▽
· 5 Vestiging buitenlands bedrijf	2%	1%▽	2%	4%▲	11%▲	10%▲	3%	0,1%▽	3%	5%▲	1%▼	1%▼	4%▲	0,4%▽	9%	4%	1%▽	0%	0%▽	0,0%▽	1%
· 6 Anders	6%	5%▽	5%▽	10%△	11%	13%	2%▼	7%	34%▲	0%	3%▽	2%▽	2%▼	5%	5%	7%	2%▼	43%	38%▲	16%	12%▲
3. Bedrijfvooral een 'profit'- of 'non-profit'-karakter? (N=5.05)																					
· 1 Vooral profit-karakter	79%	83%▲	84%△	71%▼	65%▼	51%▼	100%	0%	0%	89%	91%	90%▲	94%	86%△	87%△	93%	88%	3%	25%▼	29%▼	59%▼
· 2 Zowel profit- als non-profit karakter	10%	11%▲	8%▽	9%	4%▽	6%	0%▼	100%	0%▼	11%	9%	10%	5%▼	12%	11%	3%	9%	2%	6%▽	30%▲	10%
· 3 Vooral non-profit karakter	10%	6%▼	8%▽	21%▲	31%▲	43%▲	0%▼	0%▼	100%	0,1%▼	13%▼	0,5%▼	2%▼	2%▼	3%▼	3%▼	95%	69%▲	41%▲	31%▲	

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)										PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)										SECTOR									
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig										
5. In (ongeveer) welk jaar is bedrijf opgericht [N=5.149] [M]	1.984	1.988	1.983	1.977	1.963	1.953	1.985	1.989	1.970	1.977	1.976	1.983	1.981	1.989	1.980	1.966	1.993	1.948	1.969	1.989	1.983									
- Minimum	1.400	1.833	1.788	1.534	1.400	1.400	1.465	1.400	1.400	1.899	1.593	1.846	1.590	1.810	1.798	1.614	1.850	1.400	1.400	1.400	1.400									
- Maximum	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.007	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.010	2.009									
6a. Vestigingsgrootte (totale aantal werknemers, zelfgerapporteerd) [N=5.234]																														
- 1-2.4	54	100%	0%	0%	0%	0%	56%	62%	29%	56	39%	54	59%	62%	49	60%	7%	21%	45%	64%										
- 2.5-9	22	0%	100%	0%	0%	0%	23%	18%	16%	25	22	20	24%	24%	19	22	19%	8%	17%	23										
- 3.10-49	20	0%	0%	100%	0%	0%	18%	17%	38%	17	29%	22	16%	13%	23	17%	28	50%	24%	13%										
- 4.50-99	3	0%	0%	0%	100%	0%	2%	1%	7%	1	5%	3	1%	1%	5	3	2	37%	6%	4										
- 5.100+	2	0%	0%	0%	100%	0%	1%	1%	9%	0.5	1	1	0.3%	0.7	4	4	2	19%	5%	4										
- Gemiddelde	22	2.3	6.5	22	70	583	15	17	83	9.1	35	15	9.0	7.9	35	23	22	252	45	46										
6b. Totale aantal FTE's [N=4.842] [M]	18	2.3	4.7	16	56	453	12	13	62	7.1	32	15	7.1	5.3	30	21	18	221	32	29										
- Minimum	0	0	1	1	1	2	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	2	1	1	0										
- Maximum	9.500	4	9	49	97	9.500	9.500	1.960	8.245	250	6.685	3.264	2.800	2.500	3.500	2.277	9.500	4.951	6.000	8.245										
MODULE 2. ARBEIDSMOMENTEN																														
7. Wat zijn de belangrijkste arbeidsrisico's in uw bedrijf? (meerdere antwoorden mogelijk) [N=5.516]																														
- a. Werkdruk	44	36%	45	59%	69%	74%	40%	44%	73%	37	35%	31	31%	41	47	59%	53%	71%	83%	66%	33%									
- b. Emotioneel zwaar werk	9	7%	8	13%	18%	23%	4%	16%	40%	0.4%	1%	0.4%	2%	5%	5	6	7%	26%	38%	43%	9%									
- c. Agressie en geweld	7	6%	5	10%	14%	27%	5%	7%	20%	0.1	1%	0.1	1%	8%	12%	3	3%	47%	8%	16%	4%									
- d. Lichamelijke belasting	35	34%	33%	40%	49%	51%	36%	40%	27%	55%	45%	77%	39%	39%	32	3%	16%	32%	8%	42%	32%									
- e. Beveiligingswerk	27	23%	27	33%	49%	52%	27%	21%	32%	10%	24	20%	5%	5%	31	59%	69%	23%	20%	22%										
- f. Langdurig in dezelfde (ongemakkelijke) houding werken	13	12%	13	13%	15%	14%	13%	12%	11%	20	14	20%	9%	5%	19%	15	9	7%	13%	23%										
- g. Lawaai	11	10%	11	13%	18%	15%	11%	12%	6%	36%	27%	37%	8%	7%	1%	6%	10	5%	6%	7%										
- h. Kneel-/plet-/snijgevaar	7	7%	5	6	9	8	6%	3%	1%	7	18%	8%	6%	2%	0%	1%	7	0.1%	1%	3%										
- i. Valgevaar	7	7%	5	8	11%	8	7%	7	2%	5	6	3%	4%	3%	9	1%	8	2%	3%	4%										
- j. Aanrijgevaar	5	5%	5	7%	10%	11%	6%	5	2%	15%	4	7%	6%	0.1%	26%	5	3%	17%	6	0.3%										
- k. Gevaarlijke stoffen	3	1%	3	4	6	9%	4%	3	4	4	5	7%	4	0.1%	4	0%	1%	14%	0.4%	5										
- l. Straling	1	0.3%	0.3%	1	0.3%	1	0.1%	0.2%	0.3%	0	0.1	0.2	0.3%	0	0	0	0.1%	0.7%	5%	1										
- m. Onregelmatige werktijden	10	8%	8%	12%	23%	28%	9%	15%	17%	23%	11	2%	5%	29%	35%	13	4%	25%	4%	17%										
- n. Repeterend werk	5	4%	5	9%	11%	14%	6%	4	3%	9	11%	8%	5	3%	4	7	5	8	3	3%										
- o. Andere arbeidsrisico's	5	5	5	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3										
- p. Geen arbeidsrisico's	16	21%	15	8%	2%	1%	18%	11%	7%	11	18	5%	27%	20%	6%	15	13%	2%	7%	18%										
- q. Weet niet	4	5%	4	2%	1%	1%	4%	3	0.2%	5	6	3	6%	8%	3	1	2%	0.5%	1%	1%										

	VESTIGINGSROOSTER (zelfgerapporteerd)										PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)										SECTOR									
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig										
8. Welke nieuwe maatregelen heeft uw bedrijf in de afgelopen 2 jaar ingevoerd op het gebied van arbo en verzuim? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=5.518]																														
· a. Organisatorische verbeteringen (bijvoorbeeld aanstelling preventiemedewerker)	19%	10%▼	20%	35%▲	55%▲	58%▲	17%▼	19%	36%▲	15%	26%▲	17%	15%▼	13%▼	18%	10%▼	18%	48%▲	36%▲	18%										
· b. Technische verbeteringen (bijvoorbeeld afscherming van machineonderdelen)	19%	16%▼	19%	24%▲	32%▲	36%▲	19%▲	17%	16%▼	61%▲	41%▲	28%▲	18%	15%	18%	9%▼	14%▼	32%▲	12%▼	16%										
· c. Persoonlijke beschermingsmiddelen (bijvoorbeeld een helm of handschoenen)	23%	21%▼	23%	27%▲	33%▲	35%▲	24%▲	23%	9%▼	55%▲	36%▲	66%▲	22%	13%▼	25%	4%▼	15%▼	34%	4%▼	11%▼										
· d. Onderzoek naar arbeidsrisico's en klachten	14%	8%▼	12%▼	25%▲	45%▲	57%▲	11%▼	14%	33%▲	10%	18%▲	14%	11%▼	4%▼	11%	9%	11%▼	58%▲	25%▲	13%										
· e. Beoordelen van een gezonde levenswijze (bijvoorbeeld bedrijfsfitness)	9%	7%▼	7%▼	12%▲	27%▲	44%▲	8%▼	11%	16%▲	3%	9%	5%▼	5%▼	6%▼	9%	13%	14%▲	45%▲	17%▲	12%										
· f. Algemeen/integraal beleid voor veilig en gezond werken	15%	11%▼	16%	19%▲	29%▲	39%▲	14%▼	16%	20%▲	19%	15%	23%▲	13%	13%	9%	11%▼	32%▲	17%	18%▲	16%										
· g. Prikkels om verzuim te voorkomen of terug te dringen	17%	11%▼	17%	27%▲	36%▲	43%▲	15%▼	20%▲	26%▲	5%	19%	19%	13%▼	19%	17%	16%	13%▼	35%▲	28%▲	15%										
· h. Begleiding bij verzuim en re-integratie (bijvoorbeeld aanstelling verzuimcoördinator)	19%	10%▼	18%	37%▲	53%▲	61%▲	16%▼	17%	41%▲	7%▼	20%	17%▼	10%▼	26%▲	11%▼	16%▼	48%▲	37%▲	29%▲	18%										
· i. Voorlichting, training en deskundigheidsbevordering	14%	8%▼	14%	23%▲	34%▲	49%▲	12%▼	12%	32%▲	13%	14%	15%	10%▼	12%	14%	5%▼	11%▼	45%▲	26%▲	13%										
· j. Aanpassingen in het werk (bijvoorbeeld in functies of roosters)	18%	14%▼	20%	25%▲	27%▲	31%▲	16%▼	23%▲	13%	15%	15%	9%▼	15%▼	31%▲	18%	15%	12%▼	29%	26%▲	13%										
· k. Andere maatregelen	7%	6%▼	10%▲	7%	8%	10%	7%	5%▼	9%▲	9%	5%	8%	5%▼	6%	8%	12%▲	8%	7%	9%	10%▲										
· l. Geen maatregelen	31%	39%▲	25%▼	16%▼	5%▼	2%▼	34%▲	25%▼	16%▼	10%▼	25%▼	15%▼	36%▲	35%	25%▼	49%▲	38%▲	5%▼	21%▼	30%										
· m. Weet niet	4%	4%▲	3%	2%▼	1%	1%	4%	6%▲	0,5%▼	2%	1%▼	2%	6%▲	6%▲	2%	2%▼	0,5%▼	1%	0%▼	4%										
9. Heeft u maatregelen getroffen die specifiek zijn gericht op de arbeidsomstandigheden en / of het verzuim van medewerkers die niet in loondienst zijn van uw organisatie? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=5.518]																														
· a. Ja, voor ZPP-ers / freelancers	6%	6%	7%	6%	9%	8%	6%	11%▲	2%▼	12%	8%	19%▲	3%▼	4%	7%	3%	6%	5%	5%	4%										
· b. Ja, voor uitzendkrachten en / of gedetacheerden	5%	4%▼	4%▼	8%▲	17%▲	19%▲	6%	5%	5%	11%	9%▲	11%▲	3%▼	6%	6%	4%	17%▲	4%	3%▼	3%▼										
· c. Ja, voor vrijwilligers	2%	1%▼	2%	3%▲	4%	6%	1%▼	4%▲	10%▲	5%	1%▼	0,0%▼	1%▼	3%	1%	0,1%	0,1%▼	19%▲	7%	6%▲										
· d. Nee	84%	85%▲	85%	82%	73%▼	70%▼	85%▲	75%▼	82%	74%	82%	71%▼	87%▲	85%	84%	93%▲	86%	66%▼	83%	86%										
· e. Weet niet	5%	5%▲	4%	4%	5%	5%	4%▼	9%▲	4%	6%	3%	4%	6%▲	5%	5%	1%▼	4%▼	6%	3%	4%										
10. Heeft uw bedrijf een R&E? [N=5.548]																														
· 1. Ja	49%	35%▼	55%▲	76%▲	92%▲	95%▲	47%▼	41%▼	67%▲	67%▲	68%▲	69%▲	40%▼	46%	48%	42%	38%▼	88%▲	65%▲	48%										
· 2. Nee	41%	53%▲	33%▼	17%▼	5%▼	3%▼	42%▲	49%▲	22%▼	32%	27%▼	25%▼	44%▲	41%	43%	53%▲	53%▲	5%▼	28%▼	35%▼										
· 3. Weet niet	10%	12%▲	12%	7%▼	3%▼	3%▼	10%	9%	10%	1%▼	6%▼	5%▼	16%▲	13%	10%	5%▼	7%	7%	5%▼	11%										
11. Heeft uw bedrijf naar aanleiding van de Ri&E een plan van aanpak gemaakt? [N=2.687]																														
· 1. Ja	81%	77%▼	77%▼	87%▲	92%▲	94%▲	79%▼	82%	90%▲	86%	88%▲	77%	82%	68%▼	81%	66%▼	80%	88%	90%▲	81%										
· 2. Nee	15%	18%▲	19%▲	10%▼	5%▼	3%▼	17%▲	12%	6%▼	8%	9%▼	18%	15%	32%▲	13%	31%▲	15%	8%	7%▼	16%										
· 3. Weet niet	4%	5%▲	3%	3%	3%	3%	4%	6%	4%	5%	3%	5%	4%	0,2%▼	6%	3%	5%	4%	3%	2%										
12. Zijn er in uw bedrijf één of meer medewerkers als preventiemedewerker aangesteld? [N=5.517]																														
· 1. Ja, een werknemer	26%	18%▼	30%▲	41%▲	55%▲	47%▲	25%	20%▼	34%▲	37%	43%▲	39%▲	22%▼	21%▼	29%	20%	24%	42%▲	39%▲	26%										
· 2. Ja, meerdere werknemers	7%	3%▼	7%	15%▲	20%▲	34%▲	6%▼	9%▲	13%▲	7%	9%	6%	7%	9%	6%	7%	4%▼	27%▲	13%▲	7%										
· 3. Nee, de werkgever vervult zelf de taken van de preventiemedewerker	28%	30%▲	33%▲	20%▼	8%▼	6%▼	30%▲	26%	16%▼	36%	27%	33%▲	29%	37%▲	23%	24%	25%▼	11%▼	14%▼	23%▼										
· 4. Nee, alleen op een andere vestiging / de hoofdvestiging	3%	2%▼	3%	6%▲	8%▲	3%▼	3%▼	4%	5%▲	2%	2%	1%▼	4%▲	0,3%▼	4%	1%	3%	3%	5%	4%										
· 5. Nee, er is / zijn geen preventiemedewerkers aangesteld	33%	42%▲	24%▼	16%▼	7%▼	7%▼	33%	35%	27%▼	19%▼	17%▼	21%▼	33%	26%▼	36%	45%▲	41%▲	6%▼	27%	39%▲										
· 6. Weet niet	4%	4%▲	3%	2%▼	2%	3%	3%▼	3%▼	6%▲	5%	0%	2%▼	1%▼	5%▲	7%▲	3%	3%▼	6%	3%	3%										

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)				PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)				SECTOR												
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig	
13. Hoe heeft u de verplichting tot inschakeling van een bedrijfsarts of arboadviseur geregeld? (meerder antwoorden mogelijk) [N=5.518]																					
· a. Ik heb dit geregeld in mijn contract met een externe arboadviseur	46%	34%Δ	68%Δ	83%Δ	81%Δ	45%Δ	34%Δ	64%Δ	35%Δ	63%Δ	57%Δ	38%Δ	29%Δ	44%	49%	47%	76%Δ	57%Δ	54%Δ	43%	
· b. Ik heb dit geregeld via mijn verzekeraar/zorgverzekelaar	3%	2%Δ	3%	4%Δ	5%	6%Δ	2%Δ	6%Δ	4%	1%Δ	1%Δ	3%	1%Δ	5%Δ	11%Δ	1%Δ	10%Δ	7%Δ	3%	3%	
· c. Ik heb dit geregeld via mijn verzekeraar/zorgverzekelaar	21%	23%Δ	28%Δ	18%Δ	6%	3%	23%	11%Δ	36%Δ	20%	23%	24%Δ	21%	24%	34%Δ	21%	1%Δ	4%Δ	17%Δ	24%	
· d. Ik heb dit geregeld via mijn assurantieverschep/ arboadviseur	7%	7%	10%Δ	4%Δ	1%	0.1%Δ	7%Δ	9%	11%	4%Δ	8%	9%Δ	8%	8%	3%Δ	5%Δ	3%	2%Δ	6%	5%	
· e. Ik heb zelf een bedrijfsarts	4%	3%	4%	3%	7%	12%Δ	4%	3%	4%	2%	3%	2%Δ	4%	7%Δ	1%	3%	7%	2%	7%Δ	1%Δ	
· f. Ik huur zelf een andere gecertificeerde arboadviseur in	2%	1%	2%	2%	3%	2%	2%	1%	3%	1%	1%	1%Δ	4%	1%	1%	3%Δ	2%	2%	1%	1%	
· g. Ik heb hierover niets geregeld	14%	22%Δ	6%Δ	2%Δ	0.3%Δ	15%Δ	19%Δ	5%Δ	16%	9%Δ	11%Δ	14%	17%	14%	12%	19%Δ	1%Δ	14%	12%	17%	
· h. Anders	5%	6%Δ	3%Δ	4%	3%	1%	4%Δ	7%Δ	9%Δ	0%	1%Δ	1%Δ	1%Δ	5%	1%Δ	3%Δ	5%	12%Δ	4%	9%Δ	
· i. Weet niet	4%	5%Δ	3%	3%Δ	1%	1%	4%	6%Δ	3%	1%	3%	3%	6%Δ	2%	4%	2%	2%	3%	2%Δ	2%Δ	
14. In hoeverre bent u tevreden of ontevreden met de volgende diensten van uw aanbieder van arboadviseurs?																					
· a. Adviesgeving over uw RISE [N=2.320] [% (heel) tevreden]	62%	57%Δ	59%	68%Δ	76%Δ	61%Δ	57%	72%Δ	82%Δ	65%	63%	61%	65%	75%Δ	66%	58%	74%	72%Δ	49%Δ	55%	
· b. Toetsing van uw RISE [N=2.196] [% (heel) tevreden]	61%	56%Δ	59%	65%Δ	72%Δ	61%	53%Δ	66%Δ	77%	63%	62%	61%	58%	72%Δ	66%	59%	71%	69%	44%Δ	59%	
· c. Begeleiding van ziekte werknemers bij terugkeer naar werk [N=3.049] [% (heel) tevreden]	63%	55%Δ	66%Δ	66%Δ	72%Δ	61%Δ	63%	71%Δ	80%	65%	61%	60%Δ	56%	74%Δ	60%	61%	78%	75%Δ	63%	62%	
· d. Uhoeren van PAGO [N=1.581] [% (heel) tevreden]	57%	53%Δ	58%	59%	70%Δ	57%	57%	62%	74%	59%	66%Δ	55%	53%	71%Δ	72%	51%Δ	65%	57%	41%Δ	53%	
· e. Uhoeren van aanstellingskeuring(en) [N=1.055] [% (heel) tevreden]	55%	48%Δ	58%	59%	63%	75%Δ	60%	65%Δ	73%	56%	55%	56%	60%	70%Δ	38%	48%	78%	61%	32%Δ	44%	
15. Bent u op de hoogte van de onderstaande wijzigingen in de Arbowet- en regelgeving?																					
· a. Deskundigtoets RISE voor bedrijven met minder dan 25 werknemers is niet meer altijd nodig [N=5.482] [% ja]	53%	49%Δ	54%	62%Δ	69%Δ	55%Δ	45%Δ	51%	72%Δ	63%Δ	56%	50%Δ	50%	53%	68%Δ	54%	55%	47%	51%	54%	
· b. De wettelijke verplichting tot het aanbieden van een arbo-sprekruur is vervallen [N=5.464] [% ja]	41%	37%Δ	46%Δ	44%Δ	60%Δ	42%	38%Δ	41%	52%	44%	40%	41%	42%	42%	58%Δ	43%	46%	37%	37%Δ	36%Δ	
· c. Werkgevers zijn verplicht om beleid te voeren tegen werkdruk, agressie en geweld, en intimidatie [N=5.479] [% ja]	66%	60%Δ	70%Δ	76%Δ	85%Δ	66%Δ	62%Δ	78%Δ	73%	71%	67%	63%Δ	75%Δ	69%	82%Δ	62%Δ	91%Δ	77%Δ	68%	62%	
· d. Sociale partners kunnen een arbo-catalogus opstellen waarin ze concrete afspraken maken ter verbetering van de arbeidsomstandigheden [N=5.462] [% ja]	38%	36%Δ	38%	39%	56%Δ	39%Δ	32%Δ	38%	58%Δ	44%Δ	45%Δ	37%	41%	46%Δ	40%	36%	54%Δ	32%	26%Δ	40%	
16. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de Arbowet?																					
a. Onveranderd is over de wijzigingen in de Arbowet van de afgelopen jaren goed geïnformeerd [N=5.482]																					
· 1. (Helemaal) oneens	29%	33%Δ	27%	24%Δ	9%	29%	33%Δ	23%Δ	16%	23%Δ	22%Δ	29%	35%Δ	24%	26%	34%Δ	12%Δ	25%	35%Δ	22%Δ	
· 2. Neutraal	41%	41%	43%	40%	37%	29%Δ	42%Δ	37%Δ	36%	42%	42%	44%Δ	40%	34%Δ	42%	37%Δ	35%	44%	37%Δ	50%Δ	
· 3. (Helemaal) eens	30%	25%Δ	30%	36%Δ	47%Δ	61%Δ	29%Δ	37%Δ	48%Δ	35%Δ	36%Δ	26%Δ	25%Δ	42%Δ	31%	29%	53%Δ	31%	28%	28%	
b. De wijzigingen in de Arbowet hebben in de afgelopen jaren tot wijzigingen geleid in het bedrijfsbeleid [N=5.467]																					
· 1. (Helemaal) oneens	37%	42%Δ	35%	28%Δ	20%Δ	38%Δ	37%	32%Δ	31%	31%Δ	32%Δ	35%Δ	42%Δ	36%	38%	44%Δ	21%Δ	28%Δ	44%Δ	36%	
· 2. Neutraal	38%	41%Δ	40%	33%Δ	29%Δ	39%	40%	34%Δ	42%	39%	39%	43%Δ	41%	35%	31%	34%Δ	31%	35%	31%Δ	44%Δ	
· 3. (Helemaal) eens	24%	17%Δ	25%	38%Δ	51%Δ	23%Δ	23%	34%Δ	27%	30%Δ	29%Δ	23%	16%Δ	29%	30%	22%Δ	49%Δ	36%Δ	25%	20%	
c. De Arbowet- en regelgeving is binnen ons bedrijf goed uitvoerbaar [N=5.460]																					
· 1. (Helemaal) oneens	13%	17%Δ	9%Δ	7%Δ	5%	4%	13%	17%Δ	14%	11%	16%	14%	13%	11%	13%	13%	8%	12%	14%	15%	
· 2. Neutraal	40%	44%Δ	42%	34%Δ	24%Δ	40%	46%Δ	37%	39%	35%Δ	37%	42%	45%Δ	39%	38%	36%Δ	23%Δ	37%Δ	41%	45%Δ	
· 3. (Helemaal) eens	47%	40%Δ	48%	59%Δ	70%Δ	47%	37%Δ	52%Δ	47%	55%Δ	47%	44%Δ	41%Δ	50%	49%	51%Δ	69%Δ	46%	41%Δ	42%	

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)				PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)				SECTOR												
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig	
d. In ons bedrijf vindt overleg plaats met werknemers over arbo en verzuim [N=5.475]																					
· 1. (Helemaal) oneens	19%	23%▲	14%▽	12%▽	8%▽	3%▼	19%▲	22%▲	11%▼	23%	12%▽	13%▽	21%▲	30%▲	10%▼	6%▼	9%▼	21%	12%	12%▽	
· 2. Neutraal	28%	31%▲	21%	20%▽	17%▼	9%▼	29%▲	31%	16%▼	37%	24%	22%▽	32%▲	28%	32%	9%▼	24%	21%	29%	29%	
· 3. (Helemaal) eens	53%	45%▼	59%▲	68%▲	75%▲	88%▲	52%▽	47%▽	73%▲	40%	64%▲	64%▲	47%▼	42%▼	55%	85%▲	67%▲	58%▲	59%▲	59%▲	
e. De administratie rond de Arboret kost veel tijd [N=5.458]																					
· 1. (Helemaal) oneens	19%	21%▲	17%	15%▽	11%▼	11%▼	18%▽	25%▲	19%	8%	19%	18%	18%	21%	15%	21%▲	15%	13%▽	19%	27%▲	
· 2. Neutraal	49%	51%▲	50%	42%▽	44%	40%	49%▲	46%	66%▲	43%▼	44%	52%▲	36%▼	50%	53%	46%	46%	51%	51%	45%	
· 3. (Helemaal) eens	32%	28%▼	32%	43%▲	41%▲	49%▲	32%	28%▽	36%	26%	38%▲	40%▲	30%▼	43%▲	32%	28%▽	39%	36%	30%	28%	
f. De Arboret- en regelgeving is onduidelijk [N=5.462]																					
· 1. (Helemaal) oneens	16%	16%	14%▽	18%▲	28%▲	30%▲	16%▽	16%▲	21%▲	19%	20%	13%▽	17%	20%	10%▽	27%	19%	11%▽	19%	19%	
· 2. Neutraal	56%	56%	56%	55%	54%	52%	56%▲	61%▲	57%	51%	52%	56%	56%	49%▽	62%	56%	61%	61%	62%▲	61%	
· 3. (Helemaal) eens	28%	28%	30%	27%	17%▼	18%▼	28%▲	23%▽	22%▽	30%	29%	32%▲	34%▲	26%	28%	24%▽	12%▼	21%▽	26%	20%▽	
g. Het aantal wettelijke verplichtingen in de Arboret is groot [N=5.471]																					
· 1. (Helemaal) oneens	5%	5%▲	3%▽	4%	6%	7%	4%	7%▲	4%	8%	4%	7%▲	4%	6%	4%	5%	9%	2%	2%▼	4%	
· 2. Neutraal	45%	46%▲	46%	40%▽	38%	37%	44%	51%▲	44%	34%	39%▽	32%▼	47%	44%	47%	43%	47%	52%▲	48%	48%	
· 3. (Helemaal) eens	51%	48%▽	51%	57%▲	56%	57%	51%▲	42%▽	53%	58%	57%▲	61%▲	49%	51%	52%	48%	48%	51%	46%▼	47%	
h. Ons bedrijf ervaart regelmatig obstakels om te voldoen aan de Arboret- en regelgeving [N=5.455]																					
· 1. (Helemaal) oneens	30%	29%	31%	28%	30%	34%	29%▽	36%▲	27%	12%▼	31%	18%▼	29%	29%	32%	36%▲	35%	24%	27%	32%	
· 2. Neutraal	52%	53%▲	51%	49%	47%	42%▽	52%▲	47%▽	49%	52%	47%	48%	55%▲	52%	46%	50%	36%	55%	51%	50%	
· 3. (Helemaal) eens	19%	18%▽	18%	23%▲	24%	24%	19%	15%▽	24%▲	36%▲	22%	34%▲	16%▽	20%	23%	14%	28%	22%	21%	18%	
i. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de Arbeidsdienwet (ATW)?																					
a. Ons bedrijf is goed op de hoogte van de in 2007 gewijzigde Arbeidsdienwet (ATW) [N=5.473]																					
· 1. (Helemaal) oneens	29%	32%▲	30%	22%▽	11%▼	8%▼	29%	32%▲	25%▽	11%▼	24%▽	24%▽	28%	25%	18%▼	32%	14%▼	27%	38%▲	30%	
· 2. Neutraal	37%	39%▲	38%	34%▽	30%	20%▼	38%▲	34%	34%	40%	36%	35%	40%▲	37%	31%	35%	27%	46%▲	32%▽	37%	
· 3. (Helemaal) eens	34%	29%▼	32%	44%▲	59%▲	72%▲	34%▽	33%	41%▲	49%▲	41%▲	41%▲	33%	39%	45%▲	37%	30%▽	27%▽	30%▽	33%	
b. De wijzigingen in de ATW hebben geleid tot wijzigingen in de door ons bedrijf gehanteerde arbeids- en rusttijden [N=5.454]																					
· 1. (Helemaal) oneens	50%	48%▽	54%▲	51%	52%	49%	51%	44%▽	51%	39%	56%▲	50%	47%▽	43%▽	35%▼	56%▲	46%	48%	50%	51%	
· 2. Neutraal	37%	41%▲	36%	31%▽	29%▽	24%▼	37%	43%▲	32%▽	42%	35%	37%	41%▲	39%	37%	26%▼	34%▽	26%	40%	31%▽	
· 3. (Helemaal) eens	13%	10%▽	11%▽	18%▲	20%▲	26%▲	12%▽	13%	17%▲	19%	9%▽	13%	12%	18%▲	19%▲	8%▽	28%▲	11%	12%	18%▲	
c. In ons bedrijf vindt overleg plaats met werknemers over arbeids- en rusttijden [N=5.467]																					
· 1. (Helemaal) oneens	18%	19%▲	17%	17%	13%	13%	17%▲	15%▽	11%	14%▽	20%	19%	19%	13%▽	25%▲	24%▲	11%	20%	15%▽	13%▽	
· 2. Neutraal	27%	29%▲	22%▽	23%▽	22%	20%	27%▲	26%	22%▽	31%	25%	25%	28%▲	32%▽	27%	22%	19%	28%	26%	20%▽	
· 3. (Helemaal) eens	55%	52%▽	60%▲	60%▲	61%	67%▲	54%▽	57%	63%▲	58%	61%▲	55%	53%▽	49%▽	60%	53%	51%▽	70%	55%	67%▲	
d. Ons bedrijf ervaart regelmatig obstakels om aan de ATW te voldoen [N=5.455]																					
· 1. (Helemaal) oneens	45%	43%▽	47%	45%	49%	47%	45%	49%	42%	34%	53%▲	41%	43%▼	34%▼	59%▲	53%▲	44%	31%▼	47%	47%	
· 2. Neutraal	43%	46%▲	43%	41%▽	35%▽	33%▼	45%▲	38%▽	38%▽	44%	39%	45%	47%▲	46%	39%	33%▼	41%	28%▼	50%▲	41%	
· 3. (Helemaal) eens	12%	11%▽	11%	15%▲	16%	20%▲	11%▽	14%	20%▲	23%▲	8%▽	14%	10%▽	20%▲	8%	6%▼	28%▲	19%▲	12%	12%	

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)				PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)				SECTOR												
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig	
18. Is er in uw branche een branche-organisatie actief op het gebied van arbo? [N=5.496]																					
· 1 Ja	36%	31%▼	41%△	42%△	46%△	51%▲	30%▽	33%	63%▲	53%▲	56%▲	36%	37%	33%	18%▼	21%▼	37%	32%	34%	40%	
· 2 Nee	25%	29%△	22%▽	23%	23%	23%	26%	26%	14%	18%▽	19%▽	21%▽	17%▼	25%	36%▲	40%▲	27%	26%	25%	26%	
· 3 Weet niet	39%	40%△	36%	36%	31%	26%▼	42%	40%	24%▼	29%▼	25%▼	43%△	45%△	41%	46%	36%	35%	42%	41%	34%▽	
19. Hebben sociale partners in uw branche een arbocatologus opgesteld? [N=5.501]																					
· 1 Ja	13%	11%▽	14%	16%△	23%▲	37%▲	13%	11%	16%△	23%▲	27%▲	12%▽	6%	11%	7%▽	8%▽	25%▲	13%	13%	15%	
· 2 Nee	24%	28%△	21%▽	19%▽	21%	22%	24%	24%	29%△	19%▽	20%▽	21%▽	21%	27%	28%	34%▲	20%	19%	24%	22%	
· 3 Weet niet	63%	61%	65%△	65%△	56%	42%▼	63%	59%	65%	48%▼	53%▽	67%△	72%▲	62%	65%	58%▽	95%	68%	63%	62%	
20. Wordt deze arbocatologus door uw bedrijf gebruikt? [N= 720]																					
· 1 Ja	64%	62%	64%	65%	64%	73%	62%▽	74%	69%	48%	65%	63%	71%	44%▼	93%▲	64%	73%	66%	70%	76%	
· 2 Nee	28%	33%△	27%	24%	24%	17%	31%▲	21%	14%▼	49%	34%	30%	29%	42%	4%	34%	14%	21%	8%▼	19%	
· 3 Weet niet	8%	5%▽	9%	10%	13%	10%	7%	5%	17%▲	3%	4%	7%	0.1%	14%	2%	3%	13%	13%	22%▲	6%	
21. Van welke diensten van uw branche-organisatie maakt u gebruik? (meerdere antwoorden mogelijk) [N=5.518]																					
· a. Branche-Ri&E	13%	8%▼	18%△	20%▲	17%	24%▲	13%	10%▽	19%△	18%△	19%△	10%▽	10%	14%	7%	7%▼	16%	21%▲	18%△	17%△	
· b. Verzummiddeling via branchebliet	6%	5%▽	8%△	6%	5%	2%	6%	5%	6%	23%▲	8%	7%	5%	6%	2%	4%▽	4%	8%	4%	6%	
· c. Collectief contract met verzekeraar	15%	11%▼	19%△	24%▲	19%	17%	14%▽	14%	26%▲	17%	20%△	17%	16%	10%▽	18%	6%▼	9%▼	13%	10%▽	17%	
· d. Collectief contract met aanbodesinst	5%	3%▼	5%	10%▲	13%▲	18%▲	4%	4%	16%▲	12%▲	7%	9%△	4%▽	5%	2%	2%▼	15%▲	17%▲	9%△	7%	
· e. Cursusaanbod over arbo en verzuum	12%	8%▼	14%△	17%△	24%▲	31%▲	10%▼	8%▽	28%▲	14%	17%△	17%△	9%▽	4%	15%	3%▼	6%▼	27%▲	19%▲	13%	
· f. Informatie en advies over arbo, verzuum en/of re-integratie	26%	29%△	23%▽	20%▽	21%	17%▽	28%▲	24%	12%▼	14%	29%	23%	34%▲	24%	32%	27%	11%▼	16%▼	23%	29%	
· g. Geen van deze diensten	2%	2%	1%▽	2%	3%	3%	2%	1%	4%△	0.4%	1%	1%	2%	6%▲	2%	3%	1%▼	2%	3%▲	1%	
· h. Andere dienst van branche-organisatie	17%	20%△	14%▽	14%▽	12%	12%	17%	18%	16%	4%▼	11%▽	16%▽	12%▽	15%	17%	29%▲	17%	17%	15%	16%	
· i. Geen branche-organisatie aanwezig	18%	19%△	16%	15%▽	19%	14%	17%▽	26%▲	21%	16%	10%▼	15%▼	22%△	18%	19%	28%▲	20%	15%	19%	18%	
· j. Weet niet																					
22. Hoe beoordeelt u de rol van de brancheorganisatie bij het ondersteunen van uw bedrijf rondom arbo? [N=2.143]																					
· 1 Slecht	8%	10%△	6%	5%▽	6%	4%	9%△	6%	2%▼	4%	7%	6%	9%△	7%	6%	4%	8%	1%	4%	12%△	
· 2 Matig	20%	21%	19%	21%	18%	18%	19%	27%△	20%	7%	18%	14%▽	21%	26%△	23%	29%	17%	13%	9%▼	15%	
· 3 Voldoende	53%	48%▽	58%△	57%	60%	56%	52%	49%	64%▲	54%	52%	62%▲	46%▼	58%	56%	59%	68%▼	73%▲	43%▼	55%	
· 4 Goed	19%	21%▲	17%	17%	16%	22%	20%△	18%	14%▽	34%▲	23%	18%	23%△	8%▼	15%	8%	16%	18%	14%	29%▲	
· Gemiddelde	2.8	2.8	2.9	2.9	2.9	3.0	2.8	2.8	2.9	3.2	2.9	2.9	2.8	2.7	2.8	2.7	3.0	3.0	2.5	3.1	
23. In hoeverre bert u het eens met de volgende stellingen?																					
a. Branchespraken in CAO's of arbocatolog leiden tot veranderingen die werknemers echt merken [N=5.447]																					
· 1 (Helemaal) oneens	16%	16%	15%	16%	16%	18%	16%	19%△	19%	16%	15%	17%	19%	14%	18%△	13%	15%	14%	15%	12%▽	
· 2 Neutraal	61%	63%△	63%	56%▽	54%	52%	62%	58%	61%	60%	55%▽	59%	66%△	53%▽	65%	67%△	53%	61%	62%	61%	
· 3 (Helemaal) eens	23%	21%▽	22%	28%△	31%△	30%	23%▽	23%	28%△	24%	30%△	25%△	17%▽	27%	21%	15%▼	34%	24%	24%	27%	
b. Werkgevers kunnen zelf het ziekteverzuim beperken [N=5.472]																					
· 1 (Helemaal) oneens	7%	8%△	8%	6%	2%▼	2%▼	8%△	8%	4%▽	7%	10%△	9%	8%	8%	12%△	3%▽	7%	2%	4%	4%▽	
· 2 Neutraal	26%	29%△	21%▽	23%▽	16%▼	10%▼	26%	29%	22%▽	36%	23%	28%	35%▲	31%	18%▽	24%	9%▼	27%	23%	33%△	
· 3 (Helemaal) eens	67%	63%▼	71%△	71%△	81%▲	88%▲	66%▽	63%	75%△	57%	62%	67%	57%▼	57%▼	80%▲	69%▲	88%▲	69%	73%△	62%	

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)					PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)					SECTOR									
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig
c. Door de Abwet- en regelgeving wordt in ons bedrijf extra aandacht aan arbeidsomstandigheden besteed [N=5.458]	19%	22%△	18%	15%▽	11%▽	10%▼	20%△	19%	15%▽	12%	11%▼	21%	21%	16%	27%▲	24%△	6%▼	13%▽	22%	14%▽
	46%	48%△	46%	38%▽	31%▼	30%▼	46%△	50%△	47%	39%▽	42%	48%△	52%△	50%	43%	46%	23%▼	40%	43%	47%
	35%	30%▼	37%	47%▲	58%▲	60%▲	34%▽	31%▽	49%▲	42%	47%▲	32%▽	27%▽	34%	29%	30%▽	72%▲	47%▲	35%	39%
d. De werknemers zijn alles bij elkaar tevreden over het arbeidsomstandigheden binnen ons bedrijf [N=5.464]	3%	36%△	2%	2%	3%	3%	3%	4%	3%	0%	1%	1%▽	3%	4%	3%	4%	1%	5%	1%▽	3%
	40%	46%▲	34%▽	26%▼	31%	40%	40%	40%	41%	33%▽	37%	41%	48%△	39%	36%	41%	29%	42%	40%	42%
	57%	51%▼	64%△	66%▲	72%▲	66%	57%	55%	59%	65%△	62%△	56%	49%▽	57%	61%	55%	69%	53%	59%	55%
e. In ons bedrijf wordt een medewerker met een ongezonde leefstijl en werksituatie daarop aangesproken [N=5.460]	17%	18%	14%▽	19%	21%	24%△	17%	16%	21%△	19%	13%▽	21%△	10%▽	16%	15%	17%	21%	21%	15%	14%
	36%	39%△	30%▽	32%▽	27%	33%	35%▽	37%	41%△	27%	34%	35%	28%▽	37%	37%	37%	40%	41%	39%	41%△
	47%	44%▽	56%▲	49%	51%	42%	48%△	47%	38%▼	54%	49%	52%△	43%▽	61%▲	47%	48%	39%	35%▽	46%	45%
f. In ons bedrijf treffen we maatregelen zodat werknemers langer kunnen doorwerken [N=5.451]	18%	19%	18%	16%	20%	14%	18%▽	20%	21%△	11%	14%▽	15%	20%△	17%	16%	19%	13%	21%	21%	21%
	51%	54%△	49%	43%▽	37%▼	37%▼	52%△	48%	45%▽	48%	47%	42%▽	54%△	52%	47%	51%	54%△	35%	44%▽	47%
	31%	27%▼	33%	40%▲	43%▲	49%▲	31%	32%	34%	41%	39%△	43%▲	26%▽	31%	37%	30%	29%	52%▲	35%	28%
g. Door de Arbeidsduurwet- en regelgeving wordt in ons bedrijf extra aandacht gegeven aan de werk- en rusttijden [N=5.452]	24%	24%	25%	26%	24%	26%	24%	23%	25%	13%	22%	18%▽	24%	21%	18%▽	29%	26%	25%	25%	23%
	54%	56%△	53%	49%▽	48%	42%▼	54%	51%	54%	56%	54%	54%	55%	41%▼	53%	55%	43%	60%	54%	53%
	22%	20%▽	22%	26%△	28%	33%▲	22%	27%△	21%	30%	25%	28%△	22%	24%	41%▲	18%	15%▼	15%▽	21%	24%
h. De werknemers zijn alles bij elkaar tevreden over het werkdienstenbeleid in ons bedrijf [N=5.474]	3%	3%	3%	2%	5%	3%	3%▽	3%	4%△	1%	1%▽	3%	3%	6%△	1%	4%	5%	9%▲	2%	2%
	26%	28%△	19%▽	23%	21%	29%	29%▽	27%	29%△	31%	22%	22%▽	24%	30%△	27%	26%	21%	37%▲	25%	29%
	71%	69%▽	78%△	74%	75%	67%	72%△	70%	66%▽	68%	77%△	73%	67%	67%	73%	70%	74%	54%▼	73%	69%
24. Stelt uw verzeikerar uw bedrijf (extra) premiekloning in het voorlichtingsbeleid bij het aantoonbaar verbeteren van arbeidsomstandigheden en verzuim? [N=5.505]	3%	4%	2%▽	4%	2%	3%	3%	4%	3%	7%	5%△	4%	3%	5%	6%	3%	0,2%	2%	1%▽	2%
	5%	5%	6%	3%	2%	6%△	2%▽	2%▽	9%	4%	8%△	5%	5%	7%	11%▲	5%	2%	3%	3%▽	3%
	2%	3%	3%	2%	2%	1%	2%	3%△	1%▽	2%	2%	3%△	5%▲	2%	4%	2%	1%	1%	0,0%▽	2%
25. Stelt uw bedrijf bij de inkoop van producten of diensten als eis dat er veilig en gezond mee gewerkt kan worden? [N=5.505]	42%	41%	43%	41%	49%	53%▲	41%	45%	47%	44%	44%	44%	37%▽	31%▼	42%	43%	46%△	49%	37%	55%▲
	48%	48%	47%	47%	43%	40%	47%	49%	35%	46%	41%▽	52%△	56%△	44%	37%▼	45%▽	48%	57%△	41%▽	52%
	45%	42%▽	47%	50%△	56%▲	56%▲	43%▽	55%▲	52%	51%△	53%△	39%▽	55%▲	50%	35%▽	40%▽	53%	45%	50%△	49%
26. 1 Ja, soms	26%	26%	28%	27%	24%	28%△	19%▽	27%	22%△	28%	32%△	31%△	28%	25%	13%▼	28%	27%	23%	16%▼	23%
	17%	21%▲	15%	11%▼	7%▼	5%▼	18%△	15%	12%▽	6%	11%▽	20%△	8%▼	16%	34%▲	23%△	6%	10%▽	20%△	13%▽
	11%	12%	10%	12%	15%	10%▽	12%	18%▲	4%	5%▼	6%▽	13%△	8%	9%	18%▲	10%	14%	22%▲	14%	14%

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)										PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)										SECTOR									
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig										
26. Heeft uw bedrijf wel eens gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het loon van ziele werknemers (gedeeltelijk) in te houden of hen te ontslaan, indien zij onvoldoende meewerken aan hun re-integratie? (N=5.502)																														
• 1 Ja, wel eens loon ingehouden	4%	13%	4%	8%	15%	25%	4%	5%	2%	5%	4%	3%	4%	7%	8%	4%	12%	3%	4%	2%										
• 2 Ja, wel eens ontslag	2%	2%	1%	3%	3%	2%	2%	3%	2%	1%	5%	2%	2%	3%	2%	2%	3%	3%	2%	3%										
• 3 Ja, zowel wel eens loon ingehouden als wel eens ontslag	47%	39%	2%	2%	8%	17%	2%	3%	0%	3%	1%	1%	4%	3%	4%	3%	8%	2%	4%	1%										
• 4 Nee, maar dat sluiten wij niet uit	2%	3%	57%	60%	58%	46%	49%	30%	44%	54%	48%	43%	41%	54%	46%	45%	46%	43%	40%	1%										
• 5 Nee, vinden wij niet nodig	31%	40%	25%	18%	8%	4%	31%	41%	25%	40%	31%	25%	32%	36%	29%	21%	34%	10%	22%	30%										
• 6 Weet niet	13%	15%	11%	9%	8%	5%	12%	21%	12%	6%	12%	13%	12%	17%	12%	22%	25%	17%	15%	15%										
27. Bent u bekend met de volgende regelingen voor ouderen met een uitkering?																														
• a. Premievijstelling bij aanname van 50-plusser (N=5.498) [% ja]	41%	37%	42%	48%	64%	70%	43%	34%	31%	49%	47%	39%	42%	39%	56%	50%	37%	26%	30%	37%										
• b. Loonkostencompensatie bij ziekte van aangenomen werkzake 55-plusser (N=5.489) [% ja]	39%	33%	38%	47%	60%	68%	40%	35%	29%	42%	47%	35%	40%	37%	49%	47%	39%	25%	29%	34%										
28. Bent u bekend met de volgende regelingen voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten?																														
• a. No-riskpolis bij ziekte en arbeidsongeschiktheid (N=5.490) [% ja]	33%	26%	36%	42%	61%	71%	35%	28%	22%	41%	39%	31%	28%	35%	51%	41%	41%	23%	28%	21%										
• b. Subsidie voor aanpassing van de werkplek (N=5.496) [% ja]	53%	44%	59%	65%	81%	89%	53%	51%	49%	57%	48%	51%	48%	56%	64%	58%	75%	61%	52%	51%										
• c. Jobcoach: vergoeding voor extra begeleiding op het werk (N=5.487) [% ja]	36%	29%	39%	47%	62%	70%	35%	41%	31%	38%	31%	34%	35%	37%	45%	41%	53%	45%	36%	33%										
• d. Proeftaatsing van max. 3 maanden zonder salaris te hoeven betalen (N=5.489) [% ja]	36%	29%	36%	47%	65%	76%	37%	31%	18%	19%	33%	33%	38%	36%	49%	42%	48%	27%	30%	31%										
• e. Loonkostenbidside van 50% minimumloon bij aanname van arbeidsongeschikte of langdurig werkzake beneden 50 jaar (N=5.487) [% ja]	37%	30%	41%	47%	60%	69%	38%	30%	29%	45%	36%	34%	36%	37%	52%	45%	47%	29%	32%	30%										
• f. Loondispensatie voor Wajonger (N=5.492) [% ja]	45%	36%	50%	59%	75%	83%	45%	41%	38%	53%	44%	40%	43%	45%	61%	49%	54%	43%	47%	42%										
• g. Premiekortingen of vrijstellingen bij aanname van arbeidsgehandicapte of Wajonger (N=5.490) [% ja]	50%	40%	57%	63%	80%	86%	51%	46%	45%	59%	49%	46%	48%	51%	65%	54%	58%	43%	53%	44%										
29. Heeft uw bedrijf één of meer van deze regelingen gebruikt bij het in dienst nemen van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte medewerkers? (N=3.785)																														
• 1 Ja, en regeling was doorslaggevend	9%	7%	8%	12%	15%	14%	9%	10%	4%	11%	10%	9%	17%	10%	1%	6%	7%	8%	11%	7%										
• 2 Ja, maar regeling was niet doorslaggevend	16%	11%	15%	22%	29%	42%	15%	11%	23%	20%	23%	15%	11%	16%	10%	10%	33%	16%	16%	13%										
• 3 Nee	70%	77%	72%	58%	47%	36%	72%	69%	75%	62%	69%	71%	63%	66%	89%	75%	37%	58%	63%	77%										
• 4 Weet niet	6%	5%	5%	8%	9%	8%	4%	4%	0%	4%	3%	5%	9%	7%	0%	3%	23%	18%	10%	4%										
30. Hoe groot of klein acht u de kans dat de Arbeidsinspectie uw bedrijf controleert? (N=5.502)																														
• 1 Zeer klein	22%	28%	15%	11%	7%	4%	21%	24%	12%	10%	6%	16%	18%	16%	42%	35%	10%	24%	22%	22%										
• 2 Klein	22%	23%	24%	20%	14%	15%	22%	21%	15%	16%	16%	20%	20%	27%	22%	18%	18%	27%	19%	19%										
• 3 Groot noch klein	46%	42%	52%	53%	55%	48%	46%	46%	59%	51%	58%	47%	46%	48%	39%	37%	39%	42%	52%	49%										
• 4 Groot	9%	7%	8%	13%	20%	23%	9%	7%	11%	10%	19%	16%	13%	7%	2%	2%	7%	8%	1%	2%										
• 5 Zeer groot	2%	1%	1%	3%	4%	9%	1%	1%	5%	3%	3%	1%	1%	1%	1%	1%	9%	0%	1%	2%										
• Gemiddelde	2.5	2.3	2.6	2.8	3.0	3.2	2.5	2.4	2.6	2.7	2.9	2.4	2.6	2.5	2.0	2.1	3.0	2.3	2.5	2.5										
MODULE 3. ARBEIDSVERHOUDINGEN EN ARBEIDSVOORWAARDEN																														
31. Is er in uw bedrijf een OR of PVT? (N=1.257)																														
• 1 Ja, een ondernemingsraad of medezeggenschapsraad (OR of MPR)	38%	33%	22%	25%	66%	90%	22%	33%	81%	14%	30%	7%	27%	48%	24%	94%	88%	43%	59%	43%										
• 2 Ja, een personeelsvertegenwoordiging (PVT)	10%	0%	0%	12%	13%	3%	12%	9%	7%	11%	17%	8%	3%	13%	5%	13%	2%	4%	10%	16%										
• 3 Nee	51%	67%	78%	62%	20%	6%	65%	58%	11%	75%	53%	68%	65%	90%	46%	63%	4%	7%	31%	40%										
• 4 Weet niet	1%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	3%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	0%										

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)					PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)		SECTOR												
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig
32. Hoe tevreden of ontevreden bent u over het functioneren van de OR, MR of PVT? (1=zeer ontevreden - 10=zeer tevreden) [N=607] [M]	6,6	8,0	6,6	6,7	6,5	6,6	6,6	6,6	6,3	6,5	6,3	6,8	6,7	6,4	6,6	6,7	6,6	6,8	6,4	6,6
33. Is uw bedrijf lid van een werkgeversvereniging? [N=5.545]	49%	41%▼	55%△	60%▲	65%▲	74%▲	48%▼	43%▼	61%	62%▲	60%▲	49%	67%▲	46%	36%▼	25%▼	63%	55%	61%▲	45%
• 2 Nee	42%	49%▲	37%▼	31%▼	26%▼	18%▼	44%▲	23%▼	33%	30%▼	36%▼	39%▼	22%▼	48%	52%▲	70%▲	21%▼	29%▼	29%▼	46%
• 3 Weet niet	9%	10%▲	8%	9%	9%	9%	8%▼	11%	7%	8%	5%▼	12%▲	11%	7%	11%	5%▼	15%	16%▲	10%	9%
34. Hoe tevreden of ontevreden bent u met de behartiging van uw belangen door de werkgeversorganisatie? (1=zeer ontevreden - 10=zeer tevreden) [N=2.685] [M]	6,6	6,6	6,7	6,8	6,7	6,6	6,6	6,5	7,1▲	6,8▲	6,7	6,4▼	6,6	6,7	7,4▲	6,7	6,8	6,8	6,3▼	6,9▲
35. Valt uw bedrijf onder een CAO? [N=5.513]	7%	7%▼	8%	7%	13%▲	7%	11%▲	5%▼	7%	10%▲	9%	7%	10%▲	9%	10%	4%▼	6%	5%	6%	9%
• 1 Ja, ondernemings-CAO	43%	39%▼	49%▲	48%▲	53%▲	46%▲	29%▼	35%▼	54%	63%▲	75%▲	48%▲	61%▲	51%▲	11%▼	22%▼	10%▼	20%▼	37%▼	32%▼
• 2 Ja, bedrijfstak-CAO	2%	1%▼	2%	5%▲	8%▲	12%▲	0,3%▼	3%	19%▲	1%	0,1%▼	0,3%▼	4%▲	0,2%▼	0,2%▼	68%▲	27%▲	15%▼	1%▼	6%▲
• 3 Ja, arbeidsvoorwaardenregeling overheidspersoneel	5%	5%	4%	8%▲	6%	6%	4%▼	7%	15%▲	7%	3%▼	5%	6%	4%	11%▲	1%▼	8%	17%▲	11%▲	4%
• 4 Ja, andere CAO-vorm	3%	4%▲	2%	2%▼	1%	1%	3%	2%	3%	0,4%	2%	3%	5%▲	3%	2%	2%	3%	0%▼	6%▲	1%▼
• 5 Nee, maar volgt een bepaalde CAO geheel	6%	6%	5%	6%	4%	2%	5%▼	8%▲	7%	3%	2%	6%	2%▼	6%	7%	5%	0%	3%	10%▲	6%
• 6 Nee, maar volgt een bepaalde CAO gedeeltelijk	28%	31%▲	26%	21%▼	13%▼	30%▲	31%	13%▼	19%	15%	8%▼	19%▼	6%▼	24%	57%▲	62%▲	4%▼	24%	26%	34%▲
• 7 Nee, valt niet onder een CAO	5%	7%▲	4%▼	2%▼	0,1%▼	0,4%▼	5%	9%▲	8%	2%▼	1%	10%▲	5%	2%▼	2%	3%▼	1%	4%	3%▼	8%
• 8 Weet niet	6,7	6,6	6,7	6,8	6,9	6,6	6,7	6,9	6,7	6,8	6,4▼	6,5▼	6,7	6,4▼	7,6▲	7,0▲	7,0	6,9	6,7	7,1▲
36. Hoe tevreden of ontevreden bent u met de CAO of arbeidsvoorwaardenregeling? (1=zeer ontevreden - 10=zeer tevreden) [N=2.291] [M]																				
37. Heeft u het afgelopen jaar gebruik gemaakt van één of meerdere van onderstaande faciliteiten van het O&O fonds in uw sector? (meerdere antwoorden mogelijk) [N=5.548]																				
• a. (Bekostiging van) functioneerderscholing voor één of meerdere werknemers	12%	7%▼	14%▲	21%▲	27%▲	27%▲	12%	9%▼	13%	22%▲	30%▲	9%▼	8%▼	19%▲	3%▼	8%▼	14%	13%	6%▼	9%
• b. (Bekostiging van) algemene scholing voor één of meerdere werknemers	6%	3%▼	6%	11%▲	16%▲	21%▲	5%	8%▲	2%	10%▲	15%▲	3%▼	3%▼	8%	7%	4%▼	13%▲	8%	4%	6%
• c. (Bekostiging van) beroepsopleidingen van leerlingen	6%	3%▼	8%▲	10%▲	13%▲	17%▲	7%▲	3%▼	4%▼	12%▲	18%▲	5%▼	9%▲	5%	2%▼	3%▼	3%	2%▼	4%▼	4%
• d. Advies en/of ondersteuning bij EVC-trajecten	2%	0,5%▼	1%▼	4%▲	6%▲	11%▲	2%▼	3%▼	4%▲	0%	5%▲	1%	0,0%▼	1%	3%	1%	3%	2%▲	4%▲	2%
• e. Advies en/of ondersteuning op het gebied van arbeidsbeleid	1%	0,3%▼	1%	4%▲	5%▲	8%▲	1%▼	1%	5%▲	4%	3%	1%▼	1%	2%	0,1%	1%▼	10%▲	6%▲	2%	1%
• f. Advies en/of ondersteuning bij het terugdringen van ziekteverzuim	2%	1%▼	2%	4%▲	5%▲	7%▲	1%▼	6%▲	1%	2%	2%	1%▼	1%	2%	0%	1%	11%▲	7%▲	2%	1%
• g. Advies en/of ondersteuning op het gebied van personeelsbeleid	0,4%	0,8%▼	1%	1%▲	1%▲	3%▲	0,2%▼	0,4%	3%▲	0%	0,4%	0,2%	0%	0,3%	0%	0,1%	11%▲	5%▲	2%	2%
• h. Advies en/of ondersteuning ten behoeve van mobiliteit van werknemers	2%	1%▼	2%	4%▲	4%▲	7%▲	1%▼	5%▲	1%	2%	3%▲	1%	1%	1%	1%	1%▼	11%▲	5%▲	2%	2%
• i. Advies en/of ondersteuning op het terrein van re-integratie van werknemers	2%	1%▼	1%	4%▲	5%▲	6%▲	1%▼	1%	6%▲	2%	2%	1%▼	1%	2%	1%	1%▼	6%▲	6%▲	3%▲	3%
• j. Advies en/of ondersteuning bij het in dienst nemen van werknemers met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt	1%	1%	0,1%▼	0,4%	1%	2%	0,4%	1%▲	1%	1%	1%	0,3%	0%	1%	0%	0,3%	2%	0,3%	1%▲	1%
• k. Advies en/of ondersteuning in het kader van werkvervalsplaatsen of stagelplaatsen	2%	1%▼	3%▲	3%▲	4%	4%	2%▼	3%	3%▲	1%	5%▲	1%	2%	2%	0%	1%▼	4%	1%	3%	4%▲
• l. Advies en/of ondersteuning in het kader van duurzame inzetbaarheid	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%	1%	3%▲	0,0%▼	1%▲	0%	0,1%	1%▲	0,0%▼	0%	0%	0,0%	0,0%	4%▲	1%▲	0,5%	0,2%
• m. Anders	3%	4%▲	1%▼	3%	2%	2%	3%	2%	3%	2%	1%	3%	5%▲	1%	1%	3%	2%	3%	1%▼	3%
• n. Er is wel een O&O fonds, maar wij maken geen gebruik van genoemde faciliteiten	8%	8%	8%	7%	7%	7%	8%▲	4%▼	7%	10%	15%▲	7%▼	7%	10%	8%	5%▼	10%	3%▼	6%	11%▲
• o. Mijn sector heeft geen O&O fonds	33%	38%▲	32%	25%▼	23%▼	20%▼	33%▼	44%▲	29%▼	21%▼	11%▼	29%▼	22%▼	31%	43%▲	51%▲	25%	33%	49%▲	38%
• p. Weet niet	38%	40%▲	35%▼	36%	35%	32%	38%	34%▼	41%	32%▼	30%▼	47%▲	54%▲	33%	37%	30%▼	37%	40%	32%▼	32%▼

	VESTIGINGSGROORTE (zelfgerapporteerd)										PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)										SECTOR									
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig										
38. Hoe tevreden of ontevreden bent u met het functioneren van het O&O-fonds? (1=zeer ontevreden - 10=zeer tevreden) [N=558] [M]	6,5	6,3	6,6	6,5	6,6	6,7	6,5	6,4	6,7	6,5	6,4	6,7	6,0	6,1	7,0	6,4	7,3	6,5	6,7	6,3										
39. Is er in uw bedrijf werkoverleg met medewerkers [N=5.516]	6%	7%▲	1%▼	2%▼	1%▼	0,4%▼	6%▲	6%	1%▼	8%	8%	8%	9%▲	6%	3%	6%	0%	2%▼	2%▼	6%										
· 1 Nee, nooit	2%	1%▼	3%▲	2%	2%	1%	2%	3%	1%	2%	2%	0,4%▼	2%	4%▲	2%	1%▼	0%	1%	1%	1%										
· 2 Ja, jaarlijks	4%	4%▼	6%	5%	3%	5%	5%	4%	10%	5%	5%	6%	6%	10%▲	3%▼	3%▼	0%	2%▼	4%	5%										
· 3 Ja, meerdere keren per jaar	5%	33%▼	45%▲	55%▲	57%▲	56%▲	40%	40%	41%	37%	44%	39%	44%	40%	46%	45%	36%	40%	50%	40%										
· 4 Ja, meerdere keren per maand	23%	21%▼	22%	26%▲	25%	32%▲	20%▼	22%	42%▲	21%	25%	16%▼	26%	14%▼	25%	24%	50%	43%	34%	27%										
· 5 Ja, meerdere keren per week	16%	20%▲	16%	7%▼	5%▼	2%	17%▲	11%▼	10%▼	19%	19%	16%	5%	14%	12%	23%	5%	14%	7%	13%										
· 6 Ja, meerdere keren per week	9%	13%▲	7%▼	2%▼	2%▼	5%	10%▲	12%▲	2%	10%	10%	13%▲	9%	11%	10%	8%	1%	3%▼	2%▼	8%										
40. Is er in uw bedrijf een klachtenregeling voor het personeel? [N=5.510]	39%	30%▼	40%	55%▲	75%▲	87%▲	35%▼	38%	69%▲	51%	36%	30%▼	32%▼	36%	46%▲	45%	85%▲	71%▲	49%▲	39%										
· 1 Ja	57%	66%▲	56%	41%▼	22%▼	10%▼	61%▲	60%	26%▼	47%	59%	66%▲	64%▲	50%▼	47%▼	59%	7%	26%▼	47%▼	56%										
· 2 Nee	4%	4%	4%	4%	3%	4%	4%	3%	5%	2%	4%	4%	2%	4%	8%▲	5%	8%	3%	3%	5%										
· 3 Weet niet																														
41. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe tevreden of ontevreden u bent over de wijze waarop de volgende arbeidsvoorwaarden in uw organisatie geregeld zijn? (geredeneerd vanuit het belang van uw bedrijf)																														
· a. Salariessysteem (1=zeer ontevreden - 10=zeer tevreden) [N=4.459] [M]	7,2	7,2	7,1	7,2	7,1	7,1	7,2	7,2	7,3	6,9	7,1	7,0	7,4	6,9	7,6	7,4	7,3	7,2	7,2	7,2										
· b. Resultaatgerichte beloning/prestatiebeloning [N=3.197] [M]	6,6	6,7	6,7	6,3	6,2	6,1	6,7	6,4	5,6	6,5	6,7	6,6	6,4	6,6	7,4	7,1	6,0	5,4	5,9	6,5										
· c. Pensioenregeling [N=4.278] [M]	7,1	6,9	7,0	7,4	7,4	7,5	7,0	6,9	7,4	7,2	7,2	7,1	7,0	6,8	7,0	7,5	7,1	7,5	7,5	6,9										
· d. Reiskostenvergoeding [N=3.944] [M]	7,1	7,1	7,2	7,3	7,2	7,0	7,2	6,9	6,9	6,9	7,3	6,8	7,1	6,7	7,0	7,6	7,1	6,7	7,0	7,3										
· e. Mogelijkheden om zelf arbeidsvoorwaarden samen te stellen [N=2.902] [M]	6,4	6,7	6,3	5,9	5,7	5,8	6,4	6,8	5,9	6,4	6,3	6,0	6,1	6,1	7,1	6,9	6,3	5,2	6,4	6,6										
· f. Functionerings- en/of beoordelingsgesprekken [N=4.170] [M]	7,0	7,0	6,9	7,0	6,9	6,9	7,0	7,0	7,2	6,6	6,7	6,7	6,8	7,1	6,8	7,3	7,1	7,2	7,1	7,2										
· g. Promotie- en loopbaanmogelijkheden [N=3.542] [M]	6,5	6,5	6,5	6,4	6,4	6,4	6,6	6,7	6,0	6,1	6,4	6,2	6,5	6,6	6,4	7,0	6,9	6,4	5,9	6,1										
· h. Scholings- en opleidingsmogelijkheden [N=4.246] [M]	7,1	7,0	7,2	7,2	7,3	7,4	7,1	7,0	7,3	7,0	7,1	6,9	7,0	7,0	7,8	7,5	7,4	7,4	7,0	7,3										
· i. L. Mogelijkheden om in deeltijd te werken [N=4.124] [M]	7,4	7,3	7,4	7,4	7,4	7,5	7,2	7,6	8,1	6,5	7,0	6,2	6,9	7,6	6,6	7,8	7,8	8,3	8,2	7,6										
· j. Flexibele werktijden [N=3.994] [M]	7,2	7,3	7,2	6,8	6,9	7,0	7,2	7,4	7,0	6,9	6,2	6,8	7,6	6,5	7,5	7,8	7,8	6,0	7,4	7,6										
· k. Thuiswerkregeling [N=2.335] [M]	5,9	6,1	5,7	5,8	5,7	5,8	5,8	5,8	6,0	5,6	5,6	4,7	5,1	5,8	5,3	6,7	6,9	6,2	5,4	6,6										
· l. Verlof- en vakantiemogelijkheden [N=4.850] [M]	7,6	7,7	7,6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,3	7,6	7,3	7,5	7,7	7,3	8,0	8,0	7,9	7,1	7,6	7,8										
· m. Overlegmogelijkheden [N=4.800] [M]	7,8	7,8	7,8	7,8	7,7	7,7	7,8	7,8	7,9	7,4	7,7	7,7	7,8	7,6	8,1	8,1	7,9	7,9	7,9	8,0										
42. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe belangrijk of onbelangrijk u de volgende onderwerpen vindt voor uw bedrijf?																														
· a. Het bestaan van vakbonden (1=zeer onbelangrijk - 10=zeer belangrijk) [N=4.166] [M]	5,2	5,0	5,1	5,5	5,9	6,1	4,9	5,8	6,8	5,1	4,8	4,8	5,6	5,5	5,2	4,5	6,8	6,9	6,0	5,8										
· b. Het bestaan van PVT's (N=3.426) [M]	5,3	4,7	5,1	5,9	7,0	7,3	4,9	5,7	6,9	5,1	5,0	4,8	5,2	5,6	5,4	5,0	7,5	6,9	5,8	5,8										
· c. Het bestaan van CAO's (N=4.490) [M]	6,5	6,3	6,5	6,8	7,2	7,3	6,3	6,8	7,4	6,5	6,6	6,6	6,6	6,7	6,1	5,6	7,1	7,4	7,0	6,8										
· d. Het bestaan van werkgeversorganisaties (N=4.246) [M]	6,4	6,1	6,4	6,7	7,0	7,1	6,2	6,7	7,2	6,7	6,5	6,8	6,2	6,5	6,3	5,4	7,2	7,0	6,9	6,8										
· e. Het bestaan van PBO's, zoals productschappen en bedrijfschappen (N=3.171) [M]	5,2	5,0	5,3	5,3	5,7	5,6	5,0	5,8	5,9	6,0	5,3	5,4	5,1	5,5	4,7	4,6	6,4	5,5	5,5	5,5										

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)					PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)					SECTOR											
	Totaal	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig	
43. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe tevreden of ontevreden u bent over de behandeling van werknemersrelaties door de onderstaande personen of partijen? (Gereedeerd vanuit het belang van uw bedrijf)																						
· a. Personeelszaken (1=zeer ontevreden - 10=zeer tevreden) [N=2.820] [M]	7.1	7.0▽	7.0▽	7.3△	7.4△	7.5△	7.2	6.8▼	7.3	6.2▼	7.2	7.0▽	7.1	7.2	7.2	7.1	7.3△	7.1	7.3	7.0▽	7.4△	
· b. Direct leidinggevenden van medewerkers [N=3.602] [M]	7.3	7.3	7.2	7.3	7.3	7.2	7.3	7.3	7.4△	6.8	7.2	7.1▽	7.1▽	7.4	7.3	7.5	7.4△	7.2	7.5△	7.4	7.4	
· c. OR, MR of PVT [N=1.607] [M]	6.3	5.9▼	6.2	6.6△	6.8△	6.8△	6.1▼	6.4	6.8△	5.7	6.3	6.0▽	6.1▽	6.9△	6.4	6.7	6.1▽	6.8	7.0△	6.3	6.4	
· d. De vakbond [N=1.863] [M]	5.6	5.4▽	5.5	5.7	5.9	5.9	5.3▼	5.9△	6.4△	5.6	5.6	5.4	5.2▼	5.4	5.3	6.3△	5.0▼	6.4△	6.5△	6.0△	6.3△	
44. In hoeverre is er veel of weinig ruimte in uw situatie voor individuele maatwerk over de volgende onderwerpen?																						
· a. Salaris van medewerkers [N=5.055] [% (heel) veel ruimte]	36%	38%△	41%△	31%▽	23%▼	16%▼	40%△	34%	13%▼	41%	41%△	33%	32%▽	37%	27%▽	57%△	52%△	9%▼	18%▼	28%▽	26%△	
· b. Werkjden van medewerkers [N=5.429] [% (heel) veel ruimte]	50%	54%△	50%	44%▽	40%▽	42%	51%	53%	47%	44%	51%	29%▽	44%▽	61%	33%▼	67%△	63%△	66%	35%▼	62%△	56%△	
· c. Werkprestaties van medewerkers [N=5.024] [% (heel) veel ruimte]	53%	53%	56%△	52%	46%	48%	53%	55%	47%▽	48%	54%	41%▼	49%▽	53%	44%▽	68%△	64%△	48%	49%	53%	52%	
· d. Ontwikkeling/ opleiding van medewerkers [N=5.002] [% (heel) veel ruimte]	57%	50%▼	65%△	64%△	69%△	72%△	56%▽	57%	66%△	49%	59%	49%▽	50%▼	44%▼	50%▽	80%△	68%△	69%	75%△	65%△	54%	
· e. Flexibele inzet van medewerkers [N=5.083] [% (heel) veel ruimte]	59%	61%△	61%	55%▽	52%	50%▽	60%△	62%	49%▼	63%	60%	44%▼	56%▽	67%△	49%▼	66%	69%△	49%	40%▼	62%	66%△	
45. In welke mate gebruiken leidinggevenden de bestaande ruimte voor individueel maatwerk bij onderstaande onderwerpen op het gebied van arbeidsvoorwaarden?																						
· a. Salaris van medewerkers [N=3.979] [% in (zeer) sterke mate]	28%	31%△	29%	24%▽	17%▼	14%▼	30%△	28%	12%▼	30%	27%	22%▽	26%▽	24%	29%	50%△	38%△	7%▼	22%	22%▽	24%	
· b. Werkjden van medewerkers [N=4.293] [% in (zeer) sterke mate]	39%	42%△	37%	35%▽	34%	31%	38%	52%△	32%▽	40%	34%▽	18%▼	33%▽	53%△	37%	42%	49%△	31%	34%	45%△	50%△	
· c. Werkprestaties van medewerkers [N=4.342] [% in (zeer) sterke mate]	42%	44%	40%	42%	40%	35%	42%	52%△	33%▼	35%	36%▽	30%▼	38%▽	44%	39%	50%	54%△	31%	40%	40%	41%	
· d. Ontwikkeling/ opleiding van medewerkers [N=4.309] [% in (zeer) sterke mate]	40%	39%	39%	43%	49%△	49%	38%▼	53%△	47%△	26%	34%▽	31%▼	34%▽	36%	30%▼	51%△	50%△	51%	60%△	50%△	36%	
· e. Flexibele inzet van medewerkers [N=4.350] [% in (zeer) sterke mate]	44%	46%	45%	41%▽	43%	38%	44%	55%△	38%▽	47%	42%	28%▼	39%▽	58%△	39%	46%	52%△	32%	38%	53%△	45%	
46. Kunt u aangeven hoeveel arbeidsvereenkomsten er in de afgelopen 12 maanden in uw bedrijf zijn beëindigd? [N=5.493] [M]	2.9	0.86▽	1.4▽	2.9	6.8△	4.3△	2.5▽	2.5	6.3△	0.83	2.2	1.5	2.3	2.7	4.9	6.7△	3.1	1.3△	3.3	4.7	1.7	
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- Maximum	3.600	100	60	75	114	3.600	3.600	706	860	50	250	200	1.740	3.600	1.560	1.67	1.500	750	706	860	300	
47. Kunt u schatten hoeveel keer de volgende manieren van beëindiging in de afgelopen 12 maanden zijn toegepast?																						
a. Beëindiging door werkgever [N=2.600] [M]	2.3	0.96▽	0.92▽	1.6	2.9	1.7△	2.0▽	2.5	4.0△	1.2	1.4	0.72	1.9	1.6	3.5	6.2△	2.7	6.1	1.9	4.2△	1.9	
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- Maximum	1.200	95	20	40	79	1.200	1.200	150	284	9	250	49	1.200	1.000	500	700	250	260	284	76	0	
b. Opzegging met toestemming van het UWV WERKbedrijf [N=2.600] [M]	0.27	0.11▽	0.30	0.17	0.51	1.6△	0.25	0.11	0.50△	0.12	0.88△	0.36	0.20	0.08	0.23	0.27	0.25	0.22	0.15	0.57△	0.02	
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- Maximum	120	5	30	15	40	120	15	30	5	70	62	20	115	120	18	75	20	8	30	9	0	
c. Ontbinding door de rechter [N=2.600] [M]	0.11	0.03▽	0.03	0.09	0.17	1.0△	0.12	0.16	0.03	0.19	0.14	0.07	0.02	0.15	0.42△	0.11	0.19	0.09	0.13	0.07	0	
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
- Maximum	100	1	2	20	22	100	100	10	20	1	25	20	13	45	35	20	100	5	8	15	10	
d. Met wederzijds goedvinden [N=2.600] [M]	0.77	0.35▽	0.40	0.52	1.0	5.4△	0.72	0.69	1.1	0.21	0.77	0.63	0.51	0.42	1.5	3.7△	0.88	1.5	0.68	0.92	0.46	
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- Maximum	356	4	6	15	40	356	356	40	200	4	110	119	50	90	356	85	140	30	200	180	300	
e. Pensioenontslag [N=2.600] [M]	0.29	0.03▽	0.07	0.12	0.42	3.7△	0.17▽	0.36	0.97△	0.05	0.47	0.23	0.13	0.07	0.35	0.83	0.16	2.5△	0.84△	0.59	0.14	
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- Maximum	500	1	10	5	7	500	500	50	180	3	55	20	20	500	100	10	60	50	90	180	25	

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)				PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)				SECTOR												
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig	
f. Ontslag op staande voet [N=2.600] [M]	0,08	0,04▼	0,04	0,09	0,09	0,34▲	0,09	0,07	0,06	0,01	0,05	0,13△	0,08	0,23▲	0,16	0,06	0,16	0,05	0,04	0,02	
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- Maximum	45	2	2	10	5	45	45	5	5	1	5	3	15	5	45	2	10	4	2	5	4
g. Niet-vertigen arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd [N=2.600] [M]	1,7	0,76▼	0,63	1,1	1,8	11▲	1,6	1,6	2,4	0,76	0,93	0,70	2,3	0,97	2,3	3,8	1,6	3,5	2,1	2,1	1,2
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Maximum	1.500	75	13	73	77	1.500	563	548	35	139	40	540	1.500	330	35	550	92	563	500	150	0,9
h. Ontslag tijdens proeftijd [N=2.600] [M]	0,24	0,07	0,14	0,29	1,3▲	2,4	0,13	0,30	0,04	0,07	0,01	0,28	0,19	0,30	0,04	0,41	0,61	0,13	0,29	0,09	
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- Maximum	502	5	9	10	15	502	15	46	2	5	5	60	502	95	10	150	29	46	25	21	
i. Overig/ niet bekend [N=2.600] [M]	0,33	0,19	0,10	0,09	0,10	3,8▲	0,20	0,27	1,2△	0,05	0,09	0,11	0,05	0,52	0,41	0,20	3,6▲	0,31	0,39	0,28	
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- Maximum	500	15	20	30	9	403	403	289	500	10	12	30	29	150	403	75	140	500	140	400	53
48. Wat was de voornaamste reden voor beëindiging als werkgever bij de meest recente beëindiging? [N=2.275]																					
- 1. Bedrijfseconomisch (individueel/collectief)	21%	22%	23%	21%	20%	18%	23▲	15%▼	13%	17%	32%	32▲	20%	10%	24%	20%	26%	5%	15%	11%	26%
- 2. Persoonlijk (dysfunctioneren/ verwijtbaar handelen)	30%	27%▼	28%	35%	36%	36%	31%	27%	27%	29%	25%	18%	32%	28%	30%	31%	38%	28%	25%	33%	26%
- 3. Verstoorde arbeidsverhouding	5%	4%	8%	4%	4%	7%	4%	12%	5%	1%	5%	4%	7%	10%	8%	4%	6%	2%	7%	5%	5%
- 4. Arbeidsgeschiktheid	3%	2%	3%	3%	4%	4%	3%	1%	3%	3%	3%	5%	4%	0,0%	1%	2%	3%	3%	3%	3%	3%
- 5. Vrijwillige uitdrukking door werkgever	25%	28%	24%	22%	18%	16%	25%	29%	24%	33%	21%	17%	25%	44%	26%	14%	19%	25%	27%	31%	22%
- 6. Pensionering en/ of overlijden	5%	3%▼	2%▼	7%	10%	12%	3%	2%	16%	5%	7%	8%	3%	2%	4%	2%	3%	22%	18%	5%	3%
- 7. Anders	11%	13%	12%	9%	8%	7%	10%	13%	13%	13%	7%	14%	13%	9%	4%	23%	9%	11%	10%	15%	15%

MODULE 4. BEDRIJFSBEELD

49. In welke mate kunnen medewerkers zelf beslissen over de volgende onderwerpen?																					
- a. Het bepalen van de werkmethode [N=5.301] [% in (zeer) sterke mate]	41%	47%	41%	34%	30%	26%	41%	45%	43%	44%	45%	47%	38%	29%	27%	46%	46%	29%	50%	46%	41%
- b. Het bepalen van de werkverdeling [N=5.306] [% in (zeer) sterke mate]	42%	47%	43%	35%	34%	34%	42%	44%	44%	24%	38%	39%	39%	36%	37%	47%	51%	39%	48%	52%	39%
- c. Het bepalen van de werkdagen en pauzes [N=5.299] [% in (zeer) sterke mate]	37%	43%	36%	24%	26%	26%	37%	39%	31%	33%	30%	31%	31%	31%	35%	53%	52%	45%	23%	42%	34%
- d. Het oplossen van operationele problemen/ storingen in het productieproces [N=5.129] [% in (zeer) sterke mate]	55%	57%	58%	56%	51%	46%	55%	58%	54%	56%	60%	60%	52%	47%	47%	59%	61%	50%	61%	60%	50%
50. Is teamwerk een belangrijk kenmerk van de werkorganisatie in uw bedrijf? [N=5.510]																					
- 1. Ja	89%	87%	92%	92%	93%	92%	88%	86%	94%	90%	91%	93%	86%	96%	84%	83%	86%	93%	92%	90%	89%
- 2. Nee	10%	11%	7%	7%	6%	6%	10%	11%	5%	7%	7%	5%	12%	2%	15%	15%	13%	6%	8%	8%	8%
- 3. Weet niet	2%	2%	1%	1%	1%	2%	2%	3%	1%	3%	2%	2%	2%	2%	1%	2%	2%	1%	2%	1%	3%
51. Beslissen de teamleden onderling hoe en door wie de taken moeten worden uitgevoerd of is er gewoonlijk een leidinggevende die de taken onder de teamleden verdeelt? [N=4.864]																					
- 1. De teamleden beslissen zelf onderling	53%	58%	54%	45%	42%	43%	51%	55%	65%	53%	45%	50%	48%	41%	60%	55%	43%	70%	72%	50%	
- 2. De taken worden verdeeld door een leidinggevende	47%	42%	46%	55%	58%	57%	49%	45%	35%	47%	55%	50%	52%	59%	40%	45%	57%	30%	28%	50%	

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)					PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)					SECTOR										
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig	
52. Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over het beleid van uw bedrijf?																					
· a. Ons bedrijf reageert meteen op ontwikkelingen die op haar afkomen [N=5.503] [% (helemaal) eens]	64%	67%▲	63%	61%▼	61%	66%▲	59%▼	53%▼	59%	64%	53%▼	66%▲	59%▼	61%	61%	73%▲	41%▼	50%▼	64%	63%	
· b. Ons bedrijf haalt bewust nieuwe kennis van buiten naar binnen [N=5.498] [% (helemaal) eens]	56%	52%▼	58%	61%▲	62%	59%▼	58%	61%▲	58%	53%	47%▼	50%▼	48%▼	48%▼	51%	66%▲	58%	77%▲	58%	65%▲	
· c. Ons bedrijf haalt samen met derden en/of participeert in netwerken [N=5.491] [% (helemaal) eens]	56%	51%▼	59%	65%▲	75%▲	53%▼	57%	82%▲	58%	54%	55%	42%▼	37%▼	56%	67%▲	73%▲	86%▲	80%▲	75%▲	49%▼	
· d. Ons bedrijf maakt steeds nieuwe combinaties tussen verschillende manieren van het organiseren van het werkproces [N=5.484] [% (helemaal) eens]	30%	27%▼	31%	36%▲	39%▲	28%▼	30%	39%▲	32%	30%	22%▼	24%▼	21%▼	28%	23%	43%▲	40%	37%▲	35%▲	28%	
· e. Ons bedrijf worden de talenten van medewerkers zo goed mogelijk (optimaal) benut [N=5.500] [% (helemaal) eens]	73%	72%▼	80%▲	75%	66%▼	75%▲	69%▼	68%▼	81%	75%	79%▲	69%▼	70%	63%▼	71%	80%▲	54%▼	75%	76%	74%	
· f. In ons bedrijf worden de werkprocessen regelmatig vernieuwd [N=5.491] [% (helemaal) eens]	41%	37%▼	42%	47%▲	52%▲	40%	37%	48%▲	35%	41%	35%▼	36%▼	34%▼	44%	46%	49%▲	46%	53%▲	42%	38%	
· g. In ons bedrijf wordt regelmatig naar nieuwe markten/ klanten gezocht [N=5.494] [% (helemaal) eens]	65%	64%	67%	66%	60%	69%▲	60%▼	38%▼	53%	64%	67%	67%▲	59%▼	69%	73%▲	75%▲	26%▼	43%▼	49%▼	63%	
· h. In ons bedrijf worden de bestaande producten/ diensten regelmatig verbeterd en/of vernieuwd [N=5.494] [% (helemaal) eens]	72%	70%▼	75%▲	74%	74%	73%▲	71%	68%▼	61%	71%	70%	71%	70%	63%▼	72%	78%▲	52%▼	76%	71%	74%	
53 a. Heeft dit bedrijf in de afgelopen 2 jaar... een nieuw of in belangrijke mate verbeterd product of dienst.gentrucodeerd [N=5.511]																					
· 1 Ja	58%	54%▼	63%▲	62%▲	68%▲	58%	57%	58%	55%	60%	45%▼	60%▲	57%	45%▼	54%	59%	58%	60%	67%▲	56%	
· 2 Nee	36%	40%▲	32%▼	32%▼	27%▼	36%	33%	36%	44%	35%	49%▲	34%▼	37%	49%▲	43%	35%	32%	33%	29%▼	33%	
· 3 Weet niet	6%	6%	5%	6%	6%	8%	8%	6%	1%	5%	6%	6%	6%	6%	3%	6%	10%	6%	4%	11%▲	
53 b. ...een nieuw of in belangrijke mate verbeterd proces ingevoerd voor het produceren van goederen of het leveren van diensten? [N=5.508]																					
· 1 Ja	51%	46%▼	55%▲	57%▲	66%▲	50%	53%	54%	42%	60%▲	43%▼	46%▼	51%	41%▼	63%▲	56%▲	69%▲	54%	58%▲	46%	
· 2 Nee	41%	46%▲	38%▼	34%▼	26%▼	43%▲	34%▼	38%	53%	34%▼	49%▲	47%▲	43%	48%▲	33%▼	36%▼	24%▼	37%	35%▼	41%	
· 3 Weet niet	8%	8%	6%	9%	8%	7%▼	13%▲	8%	5%	7%	8%	7%	6%	11%	4%	8%	7%	9%	7%	13%▲	
53 c. ...een nieuw of in belangrijke mate verbeterde marketingmethode ingevoerd? [N=5.498]																					
· 1 Ja	34%	31%▼	38%▲	34%	35%	39%▲	33%	22%▼	15%▼	28%▼	24%▼	39%▲	35%	27%▼	38%	36%	19%▼	23%▼	30%▼	34%	
· 2 Nee	57%	59%▲	53%▼	55%	53%	47%▼	56%	51%▼	63%▲	61%	69%▲	52%▼	53%	62%	53%	55%	65%	67%▲	58%	50%▼	
· 3 Weet niet	10%	9%	9%	11%	12%	18%▲	16%▲	15%▲	10%	11%	8%	8%▼	11%	10%	10%	9%	16%	10%	13%▲	16%▲	
53 d. ...een nieuwe of belangrijke organisatorische verandering doorgevoerd? [N=5.499]																					
· 1 Ja	43%	33%▼	46%▲	59%▲	73%▲	40%▼	45%	60%▲	19%▼	43%	39%	36%▼	43%	40%	48%	45%	69%▲	62%▲	58%▲	34%▼	
· 2 Nee	51%	60%▲	48%	36%▼	24%▼	54%▲	43%▼	37%▼	78%▲	52%	56%	57%▲	50%	53%	49%	49%	26%▼	34%▼	39%▼	55%	
· 3 Weet niet	6%	7%▲	6%	5%	3%	6%▼	12%▲	3%▼	5%	5%	6%	6%	7%	8%	3%	6%	4%	4%	4%▼	12%▲	
54. De volgende stellingen gaan over bedrijfsprestaties in de afgelopen 2 jaar. a. De arbeidsproductiviteit in ons bedrijf is in de afgelopen 2 jaar...																					
[N=5.505]																					
· 1 (Sterk) afgenomen	14%	16%▲	12%▼	12%▼	12%	15%▲	16%	5%▼	8%	22%▲	22%▲	14%	12%	20%▲	11%	15%	4%	5%▼	5%▼	15%	
· 2 Gelijk gebleven	46%	49%▲	43%▼	42%▼	40%	42%	41%▼	47%	60%	42%	50%	48%	51%▲	46%	44%	43%▼	50%	47%	40%▼	48%	
· 3 (Sterk) toegenomen	40%	35%▼	45%▲	46%▲	48%	38%▼	43%	48%▲	32%	36%	28%▼	38%	37%	34%▼	45%	42%	46%	48%▲	55%▲	37%	

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)						PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)						SECTOR								
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+		Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig
58 b. Hoe groot schat u het percentage werknemers werkzaam in de nacht? (N=3.026) [M]	5,5△	3,2▽	4,7	5,8	9,3▲		4,2▽	9,5▲	6,7△	6,8	3,5	4,9	2,0▽	10▲	15▲	1,8▽	2,9▽	9,6	1,8▽	10▲	2,4▽
- Minimum	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Maximum	100	100	100	95	100		100	100	100	50	100	100	50	80	100	85	100	100	80	100	90
59. Uw bedrijf maakt gebruik van flexibele contracten. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?																					
· a. Wij bieden onze flexibele werknemers uitdagende functies (N=3.332) [% (telemaal) eens]	46%	45%	43%	45%	47%		44%▽	55%▲	48%	45%	43%	39%▽	33%▽	49%	47%	53%	61%▲	49%	49%	51%▲	41%
· b. Wij bieden heldere verklaringsinstructies voor nieuwe flexibele werknemers (N=3.333) [% (telemaal) eens]	55%	53%▽	54%	60%▲	63%		55%	56%	51%	52%	51%	56%	50%▽	57%	64%▲	55%	62%▲	48%	47%	57%	49%
· c. Wij bieden flexibele werknemers ontwikkelingsmogelijkheden (N=3.334) [% (telemaal) eens]	48%	44%▽	54%▲	52%▲	46%		48%	50%	43%	56%	44%	43%	41%▽	44%	45%	54%	58%▲	48%	55%	54%▲	40%▽
· d. Wij nemen onze flexibele werknemers makkelijk op in onze bedrijfscultuur (N=3.331) [% (telemaal) eens]	69%	66%▽	69%	74%▲	76%		69%	65%	69%	85%	69%	67%	63%▽	76%▲	64%	62%	72%	69%	69%	76%▲	67%
60. Kunt u aangeven welke automatiseringssituatie voor uw bedrijf van toepassing is?																					
a. In mijn bedrijf zijn computers aanwezig (N=5.485)	95%	93%▽	95%	99%▲	100%▲		95%	92%▽	100%▲	95%	99%▲	98%▲	94%	79%▽	96%	100%▲	95%▲	100%	100%▲	98%▲	89%▲
· 2 Nee	4%	6%▲	4%	0,3%▽	0,2%▽		5%▲	6%	0,0%▽	5%	1%▽	1%▽	5%	19%▲	4%	0%▽	1%▽	0,3%	0%▽	2%▽	10%▲
· 3 Weet niet	1%	1%▲	0,4%	0,3%	0,2%		1%▽	2%▲	0,3%	0%	0,4%	1%	1%	1%▲	0,1%	0%	1%	0%	0%	0%	1%
b. In mijn bedrijf zijn computers aanwezig, en die zijn met elkaar verbonden in een computernetwerk (N=5.465)	70%	60%▽	73%	92%▲	99%▲		68%▽	64%▽	89%▲	37%▽	76%▲	55%▽	67%▽	34%▽	63%▽	92%▲	86%▲	100%▲	89%▲	79%▲	58%▲
· 2 Nee	29%	39%▲	26%	7%▽	1%▽		33%	11%▽	33%	63%▲	23%▽	44%▲	32%▲	64%▲	36%▲	8%▽	13%▽	0,3%	11%▽	20%▽	41%▲
· 3 Weet niet	1%	1%	1%	0,3%	0,2%		1%▽	3%▲	0,3%	0%	1%	1%	1%	2%▲	1%	0%	1%	0%	0%	1%	1%
c. In mijn bedrijf hebben we een computernetwerk met minstens de volgende software-functies: email, internet, LAN (N=5.484)	79%	72%▽	80%	93%▲	98%▲		78%▽	73%▽	91%▲	57%▽	86%▲	74%▽	75%▽	55%▽	75%	99%▲	91%▲	100%▲	93%▲	82%▲	67%▲
· 2 Nee	19%	26%▲	18%	6%▽	1%▽		21%▲	22%	7%▽	42%▲	13%▽	25%▲	22%▲	43%▲	23%	1%▽	8%▽	0%▽	5%▽	16%▽	31%▲
· 3 Weet niet	2%	2%▲	2%	1%▽	1%		1%▽	5%▲	2%	1%	1%	1%	3%▲	3%	2%	0,1%	1%▽	0,5%	2%	2%	1%
d. In mijn bedrijf worden de bedrijfsprocessen (ook) door computers aangestuurd (N=5.463)	34%	25%▽	33%	51%▲	77%▲		34%	32%	37%	17%▽	45%▲	17%▽	33%	17%▽	35%	50%▲	44%▲	67%▲	33%	35%	27%▽
· 2 Nee	56%	67%▲	58%	39%▽	17%▽		59%▲	57%	47%▽	76%▲	48%▽	75%▲	60%▲	78%▲	55%	34%▽	48%▽	20%▽	54%	53%▽	64%▲
· 3 Weet niet	8%	7%▽	9%	10%▲	7%		7%▽	12%▲	15%▲	5%	7%	7%▽	7%▽	9%▽	10%	16%▲	8%	14%	13%▲	12%▲	9%
e. In mijn bedrijf worden (ook) e-commerce toepassingen gebruikt, voornamelijk internet of webgedreven sales of dienstverlening (N=5.462)	38%	35%▽	40%	41%▲	53%▲		40%▲	32%▽	28%▽	18%▽	38%▽	30%▽	44%▲	22%▽	39%	64%▲	46%▲	44%	30%▽	23%▽	30%▽
· 2 Nee	54%	57%▲	53%	49%▽	36%▽		54%	53%	56%	75%▲	53%	60%▲	49%▽	72%▲	53%	32%▽	47%▽	43%	59%	61%▲	60%▲
· 3 Weet niet	8%	8%	7%	10%	13%		6%▽	15%▲	16%▲	6%	9%	10%	7%▽	6%	8%	4%	6%▽	13%	11%	16%▲	11%
MODULE 5. PERSONEEL																					
61. Heeft uw bedrijf op dit moment vacatures? (N=5.511)	18%	11%▽	17%	29%▲	48%▲		18%▽	18%	23%▲	16%	23%▲	17%	13%▽	29%▲	17%	19%	23%▲	41%	13%▽	23%▲	12%▽
· 2 Nee	81%	89%▲	82%	70%▽	52%▽		82%▲	81%	76%▽	84%	76%▽	81%	86%▲	77%▽	81%	81%	77%▽	57%▽	86%	76%▽	88%▲
· 3 Weet niet	1%	1%	1%	1%	1%		1%	1%	1%	0%	1%	2%▲	1%	0,0%	2%▲	0,3%	1%	2%	1%	0,3%	0%

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)					PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)					SECTOR										
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig	
62. Hoeveel vacatures? [N=989] [M]	3,7	2,0▼	1,0▼	2,5	3,3	10,0▲	3,3	6,2▲	1,6	2,7	1,9	2,7	2,2	7,6▲	15▲	3,3	8,3▲	2,7	5,2▲	4,3	
- Minimum	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
- Maximum	200	30	25	100	25	200	65	200	10	100	100	95	75	147	50	200	200	65	100	40	
63. Hoeveel van deze vacatures aakt u moeilijk vervulbaar? [N=738] [M]	1,4	1,2	0,75▼	1,1	1,3	3,8▲	1,4	0,97	1,8	1,3	1,3	0,93	0,94	2,4	3,9▲	1,6	2,0	0,79	1,5	0,77	
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- Maximum	150	10	4	20	20	150	30	70	2	50	80	46	20	100	15	150	70	10	50	6	
64. Ongeveer hoeveel procent van het totale personeel vindt u wat betreft kwalificatie en ervaring momenteel voldoende toegerust voor hun werk? [N=4.619] [M]	86	88,Δ	85,7	84,7	84	84	86	87	83	83,7	88,Δ	85,7	80,7	87	90,Δ	88,Δ	86	87	90,Δ	88,Δ	
- Minimum	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	20	
- Maximum	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
65. In hoeverre zijn onderstaande stellingen van toepassing op uw bedrijf? a. Werknemers kunnen hun taken niet meer optimaal uitvoeren door verminderde fysieke of mentale belastbaarheid [N=5.017]																					
- 1. Helemaal niet	60%	67%▲	63%Δ	46%▼	32%▼	20%▼	63%▲	60%	63%	59%	58%	63%Δ	60%	61%	67%	65%Δ	31%▼	37%▼	56%▼	63%	
- 2. In geringe mate	19%	13%▼	20%	29%▲	37%▲	42%▲	17%▼	20%	22%	22%	20%	17%▼	19%	18%	25%	16%▼	45%▲	30%▲	23%Δ	13%▼	
- 3. In enig mate	17%	16%▼	14%▼	21%Δ	26%▲	31%▲	16%▼	17%	14%	14%	19%	18%	15%	17%	5%▼	15%	22%	28%▲	16%	21%	
- 4. In sterke mate	3%	3%	3%	3%	5%	6%	3%	3%	5%	3%	3%	2%▼	4%	4%	3%	3%	3%	4%	6%Δ	3%	
- 5. In zeer sterke mate	0,5%	1%	0,1%▼	1%	0,2%	1%	1%	0,1%	0,4%	2%▲	0%	0,0%▼	2%	0,1%	0,3%	0,5%	0,2%	1%	0,0%	0%	
- Gemiddelde	1,6	1,6▼	1,6▼	1,8▲	2,0▲	2,3▲	1,6▼	1,6	1,6	1,7	1,7	1,6▼	1,7	1,7	1,4▼	1,6▼	2,0▲	2,0▲	1,7,Δ	1,6	
b. Werknemers verliezen kennis en vaardigheden omdat zij deze niet of onvoldoende gebruiken [N=5.036]																					
- 1. Helemaal niet	65%	72%▲	66%	51%▼	42%▼	36%▼	66%Δ	69%	68%	64%	64%	66%	60%▼	63%	65%	67%	34%▼	54%▼	68%	69%	
- 2. In geringe mate	20%	15%▼	21%	28%▲	36%▲	40%▲	19%▼	18%	22%	22%	23%	21%	17%	19%	24%	16%▼	47%▲	26%Δ	20%	16%	
- 3. In enig mate	13%	11%▼	11%	18%Δ	17%	22%▲	12%	11%	11%	11%	11%	12%	19%▲	13%	10%	14%	19%	17%	10%▼	12%	
- 4. In sterke mate	2%	2%	2%	3%	4%	2%	2%	2%	5%	2%	2%	1%▼	4%Δ	4%	1%	2%	1%	3%	2%	3%	
- 5. In zeer sterke mate	0,1%	0,0%	0,1%	0%	0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,4%	0%	0%	0,1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,4%Δ	
- Gemiddelde	1,5	1,4▼	1,5	1,7▲	1,8▲	1,9▲	1,5▼	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,7▲	1,6	1,5	1,5	1,9▲	1,7▲	1,4▼	1,5	
c. Werknemers beschikken over kennis en vaardigheden die door veranderingen in het werk niet meer nodig zijn [N=4.928]																					
- 1. Helemaal niet	59%	62%Δ	64%Δ	48%▼	37%▼	29%▼	60%Δ	61%	55%	60%	60%	62%Δ	56%	57%	43%▼	55%▼	22%▼	47%▼	67%Δ	61%	
- 2. In geringe mate	24%	23%▼	21%▼	30%Δ	39%Δ	41%▲	23%▼	24%	23%	23%	20%▼	22%	26%	26%	44%▲	27%Δ	51%▲	26%	23%	22%	
- 3. In enig mate	14%	13%▼	13%▼	20%Δ	21%Δ	27%▲	14%	12%	16%	16%	15%	15%	15%	15%	12%	15%	26%	24%▲	9%▼	14%	
- 4. In sterke mate	3%	3%	3%	3%	2%	3%	3%	2%	3%	2%	2%	2%▼	8%▲	3%	1%	3%	2%	3%	1%▼	2%	
- 5. In zeer sterke mate	0,2%	0,3%	0%	0%	0%	0,1%	0,2%	0,3%	0,4%	0,0%	0%	0,4%Δ	0%	0,0%	0%	0%	0%	1%Δ	0,3%	0,2%	
- Gemiddelde	1,6	1,6▼	1,5▼	1,8▲	1,9▲	2,0▲	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7,Δ	1,6	1,7	1,7	2,1▲	1,8▲	1,5▼	1,6	
d. Werknemers zitten vast in verouderende denkpatronen over hun werk en/of omgang met klanten [N=5.087]																					
- 1. Helemaal niet	49%	59%▲	47%	31%▼	21%▼	12%▼	52%▲	51%	67%▲	48%	51%	49%	47%	48%	54%	56%Δ	15%▼	37%▼	49%	47%	
- 2. In geringe mate	27%	22%▼	30%Δ	35%▲	33%	36%▲	26%▼	28%	32%Δ	25%	29%	29%Δ	23%	25%	23%▼	22%▼	39%	28%	27%	35%Δ	
- 3. In enig mate	18%	15%▼	15%	25%Δ	32%▲	37%▲	18%▼	17%	26%▲	8%	21%	19%	19%	20%	20%	20%	30%	25%Δ	20%	13%▼	
- 4. In sterke mate	5%	3%▼	3%▼	8%▲	11%▲	13%▲	4%▼	5%	10%▲	5%	6%	4%	3%▼	10%▲	6%	3%	5%	13%▲	8%Δ	4%	
- 5. In zeer sterke mate	1%	0,4%▼	1%Δ	1%	2%	2%	1%	0,2%	2%Δ	1%	1%	0,3%	1%	0,2%	0,1%	1%	2%	2%Δ	1%	0,3%	
- Gemiddelde	1,8	1,6▼	1,8	2,1▲	2,4▲	2,6▲	1,8▼	1,8	2,2▲	1,5	1,9	1,7	1,8	1,9	1,7	1,7	2,5▲	2,1▲	1,8	1,8	

	VESTIGINGSROOTTE (zelfgerapporteerd)					PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)					SECTOR										
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig	
66. Is het inzetten van 'kwetsbare groepen' expliciet onderdeel van de missie van uw bedrijf? [N=5.498]																					
· 1 Ja	4% ▽	6%	9% ▽	12% ▴	15% ▴	4% ▽	7% ▽	12% ▴	4%	6%	3% ▽	4% ▽	9% ▽	5%	3%	6%	20% ▴	6%	8% ▴	5%	
· 2 Nee	89% ▴	88%	85% ▽	82%	79% ▽	89% ▴	79% ▽	80% ▽	90%	88%	86%	89%	78% ▽	87%	93% ▴	90% ▴	70% ▽	85%	87%	89%	
· 3 Weet niet	7%	7%	6%	6%	6%	6% ▽	13% ▴	8%	6%	7%	11% ▴	7%	13% ▴	8%	4% ▽	4% ▽	9%	9%	5%	6%	
67. Heeft uw bedrijf in de afgelopen 2 jaar bewust personen in dienst genomen afkomstig uit één of meer 'kwetsbare groepen', zoals langdurig werklozen, voormalig schoolverlaters en jong- of gedeeltelijk gehandicapten? [N=5.502]																					
· 1 Ja	11% ▽	16%	24% ▴	33% ▴	40% ▴	15% ▽	16%	21% ▴	8%	17%	17%	16%	22% ▴	16%	6% ▽	13% ▽	31% ▴	16%	17%	10% ▽	
· 2 Nee	87% ▴	80%	72% ▽	64% ▽	55% ▽	83% ▴	81%	71% ▽	91%	81%	82%	81%	74% ▽	80%	86%	85% ▴	59% ▽	79%	78% ▽	88% ▴	
· 3 Weet niet	3%	2% ▽	4% ▴	4%	5%	3% ▽	2%	8% ▴	0.4%	2%	1% ▽	3%	4%	4%	7% ▴	2% ▽	11% ▴	5%	5%	2%	
68. Ongeveer hoeveel werknemers in uw bedrijf zijn afkomstig uit 'kwetsbare groepen'? [N=797] [M]	4.1	0.98	1.5	2.2	3.4	5.4	1.7	16	11	1.8	20	1.5	1.3	1.6	2.8	1.8	6.3	20	2.3	3.2	1.4
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
- Maximum	1.980	3	6	30	50	1.980	65	1.980	7	1.980	10	65	55	80	15	1.600	500	150	320	40	
69. Welke belemmeringen zijn er voor uw bedrijf om (meer) personen uit 'kwetsbare groepen' in dienst te nemen? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=5.518]																					
· a. De verwachte kosten van begeleiding	11%	9% ▽	11%	17% ▴	16%	10% ▽	13%	17% ▴	5%	13%	16% ▴	11%	8%	6% ▽	9%	10%	13%	11%	11%	16% ▴	
· b. Financiële risico's door productiviteitsverlies	10%	8% ▽	10%	13% ▴	12%	10% ▴	8%	6% ▽	3%	16% ▴	13% ▴	9%	12%	10%	8%	7% ▽	6%	7%	7%	11%	
· c. De verwachte organisatorische rompslomp	14%	13% ▽	15%	16% ▴	15%	14%	16%	12%	10%	15%	19% ▴	11% ▽	14%	13%	18%	15%	10%	8% ▽	14%	19% ▴	
· d. Het werk in ons bedrijf leent zich er niet voor	53%	56% ▴	54%	49% ▽	46%	43% ▽	53%	44% ▽	82% ▴	51%	63% ▴	53%	55%	58%	45% ▽	45% ▽	42%	45% ▽	59% ▴	56%	
· e. Onbelandheid met waar 'kwetsbare' werkozoekenden kunnen worden gevonden	4%	4%	5%	4%	6%	4%	5%	4%	4%	4%	2%	4%	3%	2%	5%	5% ▴	6%	3%	4%	4%	
· f. 'Kwetsbare' werkozoekenden solliciteren niet bij ons bedrijf	12%	11% ▽	14%	18% ▴	16%	12%	12%	14%	15%	10%	14%	11%	11%	10%	16%	12%	18%	12%	13%	17% ▴	
· g. Er zijn geen belemmeringen	17%	16%	18%	17%	22%	19%	16% ▽	18%	20% ▴	6%	20%	11% ▽	15% ▽	16%	14%	24% ▴	23% ▴	24%	22% ▴	17%	
· h. Anders	8%	8% ▴	6% ▽	9%	11%	8%	8%	10% ▴	2%	6%	6%	8%	5% ▽	9%	8%	10% ▴	6%	8%	8%	10%	
· i. Weet niet	10%	11% ▴	9%	9%	8%	10%	7% ▽	12%	4%	6% ▽	8%	13% ▴	12%	10%	14%	9%	11%	10%	8%	7%	
70. Is het voor de personele bezetting in uw bedrijf belangrijk dat werknemers tot hun 65ste doorwerken? [N=5.506]																					
· 1 Ja	23%	23%	24%	28%	36% ▴	24%	21%	22%	25%	29% ▴	27%	25% ▴	6% ▽	31% ▴	27%	26% ▴	21%	21%	18% ▽	16% ▽	
· 2 Nee	65%	63%	65%	67% ▴	63%	64% ▽	63%	71% ▴	66%	58% ▽	58% ▽	61% ▽	82% ▴	59%	66%	62%	70%	72% ▴	71% ▴	71% ▴	
· 3 Weet niet	12%	14% ▴	13%	8% ▽	7%	13%	15% ▴	6% ▽	9%	12%	16% ▴	14% ▴	12%	10%	6% ▽	12%	9%	7% ▽	10%	14%	
71. Is het voor de personele bezetting in uw bedrijf belangrijk dat werknemers ook ná hun 65ste doorwerken? [N=5.503]																					
· 1 Ja	7%	7%	7%	6%	9%	7%	5% ▽	10% ▴	7%	8%	7%	8%	4% ▽	11% ▴	9%	6%	6%	8%	6%	8%	
· 2 Nee	80%	78% ▽	81%	84% ▴	85%	80%	78%	85% ▴	82%	77%	79%	78% ▽	86% ▴	77%	82%	79%	82%	84%	85% ▴	84%	
· 3 Weet niet	13%	14% ▴	12%	9% ▽	9%	13%	17% ▴	6% ▽	12%	14%	14%	10%	10%	12%	9%	15% ▴	12%	9%	9%	9% ▽	

	VESTIGINGSGROORTE (zelfgerapporteerd)										PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)										SECTOR									
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig										
72. Welke voorzieningen/maatregelen zijn er in uw bedrijf getroffen, zodat alle werknemers langer kunnen doorwerken? (meerdere antwoorden mogelijk) [N=5.518]	11%	5%▼	11%	23%▲	38%▲	51%▲	8%▼	11%	33%▲	9%	16%▲	20%▲	8%▼	5%▼	6%▼	59%▲	41%▲	10%	11%											
· a. Deelijd vroegre uitdaging (deeltijd-VUT)	6%	2%▼	3%▼	12%▲	24%▲	37%▲	4%▼	7%▲	13%▲	5%	11%▲	5%	4%▼	5%	3%▼	27%▲	3%	10%▲	5%											
· b. Oudere werknemers vrijstellen van onregelmatige en ploegdienst	16%	10%▼	16%	26%▲	39%▲	45%▲	13%▼	34%▲	8%	16%	13%▼	13%	13%▼	12%	21%	49%▲	31%▲	22%▲	16%											
· c. Kortere werkwake/ aanpassing werktijden op individuele basis	25%	14%▼	25%	47%▲	62%▲	73%▲	23%▼	21%▼	45%▲	27%	37%▲	36%▲	23%▼	11%▼	25%	20%▼	71%▲	37%▲	23%											
· d. Extra vrije dagen bij oudere werknemers	7%	4%▼	8%	12%▲	17%▲	25%▲	6%▼	18%▲	3%	7%	9%	6%▼	1%	5%	4%	8%	27%▲	19%▲	9%											
· e. Struïlen scholings- en/of cursusdeelname	4%	3%▼	4%	7%▲	14%▲	16%▲	4%▼	10%▲	2%	7%▲	2%▼	3%▼	3%	2%	3%	6%▲	12%▲	9%▲	6%▲											
· f. Taakbreiding/ taakrotatie	11%	7%▼	10%	22%▲	29%▲	37%▲	10%▼	8%▼	30%▲	6%	15%▲	10%	11%	3%▼	7%▼	27%▲	37%▲	16%▲	10%											
· g. Taakverlichting of aanpassing takenpakket	10%	5%▼	8%▼	22%▲	35%▲	45%▲	8%▼	6%▼	35%▲	2%	10%	5%	8%▼	4%▼	7%	15%	9%	53%▲	42%▲	16%▲										
· h. Loopbaan- en/ of functioneringsgesprekken	2%	1%▼	1%▼	4%▲	10%▲	15%▲	2%▼	3%	5%▲	1%	2%	3%	2%▼	1%▼	2%	18%▲	4%▲	3%	2%											
· i. Omscholen naar een andere baan/ functie	2%	1%▼	1%▼	2%	5%▲	14%▲	2%▼	4%▲	0,5%	2%	1%▼	2%	0,3%▼	3%	7%▲	2%	9%▲	3%	2%											
· j. Teruggang in salaris/ in functie (demotie)	8%	5%▼	7%	11%▲	22%▲	30%▲	7%▼	9%	14%▲	7%	13%▲	9%	6%▼	5%	9%	8%	31%▲	11%	7%											
· k. Aanpassing van de werplek	4%	2%▼	3%▼	6%▲	11%▲	25%▲	3%▼	4%	8%▲	4%	6%▲	2%▼	1%▼	4%	3%	21%▲	7%	6%▲	6%▲											
· l. Gezondheidsbeleid/ stimuleren van gezondheid ingevoerd	62%	74%▲	60%	38%▼	19%▼	11%▼	65%▲	65%	53%▼	67%	53%▼	47%▼	66%▲	79%▲	62%	65%▲	12%▼	32%▼	59%											
· m. Er zijn geen voorzieningen/ maatregelen getroffen	2,2	1,7▼	2,0▼	3,6▲	4,5▲	5,1▲	2,1▼	1,5▼	4,1▲	1,1	2,5	2,6	2,1	1,7▼	2,2	1,7	2,1	4,5▲	3,5▲	2,6										
73. Wat was binnen u bedrijf het ziekteverzuim in 2009, excl. zwangenschap- en bevallingsverlof? [N=3.706] [M]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										
- Minimum	35	35	25	35	17	32	35	20	22	25	35	32	35	32	35	25	33	15	17	22										
- Maximum																														
74. Alles bij elkaar genomen, hoe tevreden bent u over uw personeel wat betreft hun...																														
· a. Brede inzetbaarheid [N=5.296] [% in (zeer) sterke mate]	77%	80%▲	83%▲	73%▼	60%▼	46%▼	78%	82%▲	71%▼	83%	73%▼	78%	76%	80%	71%▼	75%	81%▲	95%▲	72%▼	78%										
· b. Betrokkenheid [N=5.296] [% in (zeer) sterke mate]	82%	83%	84%▲	79%▼	80%	81%▼	85%	91%▲	83%	74%▼	73%▼	82%	82%	72%▼	75%▼	90%▲	85%▲	82%	90%▲	92%▲										
· c. Flexibiliteit in werktijd [N=5.229] [% in (zeer) sterke mate]	70%	73%▲	70%	63%▼	56%▼	53%▼	70%	65%▼	89%▲	63%▼	56%▼	68%	82%▲	70%	72%	75%▲	60%	57%▼	72%	76%▲										
· d. Breedheid nieuwe dingen te leren [N=5.289] [% in (zeer) sterke mate]	69%	73%▲	70%	62%▼	62%	52%▼	69%	77%▲	66%	74%	62%▼	60%▼	67%▼	74%▲	66%	77%▲	59%	69%	73%▲	71%										
· e. Kwaliteit van hun geleverde werk [N=5.298] [% in (zeer) sterke mate]	80%	81%	84%▲	77%▼	80%	75%	79%	81%	82%	80%	78%	84%▲	75%▼	75%▼	78%	88%▲	83%▲	82%	81%	86%▲										
· f. Arbeidsproductiviteit [N=5.285] [% in (zeer) sterke mate]	73%	74%	76%	70%▼	71%	68%	72%▼	77%	78%▲	79%	66%▼	71%	70%▼	70%	75%	69%	76%▲	66%	82%▲	82%▲										
75. Nu volgen enkele vragen over verdelingen van uw personeel																														
· a2a. Percentage mannen [N=5.057] [M]	56	57	55	55	60	57	61▲	47▼	29▼	87▲	72▲	88▲	59▲	57	69▲	57	58	63	31▼	17▼										
· a2b. Percentage vrouwen [N=5.057] [M]	44	43	45	45	40	43	39▼	53▲	71▲	13▼	28▼	12▼	41▼	43	31▼	43	42	37	69▲	83▲										
· b2a. Percentage <25 jaar [N=5.047] [M]	14	13▼	18▲	15	11	10▼	15▲	16	7,3▼	18	9,6▼	16	17▲	28▲	12	8,0▼	11	6,3▼	7,2▼	13										
· b2b. Percentage 25-44 jaar [N=5.047] [M]	49	49	49	50	46	41▼	51▲	45▼	41▼	56	49	48	46▼	50	53	56▲	39▼	40▼	49	41▼										
· b2c. Percentage 45-54 jaar [N=5.047] [M]	23	23	22▼	24	30▲	32▲	22▼	22	33▲	19	29▲	22	22▼	17▼	25	30▲	20▼	36▲	31▲	25										
· b2d. Percentage 55 jaar of ouder [N=5.047] [M]	13	15▲	11▼	11▼	13	17	12▼	17▲	19▲	6,6▼	13	12	13	9,2▼	12	9,1▼	13	18	22▲	13										
· c2a. Percentage laaggeschoolden (maximaal LBO, MAVO, VMBO) [N=5.018] [M]	32	31	33	33	30	30	35▲	28▼	12▼	56▲	43▲	57▲	40▲	40▲	45▲	18▼	14▼	21	8,9▼	11▼										
· c2b. Percentage middelbaar geschoolden (maximaal MBO, HAVO, VWO) [N=5.018] [M]	44	47▲	44	40▼	38▼	37▼	45▲	44	38▼	36	44	36▼	50▲	51▲	45	54▲	41▼	41	21▼	48▲										
· c2c. Percentage hooggeschoolden (hoger onderwijs of universiteit) [N=5.018] [M]	24	22▼	23	28▲	32▲	33▲	20▼	28▲	50▲	7,9▼	14▼	7,1▼	9,9▼	8,1▼	10▼	28	45▲	38▲	70▲	41▲										
· d2. Percentage allochtone medewerkers [N=4.911] [M]	5,8	5,8	4,7▼	5,9	8,1	11▲	5,5▼	9,6▲	4,9	1,2	5,6	4,2▼	5,2	11▲	8,4▲	6,8	5,7	4,7	4,6	6,7										
· e2. Percentage deeltijders (<36 uur/week) [N=5.029] [M]	40	38▼	44▲	41	35	40	35▼	45▲	66▲	21▼	22▼	12▼	39	41	26▼	29▼	37▼	33	59▲	73▲										

	VESTIGINGSGROORTE (zelfgerapporteerd)					PROFIT OF NON-PROFIT (zelfgerapporteerd)			SECTOR												
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	Profit	Mixed	Non-profit	Landbouw	Industrie	Bouw	Handel	Horeca	Vervoer & communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Overheid	Onderwijs	Zorg	Overig	
76. Hoeveel flexibele werknemers waren er in uw bedrijf werkzaam op 1 januari 2010?																					
- a. Aantal personeel in tijdelijke dienst [N=5.342] [M]	5,0	1,4 [▽]	1,6 [▽]	4,4	9,7 [▲]	56 [▲]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7,4
- Minimum		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Maximum	3.000	500	90	340	230	3.000	600	3.000	40	290	150	950	2.500	2.800	750	1.000	1.500	3.000	1.500	600	600
- b. Aantal uitzendkrachten [N=5.342] [M]	1,2	0,43 [▽]	0,22	0,95	2,6	22 [▲]	1,1	1,2	0,46	2,4	0,79	0,54	0,38	2,0	5,7 [▲]	1,6	11 [▲]	0,82	0,77	1,1	1,1
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Maximum	2.500	200	60	200	150	2.500	200	500	60	395	200	300	800	700	2.500	1.300	500	300	300	200	200
- c. Aantal ZZP-ers en/ of freelancers [N=5.342] [M]	1,1	0,71	1,3	0,80	1,4	9,7 [▲]	1,8	1,5	0,88	1,8	1,6	0,17 [▽]	0,22	1,0	0,30	1,2	3,4	1,7	2,5	1,9	1,9
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Maximum	5.200	150	300	120	80	5.200	120	900	25	5.200	200	35	700	140	15	500	205	235	619	100	100
- d. Aantal overige flexibele werknemers [N=5.342] [M]	3,8	0,82 [▽]	0,91	2,4	4,4	22 [▲]	2,0	21 [▲]	0,67	0,74	0,36	1,9	3,6	2,2	1,9	2,1	1,6	1,5	21 [▲]	2,6	2,6
- Minimum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Maximum	3.000	150	50	500	220	2.500	1.200	500	3.000	25	90	100	1.200	300	605	100	875	2.500	1.500	3.000	282
77. Wat is het totaal aantal werknemers van deze totale organisatie in Nederland? (Alleen de subgroep: "Vestiging is onderdeel van grotere organisatie") [N=1.052] [M]	2.016	895	682	2.133	4.966 [▲]	5.547 [▲]	2.010	774	347	793	4.095	2.329	376	1.886	6.767 [▲]	1.299	17.355 [▲]	735	1.315	537	537
- Minimum	2	2	5	10	50	100	2	2	2	2	3	2	4	2	8	2	5	8	3	3	3
- Maximum	600.000	22.500	28.000	150.000	500.000	600.000	90.000	600.000	4.500	90.000	150.000	600.000	50.000	65.000	60.000	100.000	450.000	12.000	35.000	12.500	12.500
79. Mogen wij u in de toekomst benaderen voor eventueel vervolgonderzoek op het gebied van arbeid en organisatie? [N=5.467] [% ja]	36%	34% [▽]	35%	39% [▲]	44% [▲]	45% [▲]	35%	37%	28%	37%	32%	31% [▽]	41% [▲]	36%	36%	43% [▲]	43%	30%	42% [▲]	29% [▽]	29% [▽]
81. Wilt u erop gestandaard worden dat de VEA 2010 brochure beschikbaar is voor download op de TNO website? [N=5.441] [% ja]	54%	50% [▼]	55%	62% [▲]	71% [▲]	72% [▲]	54%	57%	35% [▼]	55%	60% [▲]	48% [▽]	56%	52%	54%	61% [▲]	59%	59%	54%	50%	50%

Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson Chi-kwadraat test (horizontale vergelijkingen). Gemiddelden zijn getoetst met de t-test (horizontale vergelijkingen). Het contrast is telkens: 'subgroep' vs 'overige cases'. ▲ (en ▼); $p < 0,05$; significant hoge (lage) percentages en/of gemiddelden, en Cohen's d effectgrootte is ten minste 0,20. Open driehoekjes ▲: significant, maar Cohen's d effectgrootte is kleiner dan 0,20. Cohen (1977). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*, NY: Academic Press.

5 Meerjarentabel WEA2008 – WEA2010

Toelichting. Alle items in de WEA2008 zijn inhoudelijk vergeleken met alle items in de WEA2010 (zie Bijlage A en Figuur 2 in §2.3). Als een item in beide jaren (vrijwel) hetzelfde is geformuleerd (zowel de vraag als de antwoordmogelijkheden), dan zijn de gegevens van dat item in een nieuw bestand onder dezelfde noemer gebracht. De gegevens van de WEA2008 en de WEA2010 zijn in het meerjaren ‘combi’-bestand ‘onder elkaar’ gezet, met dezelfde SPSS-variabelenaam. In enkele gevallen kon dat alleen na een hercodering, bijvoorbeeld als er in 2010 een antwoordmogelijkheid was bijgekomen. In andere gevallen kon dat alleen na het samenvoegen van gegevens. Bijvoorbeeld het aantal werknemers van 25 tot en met 44 jaar (één van de categorieën in 2010) kon ook in 2008 worden afgeleid door in 2008 de aantallen in de categorieën 25-34 jaar en 35-44 jaar bij elkaar op te tellen. En in sommige gevallen kon dit met enige reserve, bijvoorbeeld door een verandering in ‘context’. In dat geval wordt dat in Tabel 10 weergegeven als een ‘mogelijk methodologische trendbreuk’. In het ‘combi’-bestand zijn de ‘missings’ in elk jaar op exact gelijke wijze ‘afgehandeld’. Als in 2008 bij een bepaalde vraag ‘weet niet’ als ‘missing’ wordt beschouwd, dan geldt dit ook voor de gegevens in 2010. En andersom, als een ‘weet niet’ als inhoudelijk relevant wordt bevonden en niet ‘missing’ in 2008, dan is dat item (bijvoorbeeld of men weet of er een RI&E is) ook in 2010 niet ‘missing’. Ook de inconsistenties tussen de metingen voor wat betreft ‘routing’ moeten en zijn ‘ongedaan’ gemaakt. Als in 2008 een bepaald item alleen aan bedrijven met 10 of méér werknemers werd gevraagd, dan is die ‘routing’ doorgevoerd naar 2010, en is die vraag zowel in 2008 als in 2010 ‘missing’ voor de bedrijven met minder dan 10 werknemers. Het doorvoeren van dergelijke routings van de 2008- naar de 2010-gegevens geldt overigens alléén voor het ‘combi’-bestand respectievelijk de ‘combi’-Tabel 10.

Er is in 2008 een steekproef van bedrijven uit het LISA steekproefkader getrokken, en dit is herhaald in 2010. Er is met andere woorden *geen* sprake van ‘longitudinaal’ onderzoek waarbij dezelfde bedrijven in de tijd zouden worden gevolgd. Het hier gevolgde design, herhaalde metingen maar telkens bij een nieuwe groep bedrijven of respondenten wordt soms ‘serieel cross-sectioneel’ genoemd. In dit design is de meting in 2010 ‘onafhankelijk’ van de meting in 2008, en kunnen de verschillen tussen beide metingen statistisch worden getoetst met de standaard *Pearson Chi-kwadraat* test in het geval van percentages en met de standaard *t*-test in het geval van gemiddelden (de zogenaamde *groepsgebonden t*-test, en niet de gepaarde *t*-test die zou worden gebruikt in ‘longitudinaal’ onderzoek).

De symbolen ‘▲’, ‘▼’, ‘△’ en ‘▽’ hebben in Tabel 10 vrijwel dezelfde betekenis als in Tabel 9, alleen is hier gekozen voor een andere ‘grens’ tussen gesloten (▲) en open (△) driehoekjes, namelijk Cohen’s *d* effectgrootte = 0,10 (in plaats van 0,20 zoals in Tabel 9). De reden hiervoor is dat we ook relatief kleine ontwikkelingen in de tijd rele-

vant achten. In het kort, alle verschillen die in Tabel 10 worden aangeduid met een driehoekje naar beneden of naar boven zijn statistisch significant ($p < 0,05$), waarbij een gesloten driehoekje staat voor relatief grote verschillen tussen 2008 en 2010 (Cohen's $d \geq 0,10$), en een open driehoekje voor relatief kleine verschillen tussen 2008 en 2010 (Cohen's $d < 0,10$).

TABEL 10

Meerjarentabel WEA2008 – WEA2010

	TOTAAL	JAAR	
		2008	2010
N:	10.905	5.387	5.518
%:		49%	51%
MODULE 0. DATAVERZAMELINGSKENMERKEN			
Sector (hoofdgroepen) [N=10.905]			
· 1 Landbouw, bosbouw & visserij	1,1%	1,4% Δ	0,8% ∇
· 2 Industrie	7,4%	7,5%	7,4%
· 3 Bouwnijverheid	8,0%	8,1%	7,9%
· 4 Handel	30,5%	30,9%	30,1%
· 5 Horeca	7,6%	7,6%	7,5%
· 6 Vervoer & communicatie	4,5%	4,6%	4,4%
· 7 Financiële instellingen	2,7%	2,9%	2,5%
· 8 Zakelijke dienstverlening	18,1%	17,6%	18,5%
· 9 Overheid	0,7%	0,8%	0,7%
· 10 Onderwijs	3,8%	3,6%	4,0%
· 11 Gezondheids- & welzijnzorg	9,1%	8,5% ∇	9,7% Δ
· 12 Overige dienstverlening	6,5%	6,6%	6,4%
Sector (subgroepen) [N=10.905]			
· 1.1 Landbouw, bosbouw en visserij	1,1%	1,4% Δ	0,8% ∇
· 2.1 Aardolie- en chemische industrie	0,2%	0,2%	0,2%
· 2.2 Voedings- en genotmiddelenindustrie	0,9%	1,0%	0,9%
· 2.3 Textiel- en leerindustrie	0,3%	0,3%	0,3%
· 2.4 Uitgeverijen	1,0%	1,0%	1,0%
· 2.5 Metaal(producten) en machine-industrie	2,0%	2,0%	2,0%
· 2.6 Elektronische industrie	0,5%	0,6% Δ	0,3% ∇
· 2.7 Ander type industrie	2,4%	2,3%	2,6%
· 3.1 Bouwbedrijven	3,6%	4,1% Δ	3,1% ∇
· 3.2 Bouwinstallatiebedrijven	1,7%	1,7%	1,7%
· 3.3 Afwerking van gebouwen	2,7%	2,3% ∇	3,1% Δ
· 4.1 Autohandel en -reparatie	4,1%	4,1%	4,1%
· 4.2 Groothandel	8,7%	8,8%	8,5%
· 4.3 Warenhuizen en supermarkten	1,3%	1,3%	1,3%
· 4.4 Detailhandel overig	16,4%	16,6%	16,2%
· 5.1 Logiesverstrekking	1,0%	1,0%	1,0%
· 5.2 Maaltijden- en drankenverstrekking	6,6%	6,7%	6,5%
· 6.1 Vervoer over de weg	1,9%	1,9%	1,8%
· 6.2 Dienstverlening voor het vervoer	1,4%	1,4%	1,3%

	TOTAAL	JAAR	
		2008	2010
· 6.3 Post en telecommunicatie	0,6%	0,6%	0,6%
· 6.4 Ander type vervoer en communicatie	0,7%	0,7%	0,7%
· 7.1 Banken en verzekeraars	1,3%	1,4%	1,2%
· 7.2 Overige financiële instellingen	1,4%	1,5%	1,3%
· 8.1 Verhuur (on)roerende goederen	2,3%	2,4%	2,2%
· 8.2 Computerservice en informatietechnologie	2,2%	2,1%	2,2%
· 8.3 Juridische en economische dienstverlening	5,4%	5,4%	5,5%
· 8.4 Architecten- en ingenieursbureaus	1,9%	1,9%	2,0%
· 8.5 Uitzendwezen	1,7%	1,7%	1,7%
· 8.6 Ander type zakelijke dienstverlening	4,5%	4,0% ▽	5,0% △
· 9.1 Openbaar bestuur	0,4%	0,5%	0,4%
· 9.2 Defensie/ justitie/ politie/ brandweer	0,3%	0,3%	0,3%
· 10.1 Basis- en speciaal onderwijs	2,1%	2,1%	2,1%
· 10.2 Voortgezet onderwijs	0,5%	0,6%	0,5%
· 10.3 Hoger onderwijs	0,1%	0,1%	0,1%
· 10.4 Ander type onderwijs	1,0%	0,8% ▽	1,2% △
· 11.1 Ziekenhuizen	0,1%	0,1%	0,2%
· 11.2 Ander type gezondheidszorg	4,7%	4,3% ▽	5,1% △
· 11.3 Verpleeg- en verzorgingshuizen	0,4%	0,4%	0,4%
· 11.4 Ander type welzijnszorg	3,9%	3,7%	4,0%
· 12.1 Cultuur, sport en recreatie	3,0%	3,0%	3,0%
· 12.2 Ander type cultuur en overige dienstverlening	3,5%	3,6%	3,4%
Provincie [N=10.905]			
· 1 Groningen	3,1%	2,7% ▽	3,5% △
· 2 Friesland	3,9%	3,6%	4,2%
· 3 Drenthe	3,2%	3,7% △	2,8% ▽
· 4 Overijssel	7,2%	6,4% ▽	8,0% △
· 5 Gelderland	11,5%	11,8%	11,1%
· 6 Utrecht	7,8%	8,6% △	7,1% ▽
· 7 Noord-Holland	17,3%	17,3%	17,3%
· 8 Zuid-Holland	19,3%	20,0%	18,7%
· 9 Zeeland	2,1%	2,1%	2,1%
· 10 Noord-Brabant	15,5%	15,3%	15,8%
· 11 Limburg	6,7%	6,7%	6,7%
· 12 Flevoland	2,3%	1,8% ▽	2,8% △
Methode van afname [N=10.905]			
· 1 Internet	81,3%	78,3% ▼	84,3% ▲
· 2 Schriftelijk	18,7%	21,7% ▲	15,7% ▼

MODULE 1. BEDRIJFSKENMERKEN

1. Functie van respondent in dit bedrijf [N=10.892]			
· 1 Directeur / eigenaar	69,4%	71,0% △	67,9% ▽
· 2 Hoofd / medewerker P&O / HRM	8,4%	7,5% ▽	9,4% △
· 3 Bedrijfsleider / vestigingsmanager	12,7%	12,5%	12,8%
· 4 Anders	9,5%	9,0%	9,9%

	TOTAAL	JAAR	
		2008	2010
2. 'Structuur' van dit bedrijf [N=10.899]			
· 1 Zelfstandig	71,7%	72,0%	71,5%
· 2 Hoofdkantoor Nederlands bedrijf met meerdere vestigingen	5,2%	5,2%	5,3%
· 3 Hoofdkantoor buitenlands bedrijf met meerdere vestigingen	0,4%	0,4%	0,4%
· 4 Vestiging Nederlands bedrijf	14,5%	14,5%	14,4%
· 5 Vestiging buitenlands bedrijf	2,3%	2,3%	2,3%
· 6 Anders	5,8%	5,5%	6,1%
3. Bedrijf vooral een 'profit'- of 'non-profit'-karakter? [N=10.881]			
· 1 Vooral profit-karakter	80,9%	82,3% Δ	79,5% ∇
· 2 Zowel profit- als non-profit karakter	8,7%	7,2% $\blacktriangledown$	10,1% $\blacktriangle$
· 3 Vooral non-profit karakter	10,5%	10,5%	10,4%
5. In (ongeveer) welk jaar is bedrijf opgericht [N=10.151] [M]	1.982,7	1.981,7 ∇	1.983,7 Δ
- Minimum	1.400	1.700	1.400
- Maximum	2.010	2.008	2.010
6a. Vestigingsgrootte (totale aantal werknemers, zelfgerapporteerd) [N=10.466]			
· 1 2-4	54,2%	54,5%	53,9%
· 2 5-9	21,1%	20,7%	21,5%
· 3 10-49	19,8%	19,8%	19,8%
· 4 50-99	2,6%	2,7%	2,6%
· 5 100+	2,2%	2,2%	2,2%
- Gemiddelde	21,8	21,5	22,1
6b. Totale aantal FTE's [N=9.588] [M]	17,8	17,6	17,9
- Minimum	0	0	0
- Maximum	9.500	7.788	9.500

MODULE 2. ARBEIDSSOMSTANDIGHEDEN

7. Wat zijn de belangrijkste arbeidsrisico's in uw bedrijf? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=10.903]			
· a. Werkdruk	44,9%	46,3% Δ	43,5% ∇
· b. Emotioneel zwaar werk	9,3%	9,2%	9,3%
· c. Agressie en geweld	6,6%	6,3%	6,9%
· d. Lichamelijke belasting	35,9%	36,4%	35,4%
· e. Beeldschermwerk	25,9%	24,8% ∇	27,0% Δ
· f. Langdurig in dezelfde (ongemakkelijke) houding werken	12,7%	12,8%	12,7%
· g. Lawaai	11,4%	12,0%	10,8%
· h. Knel-/plet-/snijgevaar	5,4%	5,5%	5,3%
· i. Valgevaar	6,7%	6,7%	6,6%
· j. Aanrijdgevaar	4,8%	4,5%	5,2%
· k. Gevaarlijke stoffen	3,9%	4,3% Δ	3,5% ∇
· l. Straling	0,8%	1,0% Δ	0,6% ∇
· m. Onregelmatige werktijden [Alleen 2010!]	5,2%	--	10,3%
· n. Repeterend werk [Alleen 2010!]	2,7%	--	5,4%
· o. Andere arbeidsrisico's [Mogelijke methodetrendbreuk '08/'10]	4,6%	4,5%	4,6%
· p. Geen arbeidsrisico's [Mogelijke methodetrendbreuk '08/'10]	17,3%	18,3% Δ	16,3% ∇
· q. Weet niet [Mogelijke methodetrendbreuk '08/'10]	3,1%	2,3% ∇	3,9% Δ
10. Heeft uw bedrijf een RI&E? [N=10.880]			
· 1 Ja	49,0%	49,2%	48,8%
· 2 Nee	41,1%	41,2%	41,0%
· 3 Weet niet	10,0%	9,6%	10,3%

	TOTAAL	JAAR	
		2008	2010
11. Heeft uw bedrijf naar aanleiding van de RI&E een plan van aanpak gemaakt? [N=5.314]			
· 1 Ja	77,6%	74,2%▼	81,0%▲
· 2 Nee	16,5%	18,2%△	14,8%▽
· 3 Weet niet	5,9%	7,6%▲	4,1%▼
14. In hoeverre bent u tevreden of ontevreden met de volgende diensten van uw aanbieder van arbdiensten?			
· a. Advisering over uw RI&E [N=4.652] [% (heel) tevreden]	60,8%	59,7%	62,0%
· b. Toetsing van uw RI&E [N=4.373] [% (heel) tevreden]	59,1%	57,3%▽	60,9%△
· c. Begeleiding van zieke werknemers bij terugkeer naar werk [N=5.744] [% (heel) tevreden]	61,9%	60,9%	62,8%
· d. Uitvoeren van PAGO [N=3.118] [% (heel) tevreden]	54,6%	51,7%▼	57,5%▲
· e. Uitvoeren van aanstellingskeuring(en) [N=2.127] [% (heel) tevreden]	52,2%	49,5%▼	54,8%▲
15. Bent u op de hoogte van de onderstaande wijzigingen in de Arbowet- en regelgeving?			
· a. Deskundigetoets RI&E voor bedrijven met minder dan 25 werknemers is niet meer altijd nodig [N=10.822] [% ja]	50,1%	46,8%▼	53,2%▲
· b. De wettelijke verplichting tot het aanbieden van een arbo-spreekuur is vervallen [N=10.791] [% ja]	39,0%	36,5%▽	41,4%△
· c. Werkgevers zijn verplicht om beleid te voeren tegen werkdruk, agressie en geweld, en intimidatie [N=10.806] [% ja]	64,6%	62,6%▽	66,5%△
16. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de Arbowet?			
a. Ons bedrijf is over de wijzigingen in de Arbowet van de afgelopen jaren goed geïnformeerd [N=10.791]			
· 1 (Helemaal) oneens	28,3%	27,5%	29,0%
· 2 Neutraal	40,4%	39,6%	41,3%
· 3 (Helemaal) eens	31,3%	32,9%△	29,7%▽
b. De wijzigingen in de Arbowet hebben in de afgelopen jaren tot wijzigingen geleid in het bedrijfsbeleid [N=10.765]			
· 1 (Helemaal) oneens	38,8%	40,4%△	37,2%▽
· 2 Neutraal	37,2%	36,0%▽	38,4%△
· 3 (Helemaal) eens	24,0%	23,6%	24,3%
c. De Arbowet- en regelgeving is binnen ons bedrijf goed uitvoerbaar [N=10.753]			
· 1 (Helemaal) oneens	13,4%	13,5%	13,3%
· 2 Neutraal	39,3%	38,3%	40,2%
· 3 (Helemaal) eens	47,3%	48,1%	46,5%
d. In ons bedrijf vindt overleg plaats met werknemers over arbo en verzuim [N=10.778]			
· 1 (Helemaal) oneens	19,7%	20,6%△	18,8%▽
· 2 Neutraal	27,5%	27,1%	27,8%
· 3 (Helemaal) eens	52,8%	52,2%	53,4%
e. De administratie rond de Arbowet kost veel tijd [N=10.747]			
· 1 (Helemaal) oneens	18,7%	18,4%	19,0%
· 2 Neutraal	47,5%	46,2%▽	48,7%△
· 3 (Helemaal) eens	33,8%	35,4%△	32,3%▽

	TOTAAL	JAAR	
		2008	2010
f. De Arboret- en regelgeving is onduidelijk [N=10.752]			
· 1 (Helemaal) oneens	14,9%	13,4%▽	16,3%△
· 2 Neutraal	54,2%	52,1%▽	56,2%△
· 3 (Helemaal) eens	31,0%	34,5%▲	27,6%▼
g. Het aantal wettelijke verplichtingen in de Arboret is groot [N=10.763]			
· 1 (Helemaal) oneens	4,5%	4,3%	4,6%
· 2 Neutraal	42,5%	40,0%▽	44,9%△
· 3 (Helemaal) eens	53,1%	55,7%▲	50,5%▼
h. Ons bedrijf ervaart regelmatig obstakels om te voldoen aan de Arboret- en regelgeving [N=10.744]			
· 1 (Helemaal) oneens	29,5%	29,4%	29,5%
· 2 Neutraal	49,9%	48,1%▽	51,5%△
· 3 (Helemaal) eens	20,7%	22,4%△	18,9%▽
23. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?			
a. Brancheafspraken in CAO's of arbocatologi leiden tot veranderingen die werknemers echt merken [N=10.752]			
· 1 (Helemaal) oneens	16,3%	16,9%	15,6%
· 2 Neutraal	60,2%	59,2%▽	61,2%△
· 3 (Helemaal) eens	23,6%	23,9%	23,2%
b. Werkgevers kunnen zelf het ziekteverzuim beperken [N=10.794]			
· 1 (Helemaal) oneens	7,5%	7,7%	7,4%
· 2 Neutraal	26,0%	26,0%	26,1%
· 3 (Helemaal) eens	66,4%	66,3%	66,5%
c. Door de Arboret- en regelgeving wordt in ons bedrijf extra aandacht aan arbeidsomstandigheden besteed [N=10.769]			
· 1 (Helemaal) oneens	20,3%	21,5%△	19,3%▽
· 2 Neutraal	45,8%	46,0%	45,6%
· 3 (Helemaal) eens	33,9%	32,6%▽	35,1%△
d. De werknemers zijn alles bij elkaar tevreden over het arbo- en verzuimbeleid binnen ons bedrijf [N=10.783]			
· 1 (Helemaal) oneens	2,9%	3,1%	2,7%
· 2 Neutraal	39,6%	38,7%	40,4%
· 3 (Helemaal) eens	57,5%	58,2%	56,9%
e. In ons bedrijf wordt een medewerker met een ongezonde leefstijl en werkstijl daarop aangesproken [alleen ≥ 10 werknemers] [Mogelijke methodetrendbreuk '08/'10] [N=2.821]			
· 1 (Helemaal) oneens	20,3%	21,9%	19,0%
· 2 Neutraal	32,0%	28,3%▼	34,9%▲
· 3 (Helemaal) eens	47,8%	49,8%	46,1%
f. In ons bedrijf treffen we maatregelen zodat werknemers langer kunnen doorwerken [alleen ≥ 10 werknemers] [Mogelijke methodetrendbreuk '08/'10] [N=2.821]			
· 1 (Helemaal) oneens	16,5%	16,3%	16,7%
· 2 Neutraal	43,5%	41,2%▽	45,4%△
· 3 (Helemaal) eens	39,9%	42,5%△	37,9%▽

	TOTAAL	JAAR	
		2008	2010
24. Stelt uw verzekeraar uw bedrijf (extra) premiekorting in het vooruitzicht bij het aantoonbaar verbeteren van arbeidsomstandigheden en verzuim? [N=10.860]			
· 1 Ja, zorgverzekeraar	3,9%	4,5%△	3,4%▽
· 2 Ja, verzuimverzekeraar	4,6%	4,2%	5,0%
· 3 Ja, beide	2,4%	2,5%	2,3%
· 4 Nee	41,0%	40,3%	41,7%
· 5 Weet niet	48,1%	48,5%	47,7%
29. Heeft uw bedrijf één of meer van deze regelingen gebruikt bij het in dienst nemen van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte medewerkers? [Mogelijke methodetrendbreuk '08/'10] [N=7.004]			
· 1 Ja (al dan niet doorslaggevend)	23,1%	21,1%▽	24,8%△
· 2 Nee	70,7%	72,2%△	69,5%▽
· 3 Weet niet	6,2%	6,7%	5,7%
MODULE 3. ARBEIDSVERHOUDINGEN EN ARBEIDSVOORWAARDEN			
31. Is er in uw bedrijf een OR of PVT? [alleen ≥ 10 werknemers] [N=2.510]			
· 1 Ja, een ondernemingsraad of medezeggenschapsraad (OR of MR)	35,3%	32,8%▼	37,9%▲
· 2 Ja, een personeelsvertegenwoordiging (PVT)	10,2%	9,7%	10,7%
· 3 Nee	53,6%	56,5%▲	50,5%▼
· 4 Weet niet	0,9%	0,9%	0,9%
32. Hoe tevreden of ontevreden bent u over het functioneren van de OR, MR of PVT? (1=zeer ontevreden - 10=zeer tevreden) [alleen ≥ 10 werknemers] [N=1.142] [M]	6,55	6,51	6,59
35. Valt uw bedrijf onder een CAO? [N=10.857]			
· 1 Ja, ondernemings-CAO	6,9%	6,6%	7,2%
· 2 Ja, bedrijfstak-CAO	44,7%	46,4%△	43,0%▽
· 3 Ja, arbeidsvoorwaardenregeling overheidspersoneel	2,3%	2,2%	2,4%
· 4 Ja, andere CAO-vorm	5,2%	4,9%	5,4%
· 5 Nee, maar volgt een bepaalde CAO geheel	2,8%	2,7%	2,9%
· 6 Nee, maar volgt een bepaalde CAO gedeeltelijk	4,9%	4,3%▽	5,5%△
· 7 Nee, valt niet onder een CAO	27,5%	26,9%	28,0%
· 8 Weet niet	5,7%	6,0%	5,4%
36. Hoe tevreden of ontevreden bent u met de CAO of arbeidsvoorwaardenregeling? (1=zeer ontevreden - 10=zeer tevreden) [N=4.997] [M]	6,56	6,46▼	6,69▲
39. Is er in uw bedrijf werkoverleg met medewerkers [N=10.870] [% ja]	94,6%	94,6%	94,5%
40. Is er in uw bedrijf een klachtenregeling voor het personeel? [N=10.823]			
· 1 Ja	36,6%	34,6%▽	38,6%△
· 2 Nee	58,8%	60,1%△	57,4%▽
· 3 Weet niet	4,6%	5,3%△	4,0%▽

	TOTAAL	JAAR	
		2008	2010
41. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe tevreden of ontevreden u bent over de wijze waarop de volgende arbeidsvoorwaarden in uw organisatie geregeld zijn? (geredeneerd vanuit het belang van uw bedrijf)			
· a. Salarissystematiek (1=zeer ontevreden - 10=zeer tevreden) [N=8.887] [M]	7,18	7,17	7,19
· b. Resultaatgerichte beloning/ prestatiebeloning [N=6.542] [M]	6,60	6,61	6,58
· c. Pensioenregeling [N=8.606] [M]	7,09	7,09	7,08
· d. Reiskostenvergoeding [N=7.897] [M]	7,14	7,13	7,14
· e. Mogelijkheden om zelf arbeidsvoorwaarden samen te stellen [N=5.983] [M]	6,39	6,41	6,37
· f. Functionerings- en/of beoordelingsgesprekken [N=8.368] [M]	6,94	6,90▽	6,98△
· g. Promotie- en loopbaanmogelijkheden [N=7.130] [M]	6,47	6,45	6,48
· h. Scholings- en opleidingsmogelijkheden [N=8.613] [M]	7,16	7,20△	7,13▽
· i. Mogelijkheden om in deeltijd te werken [N=8.324] [M]	7,38	7,39	7,37
· j. Flexibele werktijden [N=8.078] [M]	7,18	7,19	7,17
· k. Thuiswerkregeling [N=4.915] [M]	5,82	5,79	5,86
· l. Verlof- en vakantiemogelijkheden [N=9.685] [M]	7,60	7,58	7,61
· m. Overlegmogelijkheden [N=9.579] [M]	7,86	7,88	7,84
42. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe belangrijk of onbelangrijk u de volgende onderwerpen vindt voor uw bedrijf?			
· a. Het bestaan van vakbonden (1=zeer onbelangrijk - 10=zeer belangrijk) [N=8.476] [M]	5,05	4,94▽	5,18△
· b. Het bestaan van PVT's [N=7.016] [M]	5,12	4,99▼	5,26▲
· c. Het bestaan van CAO's [N=9.135] [M]	6,40	6,29▽	6,50△
· d. Het bestaan van werkgeversorganisaties [N=8.512] [M]	6,17	5,98▼	6,36▲
43. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe tevreden of ontevreden u bent over de behartiging van werknemersbelangen door de onderstaande personen of partijen? (geredeneerd vanuit het belang van uw bedrijf)			
· a. Personeelszaken (1=zeer ontevreden - 10=zeer tevreden) [alleen ≥ 10 werknemers] [N=2.136] [M]	7,24	7,16▼	7,32▲
· b. Direct leidinggevenden van medewerkers [alleen ≥ 10 werknemers] [N=2.439] [M]	7,29	7,27	7,30
· c. OR, MR of PVT [alleen ≥ 10 werknemers] [N=1.476] [M]	6,60	6,50▼	6,69▲
· d. De vakbond [alleen ≥ 10 werknemers] [N=1.478] [M]	5,75	5,75	5,75
44. In hoeverre is er veel of weinig ruimte in uw situatie voor individueel maatwerk over de volgende onderwerpen?			
· a. Salaris van medewerkers [N=10.088] [% (heel) veel ruimte]	37,9%	39,8%△	36,0%▽
· b. Werktijden van medewerkers [N=10.236] [% (heel) veel ruimte]	51,7%	52,9%△	50,5%▽
· c. Werkprestaties van medewerkers [N=10.020] [% (heel) veel ruimte]	54,1%	55,4%△	52,7%▽
· d. Ontwikkeling/ opleiding van medewerkers [N=10.002] [% (heel) veel ruimte]	58,5%	59,7%△	57,2%▽
· e. Flexibele inzet van medewerkers [N=10.122] [% (heel) veel ruimte]	59,6%	60,2%	59,0%
45. In welke mate gebruiken leidinggevenden de bestaande ruimte voor individueel maatwerk bij onderstaande onderwerpen op het gebied van arbeidsverhoudingen?			
· a. Salaris van medewerkers [N=7.987] [% in (zeer) sterke mate]	28,7%	29,0%	28,4%
· b. Werktijden van medewerkers [N=8.538] [% in (zeer) sterke mate]	39,2%	39,3%	39,0%
· c. Werkprestaties van medewerkers [N=8.650] [% in (zeer) sterke mate]	41,4%	41,1%	41,8%
· d. Ontwikkeling/ opleiding van medewerkers [N=8.628] [% in (zeer) sterke mate]	41,3%	42,3%	40,3%
· e. Flexibele inzet van medewerkers [N=8.646] [% in (zeer) sterke mate]	44,4%	44,4%	44,3%

	TOTAAL	JAAR	
		2008	2010
MODULE 4. BEDRIJFSBELEID			
52. Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over het beleid van uw bedrijf?			
· a. Ons bedrijf reageert meteen op ontwikkelingen die op haar afkomen [alleen ≥ 10 werknemers] [N=2.846] [% (helemaal) eens]	61,9%	64,7%▲	59,6%▼
· b. Ons bedrijf haalt bewust nieuwe kennis van buiten naar binnen [alleen ≥ 10 werknemers] [N=2.845] [% (helemaal) eens]	62,2%	64,7%△	60,2%▽
· c. Ons bedrijf werkt samen met derden en/of participeert in netwerken [alleen ≥ 10 werknemers] [N=2.841] [% (helemaal) eens]	67,0%	70,4%▲	64,2%▼
· d. Ons bedrijf maakt steeds nieuwe combinaties tussen verschillende manieren van het organiseren van het werkproces [alleen ≥ 10 werknemers] [N=2.837] [% (helemaal) eens]	36,3%	39,8%▲	33,5%▼
· e. In ons bedrijf worden de talenten van medewerkers zo goed mogelijk (optimaal) benut [alleen ≥ 10 werknemers] [N=2.844] [% (helemaal) eens]	70,5%	70,9%	70,3%
· f. In ons bedrijf worden de werkprocessen regelmatig vernieuwd [alleen ≥ 10 werknemers] [N=2.845] [% (helemaal) eens]	47,5%	49,3%	46,0%
· g. In ons bedrijf wordt regelmatig naar nieuwe markten/ klanten gezocht [alleen ≥ 10 werknemers] [N=2.844] [% (helemaal) eens]	65,2%	65,5%	65,0%
· h. In ons bedrijf worden de bestaande producten/ diensten regelmatig verbeterd en/of verfijnd [alleen ≥ 10 werknemers] [N=2.845] [% (helemaal) eens]	74,9%	77,4%▲	72,8%▼
56. Past uw bedrijf in sterke of geringe mate de volgende vormen van flexibilisering van de arbeid toe?			
· a. Brede inzetbaarheid van personeel [N=10.222] [% in (zeer) sterke mate]	45,8%	45,3%	46,3%
· b. Flexibele werktijden [N=10.367] [% in (zeer) sterke mate]	34,4%	35,1%	33,8%
· c. Flexibele contracten [N=9.911] [% in (zeer) sterke mate]	21,6%	21,8%	21,5%
· d. Zelf roosteren [N=10.290] [% in (zeer) sterke mate]	17,8%	18,0%	17,5%
MODULE 5. PERSONEEL			
64. Ongeveer hoeveel procent van het totale personeel vindt u wat betreft kwalificatie en ervaring momenteel voldoende toegerust voor hun werk? [N=9.300] [M]	85,8	85,4▽	86,2△
- Minimum	0	0	0
- Maximum	100	100	100
66. Is het inzetten van 'kwetsbare groepen' expliciet onderdeel van de missie van uw bedrijf? [N=10.833]			
· 1 Ja	5,0%	4,4%▽	5,5%△
· 2 Nee	87,9%	88,3%	87,5%
· 3 Weet niet	7,1%	7,3%	7,0%
68. [Zo ja] ongeveer hoeveel werknemers in uw bedrijf zijn afkomstig uit 'kwetsbare groepen'? [Mogelijke methodetrendbreuk '08/'10] [N=1.730] [M]	3,55	3,05	4,15
- Minimum	0	0	0
- Maximum	1.980	1.400	1.980

	TOTAAL	JAAR	
		2008	2010
69. Welke belemmeringen zijn er voor uw bedrijf om (meer) personen uit kwetsbare groepen in dienst te nemen? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=10.905]			
· a. De verwachte kosten van begeleiding	11,8%	12,3%	11,2%
· b. Financiële risico's door productiviteitsverlies	10,0%	10,5%	9,6%
· c. De verwachte organisatorische rompslomp	14,7%	15,8△	13,7▽
· d. Het werk in ons bedrijf leent zich er niet voor	52,9%	52,9%	52,9%
· e. Onbekendheid met waar 'kwetsbare' werkzoekenden kunnen worden gevonden	4,1%	4,3%	3,9%
· f. 'Kwetsbare' werkzoekenden solliciteren niet bij ons bedrijf	12,7%	13,2%	12,1%
· g. Er zijn geen belemmeringen	18,2%	19,7△	16,8▽
· h. Anders	8,0%	8,1%	7,9%
· i. Weet niet	8,5%	6,8▼	10,1▲
70. Is het voor de personele bezetting in uw bedrijf belangrijk dat werknemers tot hun 65ste doorwerken? [N=10.840]			
· 1 Ja	22,7%	22,3%	23,1%
· 2 Nee	64,7%	64,9%	64,5%
· 3 Weet niet	12,6%	12,8%	12,3%
71. Is het voor de personele bezetting in uw bedrijf belangrijk dat werknemers ook ná hun 65ste doorwerken? [N=10.834]			
· 1 Ja	7,4%	7,5%	7,3%
· 2 Nee	80,0%	79,9%	80,2%
· 3 Weet niet	12,5%	12,5%	12,6%
73. Wat was binnen uw bedrijf het ziekteverzuim in het vorige kalenderjaar, exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof [N=8.701] [M]	2,50	2,69△	2,24▽
- Minimum	0	0	0
- Maximum	35	35	35
75. Nu volgen enkele vragen over verdelingen van uw personeel			
· a2a. Percentage mannen [N=10.102] [M]	55,1	54,1▽	56,2△
· a2b. Percentage vrouwen [N=10.102] [M]	44,9	45,9△	43,9▽
· b2a. Percentage <25 jaar [N=10.104] [M]	14,9	15,4△	14,4▽
· b2b. Percentage 25-44 jaar [N=10.104] [M]	49,9	50,8△	49,1▽
· b2c. Percentage 45-54 jaar [N=10.104] [M]	22,5	21,7▽	23,3△
· b2d. Percentage 55 jaar of ouder [N=10.104] [M]	12,7	12,1▽	13,2△
· c2a. Percentage laaggeschoolden (maximaal LBO, MAVO, VMBO) [N=10.050] [M]	32,4	32,9	31,8
· c2b. Percentage middelbaar geschoolden (maximaal MBO, HAVO, VWO) [N=10.050] [M]	44,3	44,4	44,2
· c2c. Percentage hooggeschoolden (hoger onderwijs of universiteit) [N=10.050] [M]	23,3	22,6▽	24,0△
· d2. Percentage allochtone medewerkers [N=9.748] [M]	5,73	5,66	5,81
· e2. Percentage deeltijders (<36 uur/week) [N=10.008] [M]	42,1	44,5▲	39,8▼

Percentages zijn kolom-percentages, en zijn getoetst met de Pearson *Chi*-kwadraat test (horizontale vergelijkingen). Gemiddelden zijn getoetst met de *t*-test (horizontale vergelijkingen). Het contrast is telkens: 'subgroep' vs 'overige cases'. ▲ (en ▼): $p < 0,05$: significant hoge (lage) percentages en/of gemiddelden, en Cohen's *d* effectgrootte is ten minste 0,10. Open driehoekjes △: significant, maar Cohen's *d* effectgrootte is kleiner dan 0,10. Cohen (1977), *Statistical power analysis for the behavioral sciences*, NY: Academic Press.

6 Literatuur

- Bakhuys Roozeboom, M., Gouw, P., Hooftman, W., Houtman, I. & Klein Hesselink, J. (2008). *Arbopalans 2007/2008: Kwaliteit van de arbeid, effecten en maatregelen in Nederland*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Bolhuis, P. & Petersen, A. van (2007). *Bouwen op vertrouwen. Professionals over de arbeidsmarktpositie van mensen met een arbeidsbeperking*. B3208. Leiden: Research voor Beleid.
- Bos, C. & Engelen, M. (2005). *De Werkgeversmonitor Arbeidsomstandigheden: Eerste meting*. B2909. Leiden: Research voor Beleid.
- Bos, C. & Engelen, M. (2007). *De Werkgeversmonitor Arbeidsomstandigheden: Tweede meting*. B3230. Leiden: Research voor Beleid.
- Bossche, S.N.J. van den, Hupkens, C.L.H., Ree, S.J.M. de & Smulders, P.G.W. (2006). *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) 2005: Methodologie en globale resultaten*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Bossche, S. van den, Koppes, L., Granzier, J., Vroome, E. de & Smulders, P. (2008). *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) 2007: Methodologie en globale resultaten*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Brammer, C.H. (2009). *Onderzoeksverslag WEA-monitor 2008/2009*. Zoetermeer: Stratus.
- Brammer, C.H. (2011). *Onderzoeksverslag WEA-monitor 2010/2011*. Zoetermeer: Stratus.
- CBS (1993). *Standaard Bedrijfs Indeling (SBI)*. Voorburg/Heerlen. <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/classificaties/overzicht/sbi/sbi-1993/default.htm>
- CBS (2008). *Standaard Bedrijfs Indeling (SBI)*. Voorburg/Heerlen. <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/classificaties/overzicht/sbi/sbi-2008/default.htm>
- Cohen, J. (1977). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. New York: Academic Press.
- Eurostat (2008). *Towards CIS 2008: The harmonised survey questionnaire*. Community Innovation Statistics. Luxembourg: Luxembourg.
- Have, C.J.M. ten, Kraan, K.O. & Oeij, P.R.A. (2007a). *Tabellenboek AVON-monitor 2007*. Den Haag / Hoofddorp: SZW / TNO.
- Have, C.J.M. ten, Oeij, P.R.A. & Kraan, K.O. (2007b). *Arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen op ondernemingsniveau: AVON-monitor 2007*. Werkdocumentnummer 398. Den Haag: SZW.
- Houtman, I., Smulders, P. & Klein Hesselink, J. (red.) (2004). *Trends in Arbeid 2004*. Hoofddorp: TNO.
- Jansen, J.J.P., Bosch, A.J. van den & Volberda, H.W. (2006a). *Erasmus Concurrentie en Innovatie Monitor*. Erasmus Universiteit/Rotterdam School of Management.
- Jansen, J.J.P., Bosch, A.J. van den & Volberda, H.W. (2006b). Exploratory innovation, exploitative innovation, and performance: Effects of organizational antecedents and environmental moderators. *Management Science*, 52, 1661-1674.

- Kahn, H.A. & Sempos, C.T. (1989). *Statistical methods in epidemiology*. New York: Oxford University Press.
- Koppes, L.L.J., Vroome, E.M.M. de, Mol, M.E.M., Janssen B.J.M. & Bossche, S.N.J. van den (2009). *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) 2008: Methodologie en globale resultaten*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven | Arbeid.
- Koppes, L.L.J., Vroome, E.M.M. de, Mol, M.E.M., Janssen B.J.M. & Bossche, S.N.J. van den (2010). *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) 2009: Methodologie en globale resultaten*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven | Arbeid.
- Kraan, K. & Bakhuys Roozeboom, M. (2008). *Employer level monitoring surveys: An international inventory*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Kraan, K. & Jong, T. de (2011). Meten van innovatie: Surveys en kernindicatoren. In: F. Vaas & P. Oeij (red.), *Innovatie die werkt: Praktijkvoorbeelden van netwerk-innoveren* (pp. 263-291). Den Haag: Boom | Lemma.
- Leede, J. de, Cox-Woudstra, E., Goudswaard, A., Rhijn, G. van, Schie, J. van, Tuinzaad, B. & Veldhuisen, A. van (2002). *Flexibele inzet van personeel in productiebedrijven: Praktijkvoorbeelden, trends, effecten, instrumenten*. Hoofddorp: TNO Arbeid/TNO Industrie.
- Leede, J. de & Goudswaard, A. (2008). Flexibele organisatie: Nieuwe inzichten over de afstemming tussen strategie, personeel en proces. In: S. Dhondt & F. Vaas (red.). *Waardevol werk: Van arbeidskwaliteit naar sociale innovatie* (pp. 216-230). Den Haag: Lemma.
- MEADOW Consortium (2010). *The MEADOW Guidelines*. www.meadow-project.eu
- MuConsult (2002). *Arbeidsvoorwaarden en -verhoudingen op ondernemingsniveau: Eindrapport AVON-monitor 2002*. Werkdocumentnummer 277. Den Haag: SZW.
- Nauta, A., Oeij, P., Huiskamp, R. & Goudswaard, A. (2007). *Loven en bieden over werk: Naar dialoog en maatwerk in de arbeidsrelatie*. Assen: Van Gorcum.
- OECD, Eurostat (2005). *The measurement of scientific and technological activities. Oslo Manual; Guidelines for collecting and interpreting innovation data*. Third Edition. Paris: OECD.
- Oeij, P.R.A., Kraan, K.O., Sanders, J.M.A.F., Bossche, S.N.J. van den & Smulders, P.G.W. (2007). *Werkgeversmonitor Arbeid 2008 en 2010: Resultaten haalbaarheidsstudie*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Oeij, P.R.A., Kraan, K.O. & Vaas, F. (2009). *Sociale innovatie omschreven en gemeten. Een theoretisch construct voor het monitoren van sociale innovatie in organisaties en de empirische relatie met organisatieprestatie en ziekteverzuim*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Oeij, P.R.A., Vroome, E.M.M. de, Sanders, J.M.A.F. & Bossche, S.N.J. van den (2009). *Werkgevers Enquête Arbeid 2008. Methodologie en beschrijvende resultaten*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Riedmann, A., Gyes, G. van, Román, A., Kerkhofs, M. & Bechmann, S. (2010). *European Company Survey 2009: Overview*. Dublin: Eurofound. <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1005.htm>

- Sloten, G.C. van, Nauta, A. & Oeij, P.R.A. (2005a). *Arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen op ondernemingsniveau: AVON-monitor 2004*. Werkdocumentnummer 340. Den Haag: SZW.
- Sloten, G.C. van, Nauta, A. & Oeij, P.R.A. (2005b). *Tabellenboek AVON-monitor 2004*. Den Haag / Hoofddorp: SZW / TNO.
- Taskforce Sociale Innovatie (2005). *Sociale Innovatie: De andere dimensie*. <http://www.ez.nl/dsresource?objectid=110022&type=PDF>.
- Veerman, T.J., Huurne, A.G. ter, Kersten, A., Reuling, A.M.H., Schellekens, E. & Vissers, A.M.C. (1996). *ZARA-werkgeverspanel, rapportage 1995-1996: Ziekteverzuim, Arbeidsomstandigheden, Reïntegratie en Arbeidsongeschiktheid*. Den Haag: SZW.
- Volberda, H.W., Vaas, F., Visser, J. & Leijnse, F. (2005). *Maatschappelijk Topinstituut Sociale Innovatie: Naar productiviteitsgroei en versterking van de Nederlandse concurrentiepositie*. Rotterdam etc.: ERIM Erasmus Universiteit Rotterdam, TNO Kwaliteit van Leven, AIAS Universiteit van Amsterdam, Innovatieplatform.
- Wissen, L. van (2003). *Het LISA, VVK Handelsregister en CBS Bedrijvenregister met elkaar vergeleken*. Rijksuniversiteit Groningen: URSI Rapport 306.

A Wijzigingen WEA2008 – WEA2010

WEA 2008	WEA 2010	(BEKNOPTE) VRAAGSTELLING	IN MEERJAREN-BESTAND EN -TABEL?
1	1	Wat is uw functie?	Ja
2	2	Hoe zou u de structuur van uw bedrijf kort kunnen omschrijven? 'Hoofdzetel' is veranderd in: 'Hoofdkantoor'	Ja
3	3	Heeft uw bedrijf vooral een 'profit'- of vooral een 'non-profit' karakter? 'Vooral' is toegevoegd	Ja
4	4	Wat is de belangrijkste hoofdactiviteit van dit bedrijf?	Ja
5	5	In (ongeveer) welk jaar is uw bedrijf opgericht?	Ja
6	6	Ongeveer hoeveel werknemers zijn er in uw bedrijf in vaste dienst werkzaam en hoeveel FTE vertegenwoordigen zij? 'In vaste dienst' is toegevoegd 'Peildatum: 1/1/2008; graag aantallen en FTE's, exclusief uitzendkrachten/gedetacheerden, studenten en stagiairs' is veranderd in: 'Peildatum: 1/1/2010; graag aantallen en FTE's, exclusief tijdelijke contracten, uitzendkrachten/gedetacheerden, oproepkrachten, studenten en stagiairs'	Ja
7	7	Wat zijn de belangrijkste arbeidsrisico's in uw bedrijf?(17 mogelijke antwoorden) – Antwoord: 'Onregelmatige werktijden (bijv. nachtarbeid, ploegdienst)' is toegevoegd – Antwoord: 'Repeterend werk' is toegevoegd – Antwoord: 'Anders, namelijk:...' is veranderd in: 'Andere arbeidsrisico'	Ja (grotendeels)
8	8	Welke nieuwe maatregelen heeft uw bedrijf in de afgelopen twee jaar ingevoerd op het gebied van arbo en verzuim? (13 mogelijke antwoorden) – Antwoord: 'Ja/Nee/Weet niet' is veranderd in: 'Meerdere antwoorden mogelijk' (aankruisen) – Item: 'Aanpassingen in het werk (bijvoorbeeld in functies of roosters)' is toegevoegd – Antwoord: 'Anders, namelijk:...' is veranderd in: 'Andere maatregelen' – Antwoord: 'Geen maatregelen' is toegevoegd – Antwoord: 'Weet niet' is toegevoegd	Nee
9	9	'Heeft u maatregelen getroffen die specifiek zijn gericht op de arbeidsomstandigheden en/of het verzuim van Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP'er, freelancer) en/of vrijwilligers?' is veranderd in: 'Heeft u maatregelen getroffen die specifiek zijn gericht op de arbeidsomstandigheden en/of het verzuim van medewerkers die niet in loondienst zijn van uw organisatie?' Antwoordcategorieën veranderd: – 'Ja, voor ZZP'ers' in: 'Ja, voor ZZP'ers / freelancers' – 'Ja, voor vrijwilligers' in: 'Ja, voor uitzendkrachten en / of gedetacheerden' – 'Ja, voor ZZP'ers en vrijwilligers' in: 'Ja, voor vrijwilligers'	Nee
10	10	Heeft uw bedrijf een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)?	Ja
12	11	Heeft uw bedrijf naar aanleiding van de RI&E een plan van aanpak gemaakt?	Ja
-	12	Zijn er in uw bedrijf één of meer werknemers als preventiemedewerker aangewezen?	-
-	13	Hoe heeft u de verplichting tot inschakeling van een bedrijfsarts of arbodienstverlener geregeld? (9 mogelijke antwoorden)	-
15	14	'In hoeverre bent u tevreden of ontevreden met de volgende diensten van uw aanbieder van arbodiensten?' (5 items), wordt in 2010 voorafgegaan door: 'Uw bedrijf heeft mogelijk diensten afgenomen van deze arbodienstverlener.'	Ja

WEA 2008	WEA 2010	(BEKNOPTE) VRAAGSTELLING	IN MEERJAREN-BESTAND EN -TABEL?
16	15	'Bent u op de hoogte van de onderstaande wijzigingen in de Arboret- en regelgeving?' (4 items) wordt voorafgegaan door: 'De Arboret is enige jaren gelden gewijzigd' – Item d: 'Werkgevers kunnen een arbocatalogus opstellen waarin ze concrete afspraken maken ter verbetering van de arbeidsomstandigheden' is veranderd in: 'Sociale partners kunnen een arbocatalogus opstellen waarin ze concrete afspraken maken ter verbetering van de arbeidsomstandigheden'	a-c: Ja d: Nee
17	16	In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de Arboret? (8 items) – Item a: 'Ons bedrijf is over de wijzigingen in de Arboret van de afgelopen 2 jaar goed geïnformeerd' is veranderd in: 'Ons bedrijf is over de wijzigingen in de Arboret van de afgelopen jaren goed geïnformeerd' – Item b: 'De wijzigingen in de Arboret hebben in de afgelopen 2 jaar tot wijzigingen geleid in het bedrijfsbeleid' is veranderd in: 'De wijzigingen in de Arboret hebben in de afgelopen jaren tot wijzigingen geleid in het bedrijfsbeleid'	Ja
-	17	In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de Arbeidstijdenwet (ATW)? (4 items)	-
18	18	'Is uw bedrijf aangesloten bij een brancheorganisatie?' is veranderd in: 'Is er in uw branche een brancheorganisatie actief op het gebied van arbo?'	Nee
19	19	'Heeft uw brancheorganisatie een arbocatalogus opgesteld?' is veranderd in: 'Hebben sociale partners in uw branche een arbocatalogus opgesteld?'	Nee
-	20	Wordt deze arbocatalogus door uw bedrijf gebruikt?	-
20	21	'Van welke (andere) diensten van uw brancheorganisatie maakt u gebruik?' is veranderd in: 'Van welke diensten van uw brancheorganisatie maakt u gebruik?' (10 mogelijke antwoorden) – Antwoord: 'Aanreiken van modellen voor RI&E en Plan van Aanpak' is veranderd in: 'Branche-RI&E' – Antwoord: 'Brancheloket' is veranderd in: 'Verzuim melding via brancheloket' – Antwoord: 'Verzuimloket' is veranderd in: 'Collectief contract met verzekeraar' – Antwoord: 'Gezamenlijk contract' is veranderd in: 'Collectief contract met arbo-dienst' – Antwoord: 'Info over arbo' is veranderd in: 'Cursusaanbod over arbo en verzuim' – Antwoord: 'Cursussen/opleidingen/trainingen' is veranderd in: 'Informatie en advies over arbo, verzuim, en/of re-integratie' – Antwoord: 'Advisering' is verwijderd – Antwoord: 'Anders, namelijk:...' is veranderd in: 'Anders' – Antwoord: 'Geen brancheorganisatie aanwezig' is toegevoegd	Nee
21	22	Hoe beoordeelt u de rol van de brancheorganisatie bij het ondersteunen van uw bedrijf rondom arbobeleid?	Nee
22	23	'In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over het arbobeleid in uw bedrijf?' is veranderd in: 'In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?' (8 items) – Items e en f waren onderdeel van 23 (WEA2008) – Items g en h zijn nieuw	Ja (gedeeltelijk; bij e en f voorwaarde ≥ 10 toegevoegd in 2010)
23	23	'In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over het gezondheidsbeleid in uw bedrijf' is verwijderd en ten dele opgenomen in: 'In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?' – Item 23a (WEA2008) is verwijderd – Item 23b (WEA2008) is item 23e – Item 23c (WEA2008) is item 23f	Ja (gedeeltelijk bij e en f voorwaarde ≥ 10 toegevoegd in 2010)

WEA 2008	WEA 2010	(BEKNOPT) VRAAGSTELLING	IN MEERJAREN-BESTAND EN -TABEL?
24	24	'Stelt uw verzekeraar uw bedrijf premiekorting in het vooruitzicht bij het aantoonbaar verbeteren van arbeidsomstandigheden en verzuim?' is veranderd in: 'Stelt uw verzekeraar uw bedrijf (extra) premiekorting in het vooruitzicht bij het aantoonbaar verbeteren van arbeidsomstandigheden en verzuim?'	Ja
25	25	'Stelt uw bedrijf bij de inkoop van producten en diensten eisen op het gebied van veiligheid en gezondheid?' is veranderd in: 'Stelt uw bedrijf bij de inkoop van producten en diensten als eis dat er veilig en gezond mee kan worden gewerkt?'	Nee
26/ 27	26	'Heeft uw bedrijf sinds 1 januari 2007 gebruik gemaakt van de mogelijkheid het loon (gedeeltelijk) in te houden van zieke werknemers die onvoldoende re-integratie inspanningen leveren?' en: 'Heeft uw organisatie wel eens gebruik gemaakt van de mogelijkheid om zieke werknemers die onvoldoende meewerken aan hun re-integratie te ontslaan?' zijn samengevoegd tot: 'Heeft uw bedrijf wel eens gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het loon van zieke werknemers (gedeeltelijk) in te houden of hen te ontslaan, indien zij onvoldoende meewerken aan hun re-integratie?'	Nee
30	27	'Bent u bekend met de volgende regelingen voor ouderen?' (2 items) is veranderd in: 'Bent u bekend met de volgende regelingen voor ouderen met een uitkering?' – Item a: 'Premievrijstelling bij aanname van ouderen' is veranderd in: 'Premievrijstelling bij aanname van 50-plusser' – Item b: 'Tijdelijke subsidieregeling leeftijdbewust beleid' is veranderd in: 'Loonkostencompensatie bij ziekte van aangenomen werkloze 55-plusser'	Nee
33	28	Bent u bekend met de volgende regelingen voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten? (7 items) – Item a: 'No-riskpolis bij ziekte en arbeidsongeschiktheid (in de eerste 5 jaar na aanname is er voor de werkgever geen loondoorbetalingverplichting bij ziekte voor jonggehandicapten tot 65 jaar)' is veranderd in: 'No-riskpolis bij ziekte en arbeidsongeschiktheid (in de eerste 5 jaar na aanname)' – Item b: 'Arbeidsplaatsvoorzieningen (vergoeding voor de kosten van aanpassing van de werkplek bij indienstname van gedeeltelijk arbeidsongeschikte) is veranderd in: 'Subsidie voor aanpassing van de werkplek' – Item c: 'Jobcoach (vergoeding van extra begeleiding van gedeeltelijk arbeidsongeschikte op de werkplek) is veranderd in: 'Jobcoach: vergoeding van extra begeleiding op het werk' – Item d: 'Proefplaatsing van arbeidsgehandicapten van maximaal 3 maanden, waarin geen salaris hoeft te worden betaald' is veranderd in: 'Proefplaatsing van max. 3 maanden zonder salaris te hoeven betalen' – Item e: 'Loonkostensubsidie / compensatie (Loondispensatie Wajong, Verrekening jonggehandicaptenkorting, Loonkostensubsidies voor herbeoordeelde WAO-ers (brugbanen) of langdurig werklozen)' is veranderd in item e: 'Loonkostensubsidie van 50% minimumloon bij aanname van arbeidsongeschikte of langdurig werkloze beneden 50 jaar' en in item f: 'Loondispensatie voor Wajonger' – Item f: 'Premiekortingen of vrijstellingen (van 1 jaar wanneer een arbeidsgehandicapte weer bij de eigen werkgever aan de slag gaat of de algemene premiekorting van 3 jaar bij in dienstneming van arbeidsgehandicapte, (extra) premiekorting Wajong)' is veranderd in item g: 'Premiekortingen of vrijstellingen bij aanname van arbeidsgehandicapte of Wajonger'	Nee

WEA 2008	WEA 2010	(BEKNOPTE) VRAAGSTELLING	IN MEERJAREN-BESTAND EN -TABEL?
34	29	Heeft uw bedrijf een of meer van deze regelingen gebruikt bij het in dienst nemen van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte medewerkers? Antwoord 'Ja' is veranderd in de twee antwoorden: 'Ja, en de regeling was doorslaggevend' en: 'Ja, maar de regeling was niet doorslaggevend'	Ja (na recode)
-	30	Hoe groot acht u de kans dat de Arbeidsinspectie uw bedrijf controleert?	-
36	31	Is er in uw bedrijf een ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging?	Ja (voorwaarde ≥ 10 toegevoegd in 2010)
37	32	Hoe tevreden of ontevreden bent u over het functioneren van de OR, MR en / of PvT?	Ja (voorwaarde ≥ 10 toegevoegd in 2010)
38	33	'Is uw bedrijf lid van een werkgeversorganisatie?' is veranderd in: 'Is uw bedrijf lid van een werkgeversvereniging (ook wel: brancheorganisatie)? Een werkgeversvereniging is een organisatie die doet aan belangenbehartiging voor en dienstverlening aan de aangesloten werkgevers. Een belangrijke activiteit is het voeren van CAO-onderhandelingen namens de werkgevers'	Nee
39	34	Hoe tevreden of ontevreden bent u met de behartiging van uw belangen door de werkgeversorganisatie? (context sterk veranderd)	Nee
40	35	Valt uw bedrijf onder een Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO)?	Ja
41	36	Hoe tevreden of ontevreden bent u met de CAO of arbeidsvoorwaardenregeling?	Ja
-	37	Heeft u het afgelopen jaar gebruik gemaakt van één of meerdere van onderstaande faciliteiten van het O&O fonds in uw sector (O&O fonds betekent opleiding- en ontwikkelingsfondsen)? (16 mogelijke antwoorden)	-
-	38	Hoe tevreden bent u met het functioneren van het O&O fonds?	-
42	39	Is er in uw bedrijf werkoverleg met medewerkers? Antwoord: 'Ja, maar weet niet hoe vaak' is toegevoegd	Ja (na recode)
43	40	Is er in uw bedrijf een klachtenregeling voor het personeel?	Ja
44	41	Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe tevreden of ontevreden u bent over de wijze waarop de volgende arbeidsvoorwaarden in uw organisatie geregeld zijn? (geredeneerd vanuit het belang van uw bedrijf) (13 items)	Ja
45	42	Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe belangrijk of onbelangrijk u de volgende onderwerpen vindt voor uw bedrijf? (5 items) - Item e: 'Het bestaan van PBO's (publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie), zoals productschappen en bedrijfsschappen' is toegevoegd	Ja (excl. e)
46	43	Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe tevreden of ontevreden u bent over de behartiging van werknemersbelangen door de onderstaande personen of partijen? (geredeneerd vanuit het belang van uw bedrijf) (4 items; in 2008 alleen voor bedrijven ≥ 10)	Ja (voorwaarde ≥ 10 toegevoegd in 2010)
47	44	In hoeverre is er veel of weinig ruimte in uw situatie voor individueel maatwerk over de volgende onderwerpen? (Maatwerk is het kunnen maken van verschillende afspraken met individuele medewerkers) (5 items)	Ja
48	45	'Gebruiken de leidinggevenden de bestaande ruimte voor individueel maatwerk in sterke of geringe mate bij onderstaande onderwerpen op het gebied van arbeidsverhoudingen?' is veranderd in: 'In welke mate gebruiken de leidinggevenden de bestaande ruimte voor individueel maatwerk bij onderstaande onderwerpen op het gebied van arbeidsverhoudingen?' (5 items)	Ja
-	46	Kunt u aangeven hoeveel arbeidsovereenkomsten er in de afgelopen 12 maanden in uw bedrijf zijn beëindigd?	-

WEA 2008	WEA 2010	(BEKNOPT) VRAAGSTELLING	IN MEERJAREN-BESTAND EN -TABEL?
-	47	Kunt u schatten hoeveel keer de volgende manieren van beëindiging in de afgelopen 12 maanden zijn toegepast? (9 items)	-
-	48	Wat was de voornaamste reden voor beëindiging als werkgever bij de meest recente beëindiging?	-
52	49	'Wordt over de volgende activiteiten in uw bedrijf centraal of decentraal beslist?' is veranderd in: 'In welke mate kunnen medewerkers zelf beslissen over de volgende onderwerpen?' (4 items) – Items 52d en f (WEA2008) zijn verwijderd, antwoordcategorieën zijn veranderd, voorwaarde bedrijven ≥ 10 alléén in 2008	Nee
-	50	Is teamwerk een belangrijk kenmerk van de werkorganisatie in uw bedrijf?	-
-	51	Als u denkt aan de taken die moeten worden uitgevoerd door de teams: beslissen de teamleden dan onderling hoe en door wie de taken moeten worden uitgevoerd of is er gewoonlijk een leidinggevende die de taken onder de teamleden verdeelt?	-
53	52	Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over het beleid van uw bedrijf? (8 items) – Item 53f (WEA2008) is verwijderd	Ja (excl. 53f; voorwaarde ≥ 10 toegevoegd in 2010)
-	53	Heeft dit bedrijf in de afgelopen twee jaar een... (4 items omtrent innovatie)	-
54	54	'In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over bedrijfsprestaties in de afgelopen twee jaar?' is veranderd in: 'De volgende stellingen gaan over bedrijfsprestaties in de afgelopen twee jaar' (5 items) – Antwoordcategorieën zijn veranderd	Nee
-	55	Hoe zou u de arbeidsproductiviteit van uw vestiging inschatten ten opzichte van de arbeidsproductiviteit van uw concurrenten in de markt / andere organisaties die een vergelijkbare dienst verlenen?	-
56	56	Past uw bedrijf in sterke of geringe mate de volgende vormen van flexibilisering van de arbeid toe? (5 items) – Item e: 'Ruimte voor individuele keuzemogelijkheden' is vervangen door: 'Telewerken/thuiswerken'	Ja (excl. 56e)
-	57	Uw bedrijf heeft flexibele werktijden. Is er sprake van a) werk op onregelmatige werktijden respectievelijk b) keuzemogelijkheden in werktijden	-
-	58	Uw bedrijf heeft werk op onregelmatige werktijden buiten kantooruren. Hoe groot schat u het percentage werknemers... (2 items)	-
-	59	Uw bedrijf maakt gebruik van flexibele contracten. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (4 items)	-
57/ 58	60	'Ongeveer hoeveel procent van alle werknemers in uw bedrijf maakt ten minste éénmaal per week gebruik van onderstaande technologieën (voor het werk)?' en: 'Gebruikt uw bedrijf regelmatig computerprogramma's/ software voor onderstaande doelen?' zijn vervangen door: 'Kunt u aangeven welke automatiserings-situatie voor uw bedrijf van toepassing is?' (5 items)	Nee
-	61	Heeft uw bedrijf op dit moment vacatures?	-
-	62	Hoeveel vacatures?	-
-	63	Hoeveel van deze vacatures acht u moeilijk vervulbaar?	-
61	64	Ongeveer hoeveel procent van het totale personeel vindt u wat betreft kwalificatie en ervaring momenteel voldoende toegerust voor hun werk?	Ja

WEA 2008	WEA 2010	(BEKNOPTE) VRAAGSTELLING	IN MEERJAREN-BESTAND EN -TABEL?
-	65	In hoeverre zijn onderstaande stellingen van toepassing op uw bedrijf? (4 items omtrent werknemerscapaciteiten)	-
66	66	Is het inzetten van kwetsbare groepen expliciet onderdeel van de missie van uw bedrijf?	Ja
67	67	'Heeft uw bedrijf in de afgelopen twee jaar bewust personen in dienst genomen afkomstig uit een of meer van de volgende kwetsbare groepen?' is veranderd in: 'Heeft uw bedrijf in de afgelopen twee jaar bewust personen in dienst genomen afkomstig uit een of meer kwetsbare groepen, zoals langdurig werklozen, voortijdig schoolverlaters en jong- of gedeeltelijk gehandicapten?' Antwoord: 'Meerdere antwoorden mogelijk' is veranderd in: 'Ja / Nee / Weet niet'	Nee
68	68	[Zo ja] ongeveer hoeveel werknemers in uw bedrijf zijn afkomstig uit 'kwetsbare groepen'? (context sterk veranderd)	Ja
69	69	Welke belemmeringen zijn er voor uw bedrijf om (meer) personen uit kwetsbare groepen in dienst te nemen? (9 mogelijke antwoorden) Antwoord: 'Anders, namelijk:...' is veranderd in: 'Anders'	Ja
70	70	Is het voor de personele bezetting in uw bedrijf belangrijk dat werknemers tot hun 65ste doorwerken?	Ja
71	71	Is het voor de personele bezetting in uw bedrijf belangrijk dat werknemers ook ná hun 65ste doorwerken?	Ja
72	72	'Welke voorzieningen/ maatregelen zijn er in uw bedrijf getroffen, zodat werknemers langer (tot en/of na hun 65ste) door kunnen blijven werken?' is veranderd in: 'Welke voorzieningen/ maatregelen zijn er in uw bedrijf getroffen, zodat werknemers langer kunnen doorwerken?' (13 mogelijke antwoorden; voorwaarde bedrijven ≥ 10 alléén in 2008) - Antwoord: 'Oudere werknemers vrijstellen van overwerk' is verwijderd - Antwoord: 'Kortere werkweek van oudere werknemers' is veranderd in: 'Kortere werkweek/aanpassing werktijden op individuele basis' - Antwoord: 'Aanpassing van de werktijden van oudere werknemers' is verwijderd - Antwoord: 'Stimuleren scholing en/of cursusdeelname bij oudere werknemers' is veranderd in: 'Stimuleren scholing en/of cursusdeelname' - Antwoord: 'Taakverbreding/taakrotatie' is toegevoegd - Antwoord: 'Taakverlichting bij oudere werknemers' is veranderd in: 'Taakverlichting of aanpassing takenpakket' - Antwoord: 'Ander takenpakket van oudere werknemers' is verwijderd - Antwoord: 'Teruggang in salaris bij oudere werknemers' en: 'Teruggang in functie bij oudere werknemers' is veranderd in: 'Teruggang in salaris/in functie ('demotie')' - Antwoord: 'Aanpassing van de werkplek van oudere werknemers' is veranderd in: 'Aanpassing van de werkplek' - Antwoord: 'Hier zijn geen voorzieningen/ maatregelen voor getroffen' is veranderd in: 'Er zijn geen voorzieningen/ maatregelen getroffen'	Nee
73	73	'Wat was binnen uw bedrijf het ziekteverzuimpercentage in 2007?' is veranderd in: 'Wat was binnen uw bedrijf het ziekteverzuimpercentage in 2009?'	Ja
-	74	Alles bij elkaar genomen, hoe tevreden bent u over uw personeel wat betreft hun brede inzetbaarheid e.d. (6 items)	-

WEA 2008	WEA 2010	(BEKNOPT) VRAAGSTELLING	IN MEERJAREN-BESTAND EN -TABEL?
74	75	Kunt u de werknemers in aantallen of percentages onderverdelen... Peildatum '2008' veranderd in: '2010' 'Exclusief uitzendkrachten/gedetacheerden, studenten en stagiairs' is veranderd in: 'Exclusief uitzendkrachten/gedetacheerden, oproepkrachten, studenten en stagiairs' Mannen/vrouwen: niet veranderd Leeftijdscategorieën zijn veranderd (4 categorieën in 2010) Opleidingscategorieën zijn veranderd (3 categorieën in 2010) Allochtoon: niet veranderd Deeltijd: niet veranderd Tijdelijk personeel wordt in 2010 apart gevraagd in vraag 76	Ja (na samenvoegingen)
-	76	Hoeveel flexibele werknemers waren er in uw bedrijf werkzaam op 1 januari 2010?	-
-	77	Wat is het totaal aantal werknemers van deze totale organisatie in Nederland?	-
75/ 76	78	'Welke onderwerpen en/of vraagstukken zijn voor uw bedrijf of instelling van groot belang, nu en in de toekomst?' en: 'Indien u opmerkingen heeft over dit onderzoek, kunt u deze hieronder kwijt' zijn vervangen door: 'Indien u opmerkingen heeft over dit onderzoek, of onderwerpen heeft gemist, kunt u dit hier aangeven'	Ja
-	79	U bent in dit onderzoek terechtgekomen op basis van een steekproef uit een groot vestigingenbestand. Mogen wij u benaderen voor eventueel vervolgonderzoek op het gebied van arbeid en organisatie?	-
-	80	Graag verzoeken wij u om hieronder uw gegevens te noteren	-
-	81	Wilt u erop geattendeerd worden dat de WEA 2010 brochure (een brochure met de resultaten van dit onderzoek) beschikbaar is voor download op de TNO website?	-

B Schriftelijke vragenlijst WEA2010

Werkgevers Enquête Arbeid (WEA)

Bij voorbaat danken wij u zeer voor uw toezegging om de WEA-vragenlijst in te vullen!

De Werkgevers Enquête Arbeid (WEA) is een regelmatig terugkerend vragenlijstonderzoek onder bedrijven en instellingen. Het onderzoek wordt uitgevoerd door TNO in samenwerking met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Stratus BV.

De volgende thema's komen aan de orde:

- ▶ Algemene kenmerken van de organisatie
- ▶ Arbeidsomstandigheden en Arbeidstijden
- ▶ Arbeidsverhoudingen en Arbeidsvoorwaarden
- ▶ Bedrijfsbeleid
- ▶ Personeel

Wij gaan zeer zorgvuldig om met de gegevens die u ons ter beschikking stelt. Wij zijn gehouden aan de privacywetgeving. Verslagen en publicaties naar aanleiding van dit onderzoek zijn altijd anoniem en niet herleidbaar tot concrete bedrijven en individuen.

Invulinstructie

- ▶ Vult u alstublieft alle vragen in.
- ▶ Bij vragen waar u een keuze kunt maken is het niet nodig lang na te denken. Vaak is uw eerste gedachte het juiste antwoord. Het invullen duurt ongeveer 25 minuten.
- ▶ Indien u uw antwoord wilt corrigeren: maak het foute hokje zwart en zet een kruisje in het goede hokje
- ▶ Bij het invullen van getallen s.v.p. binnen de hokjes blijven.

Als dank voor uw medewerking ontvangt u na het onderzoek een samenvatting van hoofdbevindingen.

Heeft u vragen over het invullen van de vragenlijst, dan kunt u bellen met Paco Lim op het telefoonnummer: 079 322 26 14.

Indien u vragen heeft over de inhoud van dit onderzoek, kunt u de onderzoekers van TNO bereiken op het telefoonnummer: 023 554 93 93 (Peter Oeij of Anneke Goudswaard).

Veel succes bij het invullen!

1 Algemene kenmerken

1. **Wat is uw functie ?**

Directeur / eigenaar
 Hoofd / medewerker P&O / HRM
 Bedrijfsleider / vestigingsmanager
 Anders, namelijk:
2. **Hoe zou u de 'structuur' van uw bedrijf kort kunnen omschrijven? Wij bedoelen met 'bedrijf' de vestiging ofwel de locatie van de organisatie waar u werkzaam bent, ook als deze onderdeel uitmaakt van een groter geheel.**

Zelfstandig (zonder bijkomende vestigingen)
 Hoofdkantoor van een Nederlands bedrijf met meerdere vestigingen
 Hoofdkantoor van een buitenlands bedrijf met meerdere vestigingen
 Vestiging van een Nederlands bedrijf
 Vestiging van een buitenlands bedrijf
 Anders, namelijk:
3. **Heeft uw bedrijf vooral een 'profit'- of vooral een 'non-profit'-karakter?**

Vooral een Profit-karakter (streeft winst na)
 Zowel profit- als non-profit-karakter (afhankelijk van de situatie)
 Vooral een Non-profit-karakter (streeft geen winst na)
- In deze vragenlijst wordt de term 'bedrijf' gebruikt. Ook (vestigingen van) 'organisaties' en 'overheids-)instellingen' noemen we in deze vragenlijst in het kort 'bedrijf'.*

4. **Met hoofdactiviteit wordt bedoeld de producten die worden geproduceerd of de diensten die worden verleend. Wat is de belangrijkste hoofdactiviteit van dit bedrijf?**
5. **In (ongeveer) welk jaar is uw bedrijf opgericht?**

Weet niet
6. **Ongeveer hoeveel werknemers zijn er in uw bedrijf in vaste dienst werkzaam en hoeveel FTE vertegenwoordigen zij?**

(FTE [Full Time Equivalent] is het omrekenen van het totaal aantal [deeltijd en voltijd] werknemers naar voltijdse arbeidsplaatsen)
(peildatum: 1/1/2010; graag aantallen en FTE's, exclusief tijdelijke contracten, uitzendkrachten/gedetacheerden, oproepkrachten, studenten en stagiairs)

	Aantal	FTE
Totaal werknemers:	____ ____ ____ ____ ____	____ ____ ____ ____ ____

2

Arbeidsomstandigheden

7. **Wat zijn de belangrijkste arbeidsrisico's in uw bedrijf?** (meerdere antwoorden mogelijk)

- Werkdruk
- Emotioneel zwaar werk
- Agressie en geweld
- Lichamelijke belasting (tillen, duwen en/of trekken)
- Beeldschermwerk
- Langdurig in dezelfde (ongemakkelijke) houding werken
- Lawaai
- Knel-/plet-/snijgevaar
- Valgevaar
- Aanrijdgevaar
- Gevaarlijke (chemische of biologische) stoffen
- Straling
- Onregelmatige werktijden (bijv. nachtarbeid, ploegdienst)
- Repeterend werk
- Andere arbeidsrisico's
- Geen arbeidsrisico's
- Weet niet

8. **Welke nieuwe maatregelen heeft uw bedrijf in de afgelopen twee jaar ingevoerd op het gebied van arbo en verzuim?** (maatregelen die uw bedrijf langer geleden nam, vallen hierbuiten) (meerdere antwoorden mogelijk)

- Organisatorische verbeteringen (bijvoorbeeld aanstelling preventiemedewerker)
- Technische verbeteringen (bijvoorbeeld afscherming van machineonderdelen)
- Persoonlijke beschermingsmiddelen (bijvoorbeeld een helm of handschoenen)
- Onderzoek naar arbeidsrisico's en klachten
- Bevorderen van een gezonde leefstijl (bijvoorbeeld bedrijfsfitness)
- Algemeen/integraal beleid voor veilig en gezond werken
- Prikfels om verzuim te voorkomen of terug te dringen
- Begeleiding bij verzuim en re-integratie (bijvoorbeeld aanstelling verzuimcoördinator)
- Voorlichting, training en deskundigheidsbevordering
- Aanpassingen in het werk (bijvoorbeeld in functies of roosters)
- Andere maatregelen
- Geen maatregelen
- Weet niet

9. **Heeft u maatregelen getroffen die specifiek zijn gericht op de arbeidsomstandigheden en / of het verzuim van medewerkers die niet in loondienst zijn van uw organisatie?** (meerdere antwoorden mogelijk)

- Ja, voor ZZP-ers / freelancers
- Ja, voor uitzendkrachten en / of gedetacheerden
- Ja, voor vrijwilligers
- Nee
- Weet niet

10. **Heeft uw bedrijf een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)?**

- Ja [▶ ga door naar vraag 11](#)
- Nee [▶ ga door naar vraag 12](#)
- Weet niet [▶ ga door naar vraag 12](#)

11. Heeft uw bedrijf naar aanleiding van de RI&E een plan van aanpak gemaakt?

- Ja
- Nee
- Weet niet

12. Zijn er in uw bedrijf één of meer werknemers als preventiemedewerker aangewezen?

- Ja, een werknemer
- Ja, meerdere werknemers
- Nee, de werkgever vervult zelf de taken van de preventiemedewerker
- Nee, alleen op een andere vestiging/de hoofdvestiging
- Nee, er is/zijn geen preventiemedewerkers aangesteld
- Weet niet

13. Hoe heeft u de verplichting tot inschakeling van een bedrijfsarts of arbodienstverlener geregeld? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Ik heb dit geregeld in mijn contract met een externe arbodienst
- Ik heb dit geregeld via de interne arbodienst
- Ik heb dit geregeld via mijn verzuimverzekeraar/zorgverzekeraar
- Ik heb dit geregeld via mijn assurantiëtussenpersoon/arbodadviseur
- Ik huur zelf een bedrijfsarts in
- Ik huur zelf een andere gecertificeerde arbodienstverlener in
- Ik heb hierover niets geregeld
- Anders
- Weet niet

14. Uw bedrijf heeft mogelijk diensten afgenomen van deze arbodienstverlener. In hoeverre bent u tevreden of ontevreden met de volgende diensten van uw aanbieder van arbodiensten?

	Helemaal tevreden	Tevreden	Tevreden noch ontevreden	Niet tevreden	Helemaal niet tevreden	N.V.T.
a. Advisering over uw Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Toetsing van uw Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. Begeleiding van zieke werknemers bij terugkeer naar werk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. Uitvoeren van Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek (PAGO)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. Uitvoeren van aanstellingskeuring(en)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. De Arbowet is enige jaren geleden gewijzigd. Bent u op de hoogte van de onderstaande wijzigingen in de Arbowet- en regelgeving?

	Ja	Nee
a. Deskundigtoets Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) voor bedrijven met minder dan 25 werknemers is niet meer altijd nodig	☐	☐
b. De wettelijke verplichting tot het aanbieden van een arbo-spreekuur is vervallen	☐	☐
c. Werkgevers zijn verplicht om beleid te voeren tegen werkdruk, agressie en geweld, en intimidatie	☐	☐
d. Sociale partners kunnen een arbo-catalogus opstellen waarin ze concrete afspraken maken ter verbetering van de arbeidsomstandigheden	☐	☐

16. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de Arbowet?

	Helemaal eens	Eens	Eens noch oneens	Oneens	Helemaal oneens
a. Ons bedrijf is over de wijzigingen in de Arbowet van de afgelopen jaren goed geïnformeerd	☐	☐	☐	☐	☐
b. De wijzigingen in de Arbowet hebben in de afgelopen jaren tot wijzigingen geleid in het bedrijfsbeleid	☐	☐	☐	☐	☐
c. De Arbowet- en regelgeving is binnen ons bedrijf goed uitvoerbaar	☐	☐	☐	☐	☐
d. In ons bedrijf vindt overleg plaats met werknemers over arbo en verzuim	☐	☐	☐	☐	☐
e. De administratie rond de Arbowet kost veel tijd	☐	☐	☐	☐	☐
f. De Arbowet- en regelgeving is onduidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
g. Het aantal wettelijke verplichtingen in de Arbowet is groot	☐	☐	☐	☐	☐
h. Ons bedrijf ervaart regelmatig obstakels om te voldoen aan de Arbowet- en regelgeving	☐	☐	☐	☐	☐

17. In 2007 is de Arbeidstijdenwet gewijzigd. De werkgever kan nu gebruikmaken van ruimere normen zonder dat daarover CAO-afspraken noodzakelijk zijn. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de Arbeidstijdenwet (ATW)?

	Helemaal eens	Eens	Eens noch oneens	Oneens	Helemaal oneens
a. Ons bedrijf is goed op de hoogte van de in 2007 gewijzigde Arbeidstijdenwet (ATW)	☐	☐	☐	☐	☐
b. De wijzigingen in de ATW hebben geleid tot wijzigingen in de door ons bedrijf gehanteerde arbeids- en rusttijden	☐	☐	☐	☐	☐
c. In ons bedrijf vindt overleg plaats met werknemers over arbeids- en rusttijden	☐	☐	☐	☐	☐
d. Ons bedrijf ervaart regelmatig obstakels om aan de ATW te voldoen	☐	☐	☐	☐	☐

18. Is er in uw branche een brancheorganisatie actief op het gebied van arbo? Een brancheorganisatie is een organisatie die doet aan belangenbehartiging voor en dienstverlening aan de aangesloten werkgevers binnen een branche.

- Ja
 Nee
 Weet niet

19. Hebben sociale partners in uw branche een arbocatalogus opgesteld?

- Ja   ► *ga door naar vraag 20*
 Nee   ► *ga door naar vraag 21*
 Weet niet   ► *ga door naar vraag 21*

20. Wordt deze arbocatalogus door uw bedrijf gebruikt?

- Ja
 Nee
 Weet niet

21. Van welke diensten van uw branche-organisatie maakt u gebruik?
(meerdere antwoorden mogelijk)

Branche-RI&E
 Verzuimmelding via brancheloket
 Collectief contract met verzekeraar
 Collectief contract met arbodienst
 Cursusaanbod over arbo en verzuim
 Informatie en advies over arbo, verzuim en/of re-integratie
 Geen van deze
 Anders

▶ ga door naar vraag 22

Geen branche-organisatie aanwezig ▶ ga door naar vraag 23

Weet niet ▶ ga door naar vraag 22

---

22. Hoe beoordeelt u de rol van de brancheorganisatie bij het ondersteunen van uw bedrijf rondom arbobeleid?

Goed

Voldoende

Matig

Slecht

Weet niet/geen mening

---

23. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Eens noch oneens	Oneens	Helemaal oneens
a. Brancheafspraken in CAO's of arbocatalogi leiden tot veranderingen die werknemers echt merken	☐	☐	☐	☐	☐
b. Werkgevers kunnen zelf het ziekteverzuim beperken	☐	☐	☐	☐	☐
c. Door de Arbowet- en regelgeving wordt in ons bedrijf extra aandacht aan arbeidsomstandigheden besteed	☐	☐	☐	☐	☐
d. De werknemers zijn alles bij elkaar tevreden over het arbo- en verzuimbeleid binnen ons bedrijf	☐	☐	☐	☐	☐
e. In ons bedrijf wordt een medewerker met een ongezonde leefstijl en werkstijl daarop aangesproken	☐	☐	☐	☐	☐
f. In ons bedrijf treffen we maatregelen zodat werknemers langer kunnen doorwerken	☐	☐	☐	☐	☐
g. Door de Arbeidstijdenwet- en regelgeving wordt in ons bedrijf extra aandacht gegeven aan de werk- en rusttijden	☐	☐	☐	☐	☐
h. De werknemers zijn alles bij elkaar tevreden over het werktijdenbeleid in ons bedrijf	☐	☐	☐	☐	☐

---

24. Stelt uw verzekeraar uw bedrijf (extra) premiekorting in het vooruitzicht bij het aantoonbaar verbeteren van arbeidsomstandigheden en verzuim?

Ja, onze zorgverzekeraar doet dat

Ja, onze verzuimverzekeraar doet dat

Ja, onze zorgverzekeraar en verzuimverzekeraar doen dat

Nee

Weet niet

---

25. Stelt uw bedrijf bij de inkoop van producten of diensten als eis dat er veilig en gezond mee kan worden gewerkt?

Ja, altijd

Ja, soms

Nee

Weet niet

26. **Heeft uw bedrijf wel eens gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het loon van zieke werknemers (gedeeltelijk) in te houden of hen te ontslaan, indien zij onvoldoende meewerken aan hun re-integratie?**

- Ja, wel eens loon ingehouden
- Ja, wel eens ontslag
- Ja, zowel wel eens loon ingehouden als wel eens ontslag
- Nee, maar dat sluiten wij niet uit
- Nee, vinden wij niet nodig
- Weet niet

Nu volgt een aantal regelingen die het aannemen van ouderen en gedeeltelijk arbeidsongeschikten laagdrempeliger kunnen maken.

27. **Bent u bekend met de volgende regelingen voor ouderen met een uitkering?**

	Ja	Nee
Premievrijstelling bij aanname van 50-plusser	☐	☐
Loonkostencompensatie bij ziekte van aangenomen werkloze 55-plusser	☐	☐

28. **Bent u bekend met de volgende regelingen voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten?**

	Ja	Nee
No-riskpolis bij ziekte en arbeidsongeschiktheid (in de eerste 5 jaar na aanname)	☐	☐
Subsidie voor aanpassing van de werkplek	☐	☐
Jobcoach: vergoeding voor extra begeleiding op het werk	☐	☐
Proefplaatsing van max. 3 maanden zonder salaris te hoeven betalen	☐	☐
Loonkostensubsidie van 50% minimumloon bij aanname van arbeidsongeschikte of langdurig werkloze beneden 50 jaar	☐	☐
Loondispensatie voor Wajonger	☐	☐
Premiekortingen of vrijstellingen bij aanname van arbeidsgehandicapte of Wajonger	☐	☐

Indien u in vraag 28 bij elke regeling 'nee' hebt ingevuld: ► door naar vraag 30; anders verder met vraag 29.

29. **Heeft uw bedrijf een of meer van deze regelingen gebruikt bij het in dienst nemen van (gedeeltelijk)arbeidsongeschikte medewerkers?**

- Ja, en regeling was doorslaggevend
- Ja, maar regeling was niet doorslaggevend
- Nee
- Weet niet

30. **Hoe groot of klein acht u de kans dat de Arbeidsinspectie uw bedrijf controleert?**

- Zeer groot
- Groot
- Groot noch klein
- Klein
- Zeer klein

3 Arbeidsverhoudingen en Arbeidsvoorwaarden

31. **Is er in uw bedrijf een ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging?**

Ja, een ondernemingsraad of medezeggenschapsraad (OR of MR) ▶ ga door naar vraag 32
 Ja, een personeelsvertegenwoordiging (PVT) ▶ ga door naar vraag 32
 Nee ▶ ga door naar vraag 33
 Weet niet ▶ ga door naar vraag 33

---

32. **Hoe tevreden of ontevreden bent u over het functioneren van de OR, MR en / of PVT?**
(geef een rapportcijfer van 1 = zeer ontevreden tot 10 = zeer tevreden)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

---

33. **Is uw bedrijf lid van een werkgeversvereniging (ook wel: branchevereniging)? Een werkgeversvereniging is een organisatie die doet aan belangenbehartiging voor en dienstverlening aan de aangesloten werkgevers. Een belangrijke activiteit is het voeren van CAO-onderhandelingen namens de werkgevers.**

Ja ▶ ga door naar vraag 34
 Nee ▶ ga door naar vraag 35
 Weet niet ▶ ga door naar vraag 35

---

34. **Hoe tevreden of ontevreden bent u met de behartiging van uw belangen door de werkgeversorganisatie?**
(geef een rapportcijfer van 1 = zeer ontevreden tot 10 = zeer tevreden)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

---

35. **Valt uw bedrijf onder een Collectieve Arbeids Overeenkomst (CAO)?**

Ja, bedrijf valt onder ondernemings-CAO
 Ja, bedrijf valt onder bedrijfstak-CAO
 Ja, bedrijf valt onder arbeidsvoorwaardenregeling voor overheidspersoneel
 Ja, bedrijf valt onder andere CAO-vorm ▶ ga door naar vraag 36
 Nee, bedrijf valt niet onder een CAO, maar volgt een bepaalde CAO wel geheel
 Nee, bedrijf valt niet onder een CAO, maar volgt een bepaalde CAO wel gedeeltelijk
 Nee, bedrijf valt niet onder een CAO ▶ ga door naar vraag 37
 Weet niet ▶ ga door naar vraag 37

---

36. **Hoe tevreden of ontevreden bent u met de CAO of arbeidsvoorwaardenregeling?**
(geef een rapportcijfer van 1 = zeer ontevreden tot 10 = zeer tevreden)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ik geef geen rapportcijfer, want ik heb daarover geen mening
 Ik geef geen rapportcijfer, want ik ben onvoldoende bekend met de CAO

37. Heeft u het afgelopen jaar gebruik gemaakt van één of meerdere van onderstaande faciliteiten van het O&O fonds in uw sector (O&O fonds betekent opleiding- en ontwikkelingsfonds)?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- (Bekostiging van) functiegerichte scholing voor één of meerdere werknemers
- (Bekostiging van) algemene scholing voor één of meerdere werknemers
- (Bekostiging van) beroepsopleidingen van leerlingen
- Advies en/of ondersteuning bij EVC trajecten (EVC betekent ervaringscertificaat voor Eerder Verworven Competenties)
- Advies en/of ondersteuning op het gebied van arbobeleid
- Advies en/of ondersteuning bij het terugdringen van ziekteverzuim
- Advies en/of ondersteuning op het gebied van personeelsbeleid (zoals loopbaanontwikkeling of functioneringsgesprekken)
- Advies en/of ondersteuning ten behoeve van mobiliteit van werknemers (zoals opzetten mobiliteitsfonds of sociale plannen)
- Advies en/of ondersteuning op het terrein van re-integratie van werknemers
- Advies en/of ondersteuning bij het in dienst nemen van werknemers met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt
- Advies en/of ondersteuning in het kader van werkervaringsplaatsen of stageplaatsen
- Advies en/of ondersteuning in het kader van duurzame inzetbaarheid
- Er is wel een O&O fonds, maar wij maken geen gebruik van genoemde faciliteiten.
- Anders
- Mijn sector heeft geen O&O fonds
- Weet niet

► ga door naar vraag 38

► ga door naar vraag 39

► ga door naar vraag 39

38. Hoe tevreden bent u met het functioneren van het O&O fonds?
(geef een rapportcijfer van 1 = zeer ontevreden tot 10 = zeer tevreden)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

- Ik geef geen rapportcijfer, want ik heb daarover geen mening
- Ik geef geen rapportcijfer, want ik ben onvoldoende bekend met het O&O fonds

39. Is er in uw bedrijf werkoverleg met medewerkers?

- Nee, nooit
- Ja, eens in de paar jaar
- Ja, jaarlijks
- Ja, meerdere keren per jaar
- Ja, meerdere keren per maand
- Ja, meerdere keren per week
- Ja, maar weet niet hoe vaak

40. Is er in uw bedrijf een klachtenregeling voor het personeel?

- Ja
- Nee
- Weet niet

41. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe tevreden of ontevreden u bent over de wijze waarop de volgende arbeidsvoorwaarden in uw organisatie geregeld zijn? (gedeneerd vanuit het belang van uw bedrijf)

	1 = zeer ontevreden					10 = zeer tevreden					Weet niet / N.v.t./ komt niet voor
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Salarissystematiek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Resultaatgerichte beloning/prestatiebeloning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pensioenregeling	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Reiskostenvergoeding	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mogelijkheden om zelf arbeidsvoorwaarden samen te stellen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Functionerings- en/of beoordelingsgesprekken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Promotie- en loopbaanmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Scholings- en opleidingsmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mogelijkheden om in deeltijd te werken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Flexibele werktijden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Thuiswerkregeling	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Verlof- en vakantiemogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overlegmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

42. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe belangrijk of onbelangrijk u de volgende onderwerpen vindt voor uw bedrijf?

	1 = zeer onbelangrijk					10 = zeer belangrijk					Weet niet / N.v.t.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Het bestaan van vakbonden?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het bestaan van personeelsvertegenwoordigingen (zoals een OR)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het bestaan van CAO's (collectieve arbeidsovereenkomsten)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het bestaan van werkgeversorganisaties	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het bestaan van PBO's (publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie), zoals productschappen en bedrijfschappen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

43. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe tevreden of ontevreden u bent over de behartiging van werknemersbelangen door de onderstaande personen of partijen? (gedeneerd vanuit het belang van uw bedrijf)

	1 = zeer ontevreden					10 = zeer tevreden					Weet niet / N.v.t.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Personeelszaken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Direct leidinggevenden van medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ondernemingsraad (OR), medezeggenschapsraad (MR) of personeelsvertegenwoordiging (PVT)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De vakbond	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

44. In hoeverre is er veel of weinig ruimte in uw situatie voor individueel maatwerk over de volgende onderwerpen? (Maatwerk is het kunnen maken van verschillende afspraken met individuele medewerkers)

	Heel veel ruimte	Veel ruimte	Veel noch weinig ruimte	Weinig ruimte	Heel weinig / geen ruimte	Weet niet
a. Salaris van medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Werktijden van medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. Werkprestaties van medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. Ontwikkeling/opleiding van medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. Flexibele inzet van medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Indien u bij vraag 44 bij een onderwerp 'heel weinig/geen ruimte' of 'weet niet' heeft geantwoord, dan kunt u het betreffende onderwerp in vraag 45 overslaan.

45. In welke mate gebruiken leidinggevenden de bestaande ruimte voor individueel maatwerk bij onderstaande onderwerpen op het gebied van arbeidsverhoudingen?

	In zeer sterke mate	In sterke mate	In enige mate	In geringe mate	Helemaal niet	Weet niet
a. Salaris van medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Werktijden van medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. Werkprestaties van medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. Ontwikkeling/ opleiding van medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. Flexibele inzet van medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐

46. Kunt u aangeven hoeveel arbeidsovereenkomsten er in de afgelopen 12 maanden in uw bedrijf zijn beëindigd?

Aantal arbeidsovereenkomsten: (mag een schatting zijn) ► [ga door naar vraag 47](#)

Geen, niet van toepassing ► [ga door naar vraag 49](#)

47. Kunt u schatten hoeveel keer de volgende manieren van beëindiging in de afgelopen 12 maanden zijn toegepast?

	Aantal (mag schatting zijn)	
Beëindiging door werknemer:	____	____
Beëindiging door werkgever op grond van:		
Opzegging met toestemming van het UWV WERKbedrijf:	____	____
Ontbinding door de rechter:	____	____
Met wederzijds goedvinden:	____	____
Pensioenontslag:	____	____
Ontslag op staande voet:	____	____
Niet verlengen arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd:	____	____
Ontslag tijdens proeftijd:	____	____
Overig/niet bekend:	____	____

48. Wat was de voornaamste reden voor beëindiging als werkgever bij de meest recente beëindiging?

- Bedrijfseconomisch (individueel / collectief)
- Persoonlijk (disfunctioneren of verwijtbaar handelen van werknemer)
- Verstoorde arbeidsverhouding
- Arbeidsongeschiktheid
- Vrijwillige uittreding door werknemer
- Pensionering en / of overlijden
- Anders
- Niet van toepassing

---

4 Bedrijfsbeleid

49. In welke mate kunnen medewerkers zelf beslissen over de volgende onderwerpen?

		Helemaal niet	In geringe mate	In enige mate	In sterke mate	In zeer sterke mate / volledig	Weet niet
a.	Het bepalen van de werkmethode	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b.	Het bepalen van de werkverdeling	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c.	Het bepalen van de werktijden en pauzes	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d.	Het oplossen van operationele problemen/storingen in het productieproces of werkproces	☐	☐	☐	☐	☐	☐

---

50. Is teamwerk een belangrijk kenmerk van de werkorganisatie in uw bedrijf?

- Ja   ► *ga door naar vraag 51*
- Nee   ► *ga door naar vraag 52*
- Weet niet   ► *ga door naar vraag 52*

---

51. Als u denkt aan de taken die moeten worden uitgevoerd door de teams: beslissen de teamleden dan onderling hoe en door wie de taken moeten worden uitgevoerd of is er gewoonlijk een leidinggevende die de taken onder de teamleden verdeelt?

- De teamleden beslissen zelf onderling
- De taken worden verdeeld door een leidinggevende

---

52. Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over het beleid van uw bedrijf?

		Helemaal eens	Eens	Eens noch oneens	Oneens	Helemaal oneens
a.	Ons bedrijf reageert meteen op ontwikkelingen die op haar afkomen	☐	☐	☐	☐	☐
b.	Ons bedrijf haalt bewust nieuwe kennis van buiten naar binnen	☐	☐	☐	☐	☐
c.	Ons bedrijf werkt samen met derden en/of participeert in netwerken	☐	☐	☐	☐	☐
d.	Ons bedrijf maakt steeds nieuwe combinaties tussen verschillende manieren van het organiseren van het werkproces (bijvoorbeeld het tegelijk combineren van flexibel inzetten van personeel met nieuwe toepassingen van ICT)	☐	☐	☐	☐	☐
e.	In ons bedrijf worden de talenten van medewerkers zo goed mogelijk (optimaal) benut	☐	☐	☐	☐	☐
f.	In ons bedrijf worden de werkprocessen regelmatig vernieuwd	☐	☐	☐	☐	☐
g.	In ons bedrijf wordt regelmatig naar nieuwe markten/klanten gezocht	☐	☐	☐	☐	☐
h.	In ons bedrijf worden de bestaande producten/diensten regelmatig verbeterd en/of verfijnd	☐	☐	☐	☐	☐

Werkgevers Enquête Arbeid (WEA) 2010

53. Heeft dit bedrijf in de afgelopen twee jaar een...

	Ja	Nee	Weet niet
a. nieuw of in belangrijke mate verbeterd product of dienst geïntroduceerd?	☐	☐	☐
b. nieuw of in belangrijke mate verbeterd proces ingevoerd voor het produceren van goederen of het leveren van diensten?	☐	☐	☐
c. nieuwe of in belangrijke mate verbeterde marketingmethode ingevoerd?	☐	☐	☐
d. nieuwe of belangrijke organisatorische verandering doorgevoerd?	☐	☐	☐

54. De volgende stellingen gaan over bedrijfsprestaties in de afgelopen twee jaar.

	Sterk afgenomen	Afgenomen	Gelijk gebleven	Toegenomen	Sterk toegenomen
a. De arbeidsproductiviteit in ons bedrijf is	☐	☐	☐	☐	☐
b. De kwaliteit van de producten/diensten van ons bedrijf is	☐	☐	☐	☐	☐
c. De tevredenheid van de klanten van ons bedrijf is	☐	☐	☐	☐	☐
d. De omzet van ons bedrijf is	☐	☐	☐	☐	☐
e. De winst van ons bedrijf is *	☐	☐	☐	☐	☐

* indien non-profit: het positieve financieel resultaat van onze organisatie is

55. Hoe zou u de arbeidsproductiviteit van uw bedrijf inschatten ten opzichte van de arbeidsproductiviteit van uw concurrenten in de markt/andere organisaties die een vergelijkbare dienst verlenen?

De arbeidsproductiviteit in mijn bedrijf is:

- ruim boven het gemiddelde
- boven het gemiddelde
- gemiddeld
- onder het gemiddelde
- ruim onder het gemiddelde

56. Past uw bedrijf in sterke of geringe mate de volgende vormen van flexibilisering van de arbeid toe?

	In zeer sterke mate	In sterke mate	In enige mate	In geringe mate	Helemaal niet	Weet niet
a. Brede inzetbaarheid van personeel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Flexibele werktijden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. Flexibele contracten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. Zelf roosteren (werknemers zelf de werktijden laten bepalen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. Telewerken / thuiswerken	☐	☐	☐	☐	☐	☐

57. Indien u bij vraag 56-b 'in (zeer) sterke/enige/geringe mate' heeft geantwoord: Uw bedrijf heeft flexibele werktijden. Is er sprake van:

	In zeer sterke mate	In sterke mate	In enige mate	In geringe mate	Helemaal niet	Weet niet
a. werk op onregelmatige werktijden buiten kantooruren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. keuzemogelijkheden in werktijden voor medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐

58.

Indien u bij vraag 57-a 'in (zeer) sterke/enigel/geringe mate' heeft geantwoord:
Uw bedrijf heeft werk op onregelmatige werktijden buiten kantooruren. Hoe groot schat u het percentage werknemers werkzaam:

- buiten kantooruren: %

- in de nacht: %

59.

Indien u bij vraag 56-c 'in (zeer) sterke/enigel/geringe mate' heeft geantwoord:
Uw bedrijf maakt gebruik van flexibele contracten. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Eens noch oneens	Oneens	Helemaal oneens
a. Wij bieden onze flexibele werknemers uitdagende functies	☐	☐	☐	☐	☐
b. Wij bieden heldere werkinstructies voor nieuwe flexibele werknemers	☐	☐	☐	☐	☐
c. Wij bieden flexibele werknemers ontwikkelmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐
d. Wij nemen onze flexibele werknemers makkelijk op in onze bedrijfscultuur	☐	☐	☐	☐	☐

60.

Kunt u aangeven welke automatiseringssituatie voor uw bedrijf van toepassing is?

	Ja	Nee	Weet niet
a. In mijn bedrijf zijn computers aanwezig	☐	☐	☐
b. In mijn bedrijf zijn computers aanwezig, en die zijn met elkaar verbonden in een computernetwerk	☐	☐	☐
c. In mijn bedrijf hebben we een computernetwerk met minstens de volgende software-functies: email, internet, LAN (lokaal netwerk van computers)	☐	☐	☐
d. In mijn bedrijf worden de bedrijfsprocessen (ook) door computers aangestuurd (bijv. door workflow software, ERP, groupware, sociale media/socialware-toepassingen)	☐	☐	☐
e. In mijn bedrijf worden (ook) e-commerce toepassingen gebruikt, voornamelijk internet of webgedreven sales of dienstverlening	☐	☐	☐

5

Personeel

61.

Heeft uw bedrijf op dit moment vacatures?

- Ja   ► *ga door naar vraag 62*
- Nee   ► *ga door naar vraag 64*
- Weet niet   ► *ga door naar vraag 64*

62.

Hoeveel vacatures?

Aantal vacatures:

63.

Hoeveel van deze vacatures acht u moeilijk vervulbaar?

Moeilijk vervulbaar: Weet niet

64.

Ongeveer hoeveel procent van het totale personeel vindt u wat betreft kwalificatie en ervaring momenteel voldoende toegerust voor hun werk?

%

65. In hoeverre zijn onderstaande stellingen van toepassing op uw bedrijf?

	In zeer sterke mate	In sterke mate	In enige mate	In geringe mate	Helemaal niet	Weet niet
a. Werknemers kunnen hun taken niet meer optimaal uitvoeren door verminderde fysieke of mentale belastbaarheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Werknemers verliezen kennis en vaardigheden omdat zij deze niet of onvoldoende gebruiken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. Werknemers beschikken over kennis en vaardigheden die door veranderingen in het werk niet meer nodig zijn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. Werknemers zitten vast in verouderde denkpatronen over hun werk en/of omgang met klanten	☐	☐	☐	☐	☐	☐

66. De volgende vragen gaan over bedrijfsbeleid gericht op mensen die willen werken, maar langdurig werkloos of arbeidsgehandicapt zijn. In het kort: 'kwetsbare groepen'. Is het inzetten van kwetsbare groepen expliciet onderdeel van de missie van uw bedrijf?

- Ja
 Nee
 Weet niet

67. Heeft uw bedrijf in de afgelopen twee jaar bewust personen in dienst genomen afkomstig uit een of meer kwetsbare groepen, zoals langdurig werklozen, voortijdig schoolverlaters en jong- of gedeeltelijk gehandicapten?

- Ja
 Nee
 Weet niet

68. Ongeveer hoeveel werknemers in uw bedrijf zijn afkomstig uit 'kwetsbare groepen'?

Het opgegeven aantal mag niet groter zijn dan in vraag 6.

Aantal kwetsbare werknemers: Weet niet

69. Welke belemmeringen zijn er voor uw bedrijf om (meer) personen uit kwetsbare groepen in dienst te nemen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- De verwachte kosten van begeleiding
 Financiële risico's door productiviteitsverlies
 De verwachte organisatorische rompslomp
 Het werk in ons bedrijf leent zich er niet voor
 Onbekendheid met waar kwetsbare werkzoekenden kunnen worden gevonden
 Kwetsbare werkzoekenden solliciteren niet bij ons bedrijf
 Er zijn geen belemmeringen
 Anders
 Weet niet

70. Is het voor de personele bezetting in uw bedrijf belangrijk dat werknemers tot hun 65ste doorwerken?

- Ja
 Nee
 Weet niet

Werkgevers Enquête Arbeid (WEA) 2010

71. Is het voor de personele bezetting in uw bedrijf belangrijk dat werknemers ook ná hun 65ste doorwerken?

- Ja
 Nee
 Weet niet

72. Welke voorzieningen/maatregelen zijn er in uw bedrijf getroffen, zodat alle werknemers langer kunnen doorwerken?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- Deeltijd vervoegde uittreding (*deeltijd-VUT*)
 Oudere werknemers vrijstellen van onregelmatige- en ploegendienst
 Kortere werkweek/aanpassing werktijden op individuele basis
 Extra vrije dagen bij oudere werknemers
 Stimuleren scholings- en/of cursusdeelname
 Taakverbreding/taakrotatie
 Taakverlichting of aanpassing takenpakket
 Loopbaan- en/of functioneringsgesprekken
 Omscholen naar een andere baan/functie
 Teruggang in salaris/in functie ('demotie')
 Aanpassing van de werkplek
 Gezondheidsbeleid/stimuleren van gezondheid ingevoerd
 Er zijn geen voorzieningen/maatregelen getroffen

73. Wat was binnen uw bedrijf het ziekteverzuim in 2009, *exclusief* zwangerschap- en bevallingsverlof?

, % Weet niet

74. Alles bij elkaar genomen, hoe tevreden bent u over uw personeel wat betreft hun:

	In zeer sterke mate	In sterke mate	In enige mate	In geringe mate	Helemaal niet	Weet niet
a. Brede inzetbaarheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Betrokkenheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. Flexibiliteit in werktijd	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. Bereidheid nieuwe dingen te leren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. Kwaliteit van hun geleverde werk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f. Arbeidsproductiviteit	☐	☐	☐	☐	☐	☐

75. Eerder in dit onderzoek vroegen wij u hoeveel werknemers er in uw bedrijf in vaste dienst werkzaam zijn. Nu volgen enkele vragen over verdelingen van uw personeel.

Wilt u bij het beantwoorden van de vragen 1/1/2010 als peildatum gebruiken. U kunt ervoor kiezen om de antwoorden of in absolute aantallen te geven of in procenten op basis van uw eerder opgegeven totaalcijfer. Graag antwoorden exclusief uitzendkrachten, gedetacheerden, oproepkrachten, studenten en stagiairs.

		Aantal				Indien geen aantal: percentage	
Totaal werknemers in vaste dienst (neem het aantal over uit vraag 6):		____	____	____	____	____	____
Kunt u de werknemers in aantallen of percentages onderverdelen in:							
Mannen:		____	____	____	____	____	%
Vrouwen:		____	____	____	____	____	%
Jonger dan 25 jaar:		____	____	____	____	____	%
25 tot en met 44 jaar:		____	____	____	____	____	%
45 tot en met 54 jaar:		____	____	____	____	____	%
55 jaar of ouder:		____	____	____	____	____	%
Laaggeschoolden (maximaal LBO, MAVO, VMBO):		____	____	____	____	____	%
Middelbaar geschoolden (maximaal MBO, HAVO, VWO):		____	____	____	____	____	%
Hooggeschoolden (hoger onderwijs of universiteit):		____	____	____	____	____	%
Allochtone (niet-Nederlandse en niet-westerse) medewerkers:		____	____	____	____	____	%
Deeltijders (arbeidsovereenkomst van minder dan 36 uur per week):		____	____	____	____	____	%

76. Hoeveel flexibele werknemers waren er in uw bedrijf werkzaam op 1 januari 2010?

Kunt u de flexibele werknemers onderverdelen in:

Personeel in tijdelijke dienst (arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur):

Uitzendkrachten:

Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP-ers) en/of freelancers:

Overige flexibele werknemers (o.a. gedetacheerden, oproepkrachten):

Aantal			
____	____	____	____
____	____	____	____
____	____	____	____
____	____	____	____

77. Indien u bij vraag 2 heeft geantwoord dat 'uw hoofdkantoor/vestiging/organisatie onderdeel is van een grotere organisatie': Wat is het totaal aantal werknemers van deze totale organisatie in Nederland?

werknemers (mag een schatting zijn)

Weet niet

Werkgevers Enquête Arbeid (WEA) 2010

78. Indien u opmerkingen heeft over dit onderzoek, of onderwerpen heeft gemist, kunt u dit hier aangeven.

79. U bent in dit onderzoek terechtgekomen op basis van een steekproef uit een groot vestigingenbestand. Mogen wij u benaderen voor eventueel vervolgonderzoek op het gebied van arbeid en organisatie?

Ja ▶ ga door naar vraag 80

Nee ▶ ga door naar vraag 81. Wij zullen u in het kader van de huidige steekproef niet benaderen voor vervolgonderzoek. Wij kunnen echter niet uitsluiten dat uw vestiging geselecteerd kan worden in andere steekproeven, omdat dergelijke selecties 'aselect' zijn. Dat wil zeggen dat deze zijn gebaseerd op een zekere mate van toeval.

80. Graag verzoeken wij u om hieronder uw gegevens te noteren.

De heer Mevrouw

Naam

Telefoonnummer

E-mailadres

81. Wilt u erop geattendeerd worden dat de WEA 2010 brochure (een brochure met de resultaten van dit onderzoek) beschikbaar is voor download op de TNO website?

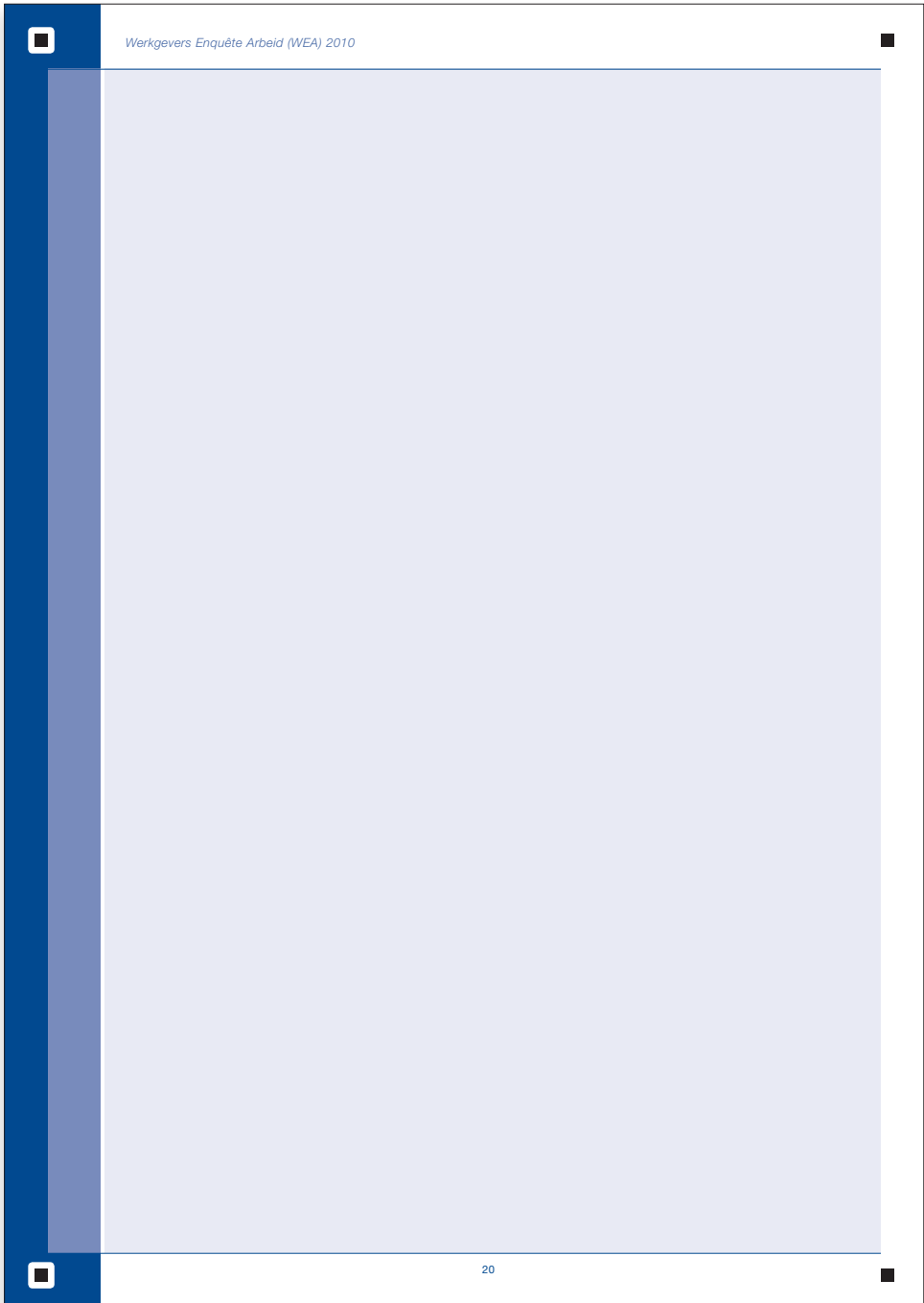
Ja ▶ Wilt u dan uw e-mailadres achterlaten als u dat nog niet hierboven heeft aangegeven (dit e-mailadres wordt door ons losgekoppeld van de antwoorden die u heeft gegeven)

E-mailadres

Nee ▶ Einde vragenlijst

Hartelijk dank voor uw medewerking!

19

C Lijst van afkortingen

ABR	Algemeen Bedrijfsregister (CBS)
ABU Survey	Algemene Bond Uitzendondernemingen Survey
AVON-monitor	Arbeidsvoorwaarden en Arbeidsverhoudingen op Ondernemingsniveau monitor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIS IV	Fourth Community Innovation Survey
ECS	European Company Survey
ERIM	ERasmus concurrentie en Innovatie Monitor
FLIPO	Flexibele Inzet van Personeel in Productiebedrijven
FTE	Full-Time Equivalent
HRM	Human Resources Management
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IGM	Integraal Gezondheids Management
KvK	Kamer van Koophandel
LISA	Landelijk InformatieSysteem van Arbeidsplaatsen en -vestigingen
MEADOW	Measuring Dynamics in Organisation and Work
MR	Medezeggenschapsraad
NEA	Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden
OR	Ondernemingsraad
OSA	Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek
PAGO	Periodiek ArbeidsGezondheidskundig Onderzoek
PASO	Panel Survey of Organisations
P&O	Personeel en Organisatie
PvT	Personeelsvertegenwoordiging
RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluatie
RWI	Raad voor Werk en Inkomen
SBI93	Standaard BedrijfsIndeling (versie 1993)
SBI2008	Standaard BedrijfsIndeling (versie 2008)
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TNO	Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
UWV	Uitvoeringsinstituut WerknemersVerzekeringen
VVK	Vereniging van Kamers van Koophandel
WA	Werkgeversmonitor Arbeidsomstandigheden
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WEA	Werkgevers Enquête Arbeid
WES	Workplace and Employee Survey
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wwb	Wet werk en bijstand
ZARA	Ziekteverzuim, Arbeidsomstandigheden, Reïntegratie & Arbeidsongeschiktheid
ZZP	Zelfstandigen Zonder Personeel

D Aankondigingsbrief

Retouradres: Postbus 718, 2130 AS HOOFDDORP

Onderwerp: Werkgevers Enquête Arbeid

Geachte heer, mevrouw,

Dit najaar vindt de nationale Werkgevers Enquête Arbeid (WEA) plaats, een landelijk onderzoek onder bedrijven en instellingen over het thema 'arbeid'. Het doel van de WEA is het verkrijgen van een actueel beeld over de wijze waarop organisaties inspelen op veranderingen en eisen. Zoals op het vlak van arbeidsomstandigheden, arbeidsrelaties, innovatie en flexibilisering. Het onderzoek wordt tweejaarlijks herhaald om ontwikkelingen in de tijd te volgen. De WEA is een project van TNO en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Marktonderzoekbureau Stratus verzorgt het verzamelen van de informatie. In 2008 was het eerste onderzoek; dit is het tweede onderzoek.

Binnenkort worden vele vestigingen van bedrijven en instellingen, waaronder de uwe, telefonisch benaderd met het verzoek aan de WEA deel te nemen. Indien u wilt meewerken, ontvangt u een email met een internetlink zodat u de vragenlijst met uw eigen computer kunt invullen. Geef u echter de voorkeur aan een papieren vragenlijst, dan wordt u deze toegezonden (met portvrije retourenveloppe). U kunt uw keuze kenbaar maken tijdens het telefoongesprek met Stratus.

Wij zouden het zeer bijzonder op prijs stellen als u meedoet. Niet alleen vormen uw antwoorden de bouwstenen voor toekomstig beleid van het Ministerie van SZW, ook zijn zij belangrijk voor TNO voor het oplossen van arbeids- en organisatievraagstukken. Uw mening doet ertoe! Het invullen van deze vragenlijst duurt ongeveer 25 minuten. Uw antwoorden worden volstrekt anoniem verwerkt en de resultaten worden op een algemeen niveau gerapporteerd. In publicaties zijn individuele bedrijven op geen enkele wijze herkenbaar.

Als dank voor uw medewerking ontvangt u na afloop van het onderzoek een brochure met de 'highlights' van de uitkomsten. Daarin ziet u hoe andere (soortgelijke) bedrijven en instellingen omgaan met arbobeleid, innovatie en factoren die het rendement van de organisatie bepalen. Op onze website kunt u de brochure van de vorige meting downloaden (www.tno.nl/wea).

Wij hopen op uw medewerking en willen u hiervoor bij voorbaat vriendelijk danken.

Met vriendelijke groet,

Peter Oeij, projectleider

TNO Kwaliteit van Leven

Kees Brammer, projectleider

Stratus Marktonderzoek BV

E Publicaties op basis van WEA-data

2009

- Bossche, S.N.J. van den & Ybema, J.F. (2009). *Langer doorwerken en zwaar werk: NEA & WEA-highlights*. Presentatie tijdens werkbezoek van minister Donner, TNO, Hoofddorp, 23 november 2009.
- Klein Hesselink, J., Oeij, P., Sanders, J., Vroome, E. de, Bossche, S. van den & Kraan, K. (September 2009). *Arbeidsbeleid in Nederlandse bedrijven en instellingen. WEA2008 Brochure*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Oeij, P.R.A., Kraan, K.O. & Vaas, F. (oktober 2009). *Monitoring van sociale innovatie: Theorie en resultaten op basis van de WEA 2008*. Presentatie bij: 'Second Annual Inscope Research Workshop', TNO, Hoofddorp, 30 oktober 2009.
- Oeij, P.R.A., Kraan, K.O. & Vaas, F. (Oktober 2009). *Sociale innovatie omschreven en gemeten. Een theoretisch construct voor het monitoren van sociale innovatie in organisaties en de empirische relatie met organisatieprestatie en ziekteverzuim*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Oeij, P.R.A., Vroome, E.M.M. de, Sanders, J.M.A.F. & Bossche, S.N.J. van den (2009). *Werkgevers Enquête Arbeid 2008: Methodologie en beschrijvende resultaten*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Ybema, J.F., Geuskens, G. & Oude Hengel, K. (2009). *Oudere werknemers en langer doorwerken: Secundaire analyses van de NEA, het NEA-cohortonderzoek en de WEA*. Hoofddorp: TNO.

2010

- Dhondt, S., Torre, W. van der (aangeboden). De ZZP'er: Voorbode of veiligheidsventiel? *Tijdschrift voor Politieke Economie*.
- Dorenbosch, L., Goudswaard, A. & Kooij-de Bode, H. (2010). *(Mis)matches tussen gewenste en geboden arbeidsvoorwaarden: Oorzaken en gevolgen voor inzetbaarheid*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Klein Hesselink, J., Houtman, I., Hooftman, W. & Bakhuys Roozeboom, M. (2010). *Arbobaalans 2009: Kwaliteit van de arbeid, effecten en maatregelen in Nederland*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Koppes, L.L.J. (2010). *Opzet en mogelijkheden NEA, NEA Cohortonderzoek & WEA*. Presentatie op uitnodiging van RWI, 19 januari 2010.
- Oeij, P.R.A., Dorenbosch, L.W., Klein Hesselink, D.J. & Vaas, F., m.m.v. Kraan, K.O. & Vroome, E.M.M. de (2010). *Slimmer werken en sociale innovatie: Integrale organisatievernieuwing*. Den Haag: Boom Lemma.
- Oeij, P.R.A., Kraan, K.O. & Vaas, F. (2010). *Impact of social innovation on organizational performance and sickness absence*. Paper XVII ISA World Congress of Sociology. July 11-17, 2010, Gothenburg, Sweden. Abstract in: Sociological Abstracts No. 2010S03162.

- Oeij, P.R.A., Kraan, K.O. & Vaas, F. (2010). Naar een wetenschappelijke onderbouwing van sociale innovatie. *Tijdschrift voor HRM*, 13(1), 74-100.
- Otten, F., Arts, K., Siermann, C. & Ybema, J.F. (2010). Ouderen op de arbeidsmarkt. In: J. Sanders, H. Lautenbach, P. Smulders & H.J. Dirven (red.). *Alle Hens aan Dek: Niet-werkenden in beeld gebracht*. Hoofddorp/Heerlen: TNO/CBS.
- Sanders, J., Lautenbach, H., Besseling, J. & Michiels, J. (2010). Meer doen of meedoen: Arbeidsparticipatie van mensen met een langdurige aandoening. In: J. Sanders, H. Lautenbach, P. Smulders & H.J. Dirven (red.). *Alle Hens aan Dek: Niet-werkenden in beeld gebracht*. Hoofddorp/Heerlen: TNO/CBS.
- Wevers, C., Sanders, J., Kraan, K. & Venema, A. (2010). *Naar een monitor duurzame inzetbaarheid*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van Leven.
- Ybema, J.F., Geuskens, G. & Oude Hengel, K. (2010). Oudere werknemers en langer doorwerken in Nederland. *Over.Werk: Tijdschrift van het Steunpunt WSE*, 20, 91-97.

2011

- Goudswaard, A. Dorenbosch, L.W., Kooij-de Bode, H., Huiskamp, R. & Klauw, M. van der (2011). *Arbeidsvoorwaarden in goede aarde: Het monitoren van tweedeling en scheefgroei in arbeidsvoorwaarden in Nederland*. Hoofddorp: TNO.
- Hooftman, W., Klein Hesselink, J., Genabeek, J. van, Wiezer, N. & Willems, D. (2011). *Arbobalans 2010: Kwaliteit van de arbeid, effecten en maatregelen in Nederland*. Hoofddorp: TNO.
- Klein Hesselink, J., Kraan, K., Oeij, P., Vroome, E. de & Zwieten, M. van (juli 2011). *Arbeidsbeleid in Nederlandse bedrijven en instellingen. WEA2010 Brochure*. Hoofddorp: TNO.
- Oeij, P.R.A., Dhondt, S. & Korver, T. (submitted). Social innovation, workplace innovation and social quality. *International Journal of Social Quality*.
- Oeij, P.R.A., Kraan, K.O. & Vaas, F. (submitted). Impact of workplace innovation on organizational performance. *International Journal of Productivity and Performance Management*.

F Summary

The WEA (Werkgevers Enquête Arbeid, in English: NEWS, Netherlands Employers Work Survey) systematically collects data on work and employment in establishments of profit as well as nonprofit organizations in the Netherlands. The WEA is a two-yearly representative survey among 5.000 establishments counting two or more employees. The aim is to monitor the employer policy developments in work and employment issues. The first survey took place in 2008 and the second in 2010. The WEA uses a cross-sectional random sample of Dutch establishments, stratified on branch and establishment size. The respondents are either the director-owner or the HR-manager of an establishment.

The WEA addresses the following themes:

Organizational characteristics

Working conditions and working times

Employment and industrial relations

Social security

Organizational developments (social innovation, hierarchy, flexibilization, ICT)

Personnel and HR-policy (social employment, integral health management)

Performance and output (productivity, turnover/profit, sickness absence)

This report is the methodological account of the second survey, conducted in 2010.

De Werkgevers Enquête Arbeid (WEA) geeft informatie over de stand van zaken op het gebied van arbeid in bedrijven en instellingen in Nederland. Hoe staat het met de arbeidsomstandigheden en de arbeidsverhoudingen? Wat doen bedrijven aan sociale innovatie en sociaal beleid? Hoe gaan werkgevers om met arbeidspotentieel met een grote afstand tot de arbeidsmarkt? De WEA geeft antwoord op deze vragen.

De WEA is een tweejaarlijks representatief vragenlijstonderzoek onder ruim 5.000 bedrijven en instellingen in Nederland. Het doel is ontwikkelingen in organisaties te volgen op het terrein van arbeid. De WEA is een gezamenlijk initiatief van TNO en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De eerste meting onder werkgevers vond plaats in 2008, de tweede meting in 2010.

De WEA omvat de volgende thema's:

- Organisatiekenmerken (rechtsvorm, jaar oprichting)
- Arbeidsomstandigheden
- Arbeidsverhoudingen, arbeidsvoorwaarden, arbeidsrelaties
- Sociale zekerheid
- Bedrijfsbeleid (sociale innovatie, hiërarchie, flexibilisering, ICT-beleid)
- Personeel (arbeidsmarktbeleid, sociaal ondernemerschap, integraal gezondheidsmanagement)
- Kenmerken en opbouw personele bestand
- Bedrijfsresultaat (productiviteit, omzet en winst)
- Ziekteverzuim

Deze publicatie is de methodologische verantwoording van de tweede meting van de WEA, en geeft bovendien een overzicht van de eerste resultaten in 2010 en van de ontwikkelingen sinds 2008.